GEORGE TIMCU

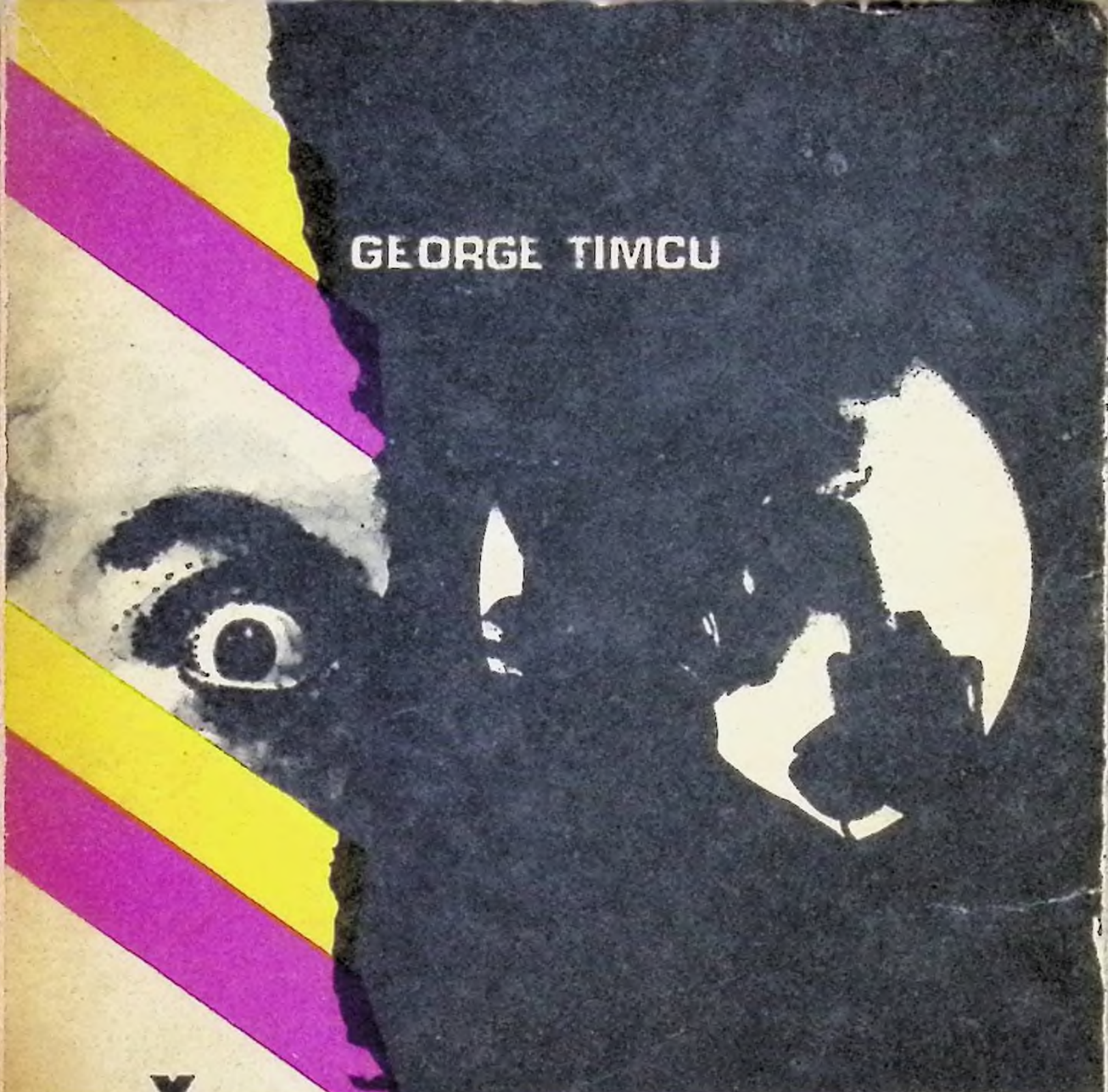

FĂRĂ SUSPECȚI

FĂRĂ SUSPECȚI

roman

GEORGE TIMCU

FĂRĂ SUSPECȚI

Din anchetele
lui ALEC ARMAȘU

JUNIMEA
1972

Coperta i E. KABDEBÓ

CAPITOLUL I

Alec manevra cu o ușurință și o abilitate de barman sticla de coniac, pe care în cîteva secunde o deschise cu gesturi sigure și, jonglînd aproape, turnă în cele două pahare.

Maiorul Dinu îl urmărea zîmbind admirativ, jucîndu-se cu un minuscul ceas-brățară ce-l găsise pe masă.

— Ai o îndemînare, Alec, de speriat, nu alta. Cred că te-ar angaja și cel mai select bar bucureștean. Umbli cu sticla parcă ai avea-o legată cu ceva de mînă. Pe cuvînt, dacă te vei plictisi de ceasornicărie, cred că ai putea să te faci barman.

— Ar fi a șaisprezecea meserie pe care aș încerca-o. Ideea nu e rea. O să mă mai gîndesc.

Și Alec rămase într-adevăr pe gînduri.

Maiorul îl privi oarecum contrariat. E în stare Armașu ăsta — gîndi el — ca într-o zi de plictiseală, sau Dumnezeu știe ce, să se facă și barman, mai ales acum, cînd de voie de nevoie se pensionase. Așa se întîmplase în urmă cu doi-trei ani și cu ceasornicăria. Pe neașteptate abandonase pasiunea sa pentru

mecanică fină și se apucase numai de ceasornicărie. Și făcea treaba asta cu atîta dăruire de parcă și-ar fi descoperit, în sfîrșit, adevărata vocație. Și nu era prima dată cînd se apuca de ceva nou, absolut diferit de ce făcuse pînă atunci. E drept, vechea sa pasiune — ca orice primă iubire — răbufnea adesea și atunci își amintea cu tristețe și nostalgie de vremurile cînd era unul dintre cei mai temuți detectivi, admirat chiar și de dușmanii săi. Dar venise boala care-l obligase să se pensioneze, deși nu avea încă vîrsta. Anii oricum trecuseră, însă pasiunea rămăsese.

Așa că acum se afla în situația de pensionat „pe motive de boală", sperînd însă tainic că-și va putea relua cîndva vechea sa meserie.

Maiorul tresări. Alec îl privea fix, cu ochii aceia ai lui, care oboseau prin intensitatea privirii, prin neclintirea ei rece.

— La ce te gîndeai ?

— La dumneata !

— Și ce gîndeai despre mine ? întrebă leneș Alec.

Maiorul bău tăcut și meditativ. Alec îl imită, apoi așteptă răspunsul zîmbind parcă unei amintiri venite de departe.

— Ce fel de om ești dumneata, Armașu ?

— Ne cunoaștem doar de destui ani. Nu ți-ai dat încă seama ?

— Ai dreptate. Uneori cred că știu totul despre dumneata, că te cunosc perfect, că nu-mi mai poți rezerva nici o surpriză. Alteori, însă, îmi distrugi toate certitudinile, mi le pulverizezi pur și simplu. Printr-un simplu gest, printr-o vorbă doar. Atunci îmi pari cu totul altul. Un necunoscut despre care mi se pare că nu știu absolut nimic. Și trebuie să-ți

fac o destăinuire, deși mi-e oarecum penibil. Ei bine, mie, omul care a înfruntat moartea de atîtea ori, începînd cu războiul și terminînd cu ultimul criminal pe care l-am prins săptămîna trecută, mie, în asemenea momente mi-e frică de dumneata. Și nu o dată mă intimidezi.

Alec, cu paharul de coniac în mînă, se întinse alene pe imensa sofa în care trupul său subțire se pierdea parcă între arcurile moi, obosite. După ce-și găsi poziția cea mai comodă, răspunse :

— Mă mir și eu. Nu mi-am închipuit că pot inspira cuiva teamă.

— Nu e vorba de ceva fizic.

— M-aș fi și mirat. Cu statura mea de șahist...

— Lasă gluma ! Știi la ce mă refer...

— Nu știu.

— Îmi aduc aminte povestea aceea nenorocită de acum cîțiva ani cînd era cît pe ce să ne pierdem amîndoi viața. Eu nu prea știu ce e frica, dar, oricum, situația era atunci desperată. Te văd și acum : mușchii feței păreau parcă ieșiți de sub învelișul lor, iar ochii n-am să ți-i uit niciodată. Erau de o răceală și de o duritate aproape neomenească în momentul cînd dezlegat, în sfîrșit, după mari eforturi, ai trimis briceagul acela minuscul exact unde trebuia. Aveai niște gesturi de...

— De ucigaș, asta vrei să spui, nu ? Hai, zi lucrurilor pe nume.

— Nu. Nu găsesc cuvîntul, iar acesta e nepotrivit.

— Lasă eufemismele ! Și te rog să nu uiți un lucru : Viața noastră atîrna de un fir de păr, iar omul care ne păzea — dacă i se mai putea spune om — avea la activ, s-a dovedit, destule crime comise cu sînge rece.

— Știu. N-am uitat. Dar privirile și mîinile dumitale în acele clipe...

— Să lăsăm astea. Hai, bea !

Tăcură o vreme, fumînd îngînduraţi.

— Să-ţi spun eu ceva ce nu știi, întrerupse Armașu tăcerea. Sînt un mare fricos. Nu pot suferi, de pildă, întunericul, care îmi produce adesea o stare alergică, vecină cu nebunia. Și, ca să te decepţionez total, află că nici măcar n-am vînat vreodată, deși am avut numeroase ocazii. Tata a fost pădurar și era un vînător pasionat. Veneam în vacanţe de la școală sau de la facultate și tata m-a luat cu el de cîteva ori. Degeaba ! Înlemneam cu arma în mînă și vînatul putea trece liniștit, la pas, prin faţa mea. Singurul rău ce i se putea întîmpla animalului era să se împiedice singur de ceva. Și nu mila era principala cauză a stării mele aproape paralitice din acele momente...

Maiorul îl privi lung, gîndindu-se că el îl văzuse nu o dată și astfel.

— Alec, dumneata iubești oamenii ?

— Eu la asemenea întrebări nu răspund ! Ce înseamnă să declari așa, emfatic : „Eu iubesc oamenii". Apoi zîmbi imperceptibil.

— Mă crezi mizantrop, nu ?

— Cred că, măcar cîteodată, da. Sau, cel puţin pari...

— Oamenii trebuie iubiţi cu măsură...

— Vrei să fii cinic.

— Nu. Vreau să fiu exact.

— Eu te cunosc de mult, Alec, și ne înţelegem bine. Dar întotdeauna ceva mă oprește să mă consider prietenul dumitale. Și dacă stau să mă gîndesc, nici nu știu să ai prieteni. Cînd vin, te găsesc lucrînd,

citind sau scriind în biblioteca ta ascunsă acolo în fundul atelierului. Uneori nici nu vrei să deschizi cînd sun și sînt nevoit să plec, deși știu că ești acasă.

Alec privi tăcut paharul.

Maiorului i se păru că are privirea puțin tristă.

— Alec, mă gîndesc uneori că dumneata ascunzi ceva. Ceva ca o rană care s-a cronicizat. Ceva ce nu trebuie să știe nimeni, pentru că te doare și dumneata nu admiți să se știe că suferi. Te-ai simți umilit.

Alec se răsuci brusc cu fața spre maior :

— Destul ! Ajunge ! Ochii îi deveniră ficși, reci și hipnotici. Doar tremurul ușor al buzelor trăda un anumit zbucium, o fremătare interioară, abia ascunsă. Ar fi vrut să spună ceva, dar se abținu vizibil.

Tăcură mult timp, parcă jenați unul de altul. Într-un tîrziu Alec turnă din nou coniac în pahare, dar nu băură niciunul.

Fiecare aștepta ca celălalt să reînnoade discuția. Maiorul se hotărî primul :

— Cum o duci cu sănătatea ?

— Ca pensionarii. Cînd n-ai ce face, ai destul timp să-ți asculți cu atenție propriul tău corp și îți faci și mai multe griji. Devii clientul permanent al doctorilor, te împrietenești cu ei, ba chiar îi plictisești de la o vreme.

— Un lucru bun tot iese din chestia asta : că te tratezi. Mai ales că în cazul tău, ca „pensionar", dar de boală, vîrsta ți-ar permite să-ți reiei oricînd vechea ocupație. Totul e să te simți bine...

— Și chiar mă simt incomparabil mai bine, ca anul trecut, de pildă.

— Mă bucur !

— Dumneata ce mai faci? Ai vreun caz mai important?

— Am avut luna asta o anchetă care m-a pasionat.

— Și cum a ieșit?

— L-am prins pe făptaș. Un tip foarte inteligent. Rar mi-a fost dat să văd un hoț cu o „mînă" atît de subtilă.

— Felicitări! Am auzit ceva de povestea asta și știu că te-ai descurcat excelent.

— Mulțumesc, Alec.

Armașu îl prețuia sincer pe maior și era convins de marea lui îndemînare și perspicacitate, chiar dacă uneori îl tachina amical.

— Ai ceva nou? îl iscodi el.

Maiorul îl privi cu coada ochiului, zîmbind șăgalnic.

— Am impresia că ți s-a făcut dor de treabă.

Alec nu răspunse imediat. Rămase pe gînduri o vreme, apoi spuse cu voce scăzută, privind undeva departe printre ochii abia întredeschiși:

— Cred că nu mi-ar strica o urmărire... Știi, așa, o cursă pasionantă. Aș dori un caz interesant, dificil.

Maiorul îl ispiti:

— Chiar am ceva care ți s-ar potrivi.

— Zău că îmi vine să preiau un asemenea caz și aș renunța pentru asta și la expediția arheologică pe care mi-am proiectat-o.

Maiorul rămase uluit. Numai de arheologie nu știa că se ocupă Alec. Era cumva noua sa pasiune?

— Da, da, continuă el. Aș renunța la toate. Tu știi cît mi-a plăcut mie meseria asta a noastră. Dar, ia vorbește-mi de cazul acela care zici că mi s-ar potrivi

— Bine. Faptele sînt simple. Acum o săptămînă a fost găsit ucis în garsoniera sa profesorul de desen Andrei Florescu. Persoana care venea să-i facă de obicei curat, l-a găsit mort dimineața. Broasca Yale de la ușă era spartă. Victima a fost sugrumată în jurul orei unu noaptea cu un obiect lat, o curea, o bandă lată de pînză sau așa ceva. Obiectul nu s-a găsit încă. Am interogat toți locatarii, toate cunoștințele victimei. Nimeni n-a văzut și n-a auzit nimic în timpul nopții ! Victima a fost văzută ultima oară intrînd în garsonieră la orele 9 seara. Asta e tot. Afară de broasca forțată, nimic. Nici o urmă serioasă. Absolut nici una. N-am găsit vreo amprentă străină sau vreun indiciu cît de vag.

Armașu îl ascultă cu toată atenția, cu lăcomie aproape. Ochii îi luceau de o vie curiozitate.

— Hm ! Deci deocamdată nimic...

— Evident, ce ți-am povestit eu reprezintă primele constatări. Ancheta abia acum începe de fapt. Și mai e un caz interesant. Niște furturi de bijuterii, care se țin lanț...

— Lasă-le pe astea ! Crima mă interesează incomparabil mai mult.

— Și pe mine. Bănuiesc că în spatele acestei crime „perfecte“ se ascunde o mînă extrem de primejdioasă, de profesionist, cu scopuri infinit mai mari, decît acela, singur, de a ucide un profesor de desen.

Alec ascultă, oarecum distrat, apoi întrebă brusc :

— Ce fel de om era victima ?

— Avea 29 de ani. Fiul unui acar din Tîrgoviște. Părinții i-au murit în război. A făcut liceul și facultatea muncind pînă la epuizare. Ziua lucra, iar seara învăța. Se pare că era un foarte talentat

pictor. Era un om cu o voință extraordinară. Tot ce a făcut...

— Da. Ajunge !

Iar tăcură o vreme. Alec privea pe geam undeva departe, părînd că a și uitat tot ce vorbiseră pînă atunci.

— Mergem ? întrebă el într-un tîrziu, parcă trezindu-se brusc dintr-un vis prelung.

— Unde ? întrebă uimit maiorul.

— Du-mă la colonel !

— Ce vrei să faci ?

— Cel mai simplu din lume : Vreau să mă reangajez ! Doctorii mi-au spus că starea satisfăcătoare a sănătății mi-ar permite să lucrez normal. Deci să redevin maiorul Alexandru Armașu !

Celălalt amuți, apoi sări din fotoliu :

— Și nu-mi spui nimic pînă acum ?

— Am vrut să-ți fac o mică surpriză. Apoi nici nu mă hotărîsem încă. Povestea asta cu profesorul de desen, însă, mă tentează prea mult, așa că mă voi reangaja. Hai la colonel !

Formalitățile de reîncadrare au durat mai puțin decît se credea. Și iată-l pe maiorul Alexandru Armașu din nou printre vechii săi camarazi, care l-au primit cu entuziasm. Alec preluă în aceeași zi cazul profesorului de desen Andrei Florescu. Urma ca prietenul său, maiorul Dinu, să-i furnizeze datele anchetei, cunoscute la ora aceea și împreună să se ocupe de dezlegarea acestui mister.

Se întîlniră a doua zi și urmărirea începu.

CAPITOLUL II

Merseră tăcuți o bună bucată de vreme. Apoi maiorul, care avea chef de vorbă, încercă de cîteva ori să închege o discuție, dar nu prea izbuti. După două, trei replici se lăsă păgubaș. Totuși, de la un timp, reuși să-l cîștige, provocîndu-l bineînțeles, prin furnizarea unor amănunte în legătură cu crima. Stratagema reuși și discuția se înfiripă pînă la urmă.

— Dumneata n-ai nici o bănuială? îl întrebă Alec, parcă în treacăt.

— Cred că e prematur să discutăm despre bănuieli. Deocamdată, ar trebui să stabilim cadrul crimei. Mobilul, de pildă. Cine ar fi avut oare vre-un interes să-l ucidă? Sau o dușmănie măcar trecătoare față de victimă? Nimeni. Sau aproape nimeni, căci micile neînțelegeri nu pot fi luate în considerare, iar cei cu care a avut aceste trecătoare neînțelegeri nu pot fi acuzați.

— Nu par a putea fi acuzați, sublinie Armașu.

— Mă rog, dar ce e curios rămîne altceva. Simt, undeva în mine însumi, că tocmai pe aceștia nu

trebuie să-i bănuiesc. Evident, e numai o impresie, dar...

— Te hazardezi, deja...

— Nu. De loc. Simt doar o rezistență surdă împotriva acestor bănuieli. Subconștientul, cum spui dumneata.

— Lasă asta. Important este ce fapte am putea stabili ca certe. Pentru că după cîte văd îmi împrumuți metodele de lucru. Intuiții, subconștient...

— Mă mir, Alec, dumneata care de obicei prețuiești intuițiile, presimțirile...

— Știu ce vei spune în continuare. Că am o mistică aproape a obscurului, a subconștientului. De data aceasta, ascultîndu-te, — așa distrat cum păream — cînd ai încercat de cîteva ori să-mi relatezi cîte ceva, am o altă părere. Ei, ce vrei, mi se întîmplă cîteodată și mie să pun preț pe faptul prozaic, nemisterios, simplu, dar exact.

Mergeau în continuare pe bulevard, umăr la umăr, părînd a sporovăi lucruri fără importanță. Apoi cotiră spre stînga și o luară pe o stradă liniștită paralelă cu bulevardul, pe care, după cîte se vedea, nu prea circulau mașinile.

— Mai avem puțin. Ce zici de stradă ?

— Spun că e imposibil să treacă cineva sau ceva neobservat, tocmai pentru că circulă puțină lume. Iar vilele acestea vechi au mulți locatari bătrîni, unii probabil „foști" care nu fac altceva toată ziua, decît să stea la geam, ca la pîndă, să vadă ce se întîmplă prin jur. Chiar cînd au vizite și încep să-și amintească cu nostalgie cum era pe vremuri la Karlsbad, ei cu ochii urmăresc atent fiece lucru ce se mișcă în stradă. E o curiozitate, a vîrstei, a fostei lor situații, a romanticelor lor aduceri aminte. Au

o înclinație aproape bolnăvicioasă spre bîrfă, spre cancan. Vor să știe și să afle tot. N-ai idee ce mină de informație sînt acești oameni și ei mi-au fost adesea utili.

Maiorul zîmbi și, pentru că tocmai se oprise în fața casei care-i interesa, spuse :

— Te-am înțeles. Știu ce vrei să spui : mă acuzi că n-am anchetat cum se cuvine pe cei din jur, poate chiar din această casă unde bănuiești că stau numai pensionari.

— Nu te acuz, și nici nu cred că stau doar pensionari. Nici dumitale, nici celor doi destoinici ofițeri cu care spuneai că ai anchetat nu vă reproșez nimic. Dar am vaga impresie că ei știau cine sînteți și în asemenea situații nu prea se arată dispuși la confidențe.

Maiorul îi dădu dreptate. Era adevărat, toate persoanele întrebate știau cine sînt și, dacă-și amintea bine, nu aveau bătrînii aceia priviri prea binevoitoare cînd îi vedeau și mai ales cînd trebuiau să răspundă la întrebări.

— Intrăm ?

— Aici este ?

— Da. E casa unui arhitect care a murit acum zece ani. Făcută prin 1920 și ceva, se ține încă foarte bine. Locuiesc aici cîteva familii din cele de care îți vorbeam, dar în camere separate — un fel de garsoniere, înainte destinate personalului de serviciu — locuiesc și cîțiva holtei, mai tineri, bineînțeles.

Casa trăda într-adevăr un oarecare gust. Cele trei etaje erau acoperite de o fațadă în formă de U, încărcată — cam gratuit, e drept — cu coloane grele, încrustate cu șanțuri adînci ușor răsucite.

Culoarea gri, parcă puțin murdară și intrarea sumbră, tăiată brutal printre coloane, lăsa pînă la urmă o impresie dezagreabilă. Geamurile înalte cu arcade, plasate simetric pe margini, de o parte și de alta a intrării nu reușeau să înveselească fațada prea severă și prea obositoare.

Ghiceai, însă, în spatele zidurilor apartamentele înalte, spațioase cu culoare lungi și largi, în acea risipă de spațiu proprie vechilor case particulare, construite întîi în ideea confortului interior și apoi în cea a eleganței exterioare.

Alec examină vila — era mai mult o vilă decît un bloc, cu toate cele trei etaje pe care le avea — și abia apoi intră pe poarta de fier, iar după aceea în casă. Observă doar în treacăt că grădinița din față era cam părăginită și acesta un semn, poate, că locuiau mai mult bătrîni, cărora nu le mai ardea de grădinărit, sau nu mai puteau face așa ceva, din cauza vîrstei.

Din holul înalt cu prețioase stucaturi se ridica o scară spiralată ce urca lin spre etaje.

— Ușa aceasta se închide seara cu cheia ? întrebă Armașu.

— Da, răspunse maiorul. Fiecare locatar are o cheie. E drept, însă, că cel mai primitiv șperaclu poate deschide broasca.

Urcau pe scările de marmoră. Ajunși la etajul doi, maiorul o luă la dreapta și după cîțiva pași, scoțînd din buzunar o cheie, deschise broasca Yale a unei uși negre, ascunsă, parcă discret, după o ușoară cotitură a culoarului.

Dintr-un mic hol întunecos, fără nici o deschidere pentru lumină, intrară într-o cameră înaltă, spațioasă, cu un tavan de lemn ce părea afumat.

Mobila era foarte simplă : o canapea, o măsuță, două scaune, un birou și un dulap despre care se putea spune fără ezitare că aparținuse vechii mobile a casei. Era scorojit și încărcat cu tot felul de reliefuri săpate ostentativ. O mică etajeră — mai mult o improvizație — găzduia înghesuite cărți și albume puse fără nici o ordine. Telefonul se afla de asemenea tot aici, pe un raft al etajerei.

Camera lăsa, totuși, impresia că fusese locuită de un om destul de gospodar.

Pe birou zăceau cîteva caiete, mape de desen și o călimară greoaie, imensă.

— Vreau să cred că n-ați mișcat nimic, sau că măcar vei putea dumneata să-mi spui cum ați găsit camera.

— Da. Chiar dacă anumite obiecte au fost atinse de noi, am avut grijă să le reașezăm la loc. Camera arată exact ca în dimineața cînd a fost descoperită crima. Deci poți fi liniștit.

— Întrebarea aceasta ți-am pus-o gîndindu-mă doar la faptul că de la comiterea crimei au trecut șase zile. Exact, nu ?

— Da. Astăzi e a șasea zi. Data exactă : 14 iunie. Orele — aproximativ de data aceasta — unu noaptea.

— Și, continuă Alec, în acest răstimp de șase zile s-ar fi putut schimba, măcar puțin poziția acestor obiecte, un scaun, de pildă. Ar fi de altfel și firesc.

— Nu. Repet. Nu s-a schimbat nimic.

— Bine. Să vedem cum stau lucrurile.

Se îndreptă spre singurul geam al încăperii. Era însă deajuns pentru a lumina, fiind foarte înalt, aproape cît o ușă obișnuită. Dădea direct în fața vilei. Deci camera era plasată la fațadă, chiar în

dreptul scării. Privi strada. Era tot liniștită. Apăru însă un bătrîn sprijinit în baston. Ajuns în fața casei se opri ca spre a-și trage sufletul și privi întîmplător spre vilă. Lui Alec i se păru că s-a uitat tocmai spre geamul camerei în care se aflau.

— Vezi. E imposibil, oricît am fi de siguri de contrariul, ca să nu treacă cineva pe această stradă măcar din cînd în cînd. Ei bine, dacă dumneata ai ieși din casă acum, bătrînul acela ți-ar reține figura poate chiar un an de zile. Te-ar recunoaște și așezat într-un șir de zece persoane care ți-ar semăna.

— Exagerezi...

— Poate. Dumneata, pe stradă, venind încoace ai încercat să mă convingi că nimeni nu a văzut nimic și nimeni nu știe nimic în această casă și pe această stradă.

— Ți-am spus doar că am anchetat și așa ne-au declarat persoanele audiate : că nu știu nimic.

— Vom vedea...

Alec se așează pe un scaun și fără grabă începu să examineze camera. Trecu așa poate un sfert de oră în care timp maiorul îl urmări, fumînd în tăcere. Deodată sări ca ars și alergă la ușă.

— Mi-ai spus că broasca Yale a fost forțată ?

— Da.

Alec o examină atent, apoi o închise și o deschise de cîteva ori. După o vreme începu să zîmbească amuzat.

— Dă-mi o șurubelniță !

Maiorul scoase din buzunar briceagul său cu nenumărate limbi și desfăcu una, care era o minusculă șurubelniță

— Poftim.

Armaşu începu să trebăluiască de zor la broasca Yale. O demontă, o puse la loc, examină şi lăcaşul din tocul uşii unde intra lama broaştei. Apoi zîmbi iarăşi. Maiorul îl privea contrariat.

— Ce aţi stabilit voi în legătură cu această broască ?

— A fost forţată.

— De ce ?

— Probabil persoana care a forţat-o avea interesul să intre în cameră.

— Merçi. Vreau să ştiu ce ipoteză aţi formulat pentru a stabili vreo legătură între spargerea broaştei Yale şi o crimă.

— Cred că victima se afla în cameră, închis pe dinăuntru, aşa cum se închide orice broască de acest fel. Persoana care dorea să intre a introdus un obiect metalic între uşă şi ramă provocînd retragerea limbii broaştei exact cît trebuia ca ea să iasă din locaşul ei pentru a se deschide uşa. Victima — era după douăsprezece noaptea — dormea. Chiar dacă n-ar fi dormit, uşa ce desparte holul de cameră este suficient de groasă ca să amortizeze zgomotul forţării broaştei Yale, mai ales dacă operaţiunea este făcută cu îndemînare. Ceea ce şi cred de altfel. Asta e. Plus că a văzut de afară întuneric la geamul lui Florescu, deci şi-a dat seama că doarme şi că poate opera liniştit.

Armaşu mai privi o dată uşa şi spuse nerăbdător :

— Povesteşte-mi în continuare cum presupui că a avut loc crima.

— Intrat în cameră, asasinul s-a apropiat în vîrful picioarelor de pat, s-a convins că profesorul Andrei Florescu doarme şi printr-un gest rapid şi sigur i-a strîns pe gît banda — cureaua, ce-o fi fost. Moartea

s-ar putea să se fi produs imediat. Poate că victima a mai apucat să se trezească pentru cîteva secunde, ceea ce s-a și dovedit parțial la autopsie. Apoi asasinul a ieșit discret, luînd cu el și unealta crimei. A tras ușa după el, neîncercînd s-o închidă cu totul. De altfel nici n-ar fi putut, probabil, broasca și lăcașul ei din rama ușii fiind forțate. E tot ce pot să-mi imaginez. Pare destul de plauzibil, nu ?

Alec stătu pe gînduri fără a răspunde, apoi îl întrebă brusc :

— A mai umblat cineva la broasca asta după descoperirea crimei ? Vreau să spun dacă ați reparat-o.

— Oarecum. Un subofițer a fixat-o mai bine și a reparat lăcașul limbii.

— Mai exact, te rog.

— Adică a strîns niște șuruburi și a îndreptat bucata de metal ce este fixată în rama ușii.

— Atît ?

— Da.

— Ai asistat la operațiunea asta ?

— S-a făcut în fața mea.

— Cît crezi că a durat ?

— Trei, patru minute cel mult.

— Știi cum arăta broasca la început ?

— Bineînțeles.

— Du-te, te rog, și stric-o așa cum îți amintești că era atunci !

Maiorul îl privi uluit. Apoi făcu doi, trei pași spre ușă, privind mereu în urmă la Armașu.

— Vorbesc foarte serios. Folosește-te de mica dumitale șurubelniță sau, dacă vrei, ia cuțitul ăsta — și-i dădu un cuțit mare ce-l văzuse pe birou.

Maiorul se execută. După un minut se întoarse în cameră.

— Gata.

— Ei bine, dragul meu, ieşi te rog afară. Eu o să închid uşa pe dinăuntru cu broasca Yale, aşa defectată de dumneata cum este. Dumneata vei încerca s-o deschizi, forţînd-o. Repet : ţin foarte mult ca dumneata s-o fi defectat cît mai aproape de felul cum era ea atunci, după crimă.

— Cred că am izbutit să fac asta.

— Bine.

Maiorul ieşi, şi, după ce Armaşu închise uşa, începu să împingă. Degeaba. Uşa rezista cu încăpăţînare. Mai încearcă o dată. Rezultatul fu acelaşi. Văzînd că nu izbuteşte bătu cu pumnul în uşă şi strigă :

— Deschide, Alec !

El deschise

— Ei, ce zici ?

— Nu, nu se poate intra, deşi sînt aproape sigur că am defectat-o cel puţin la fel de serios cum era atunci.

— Deci, ce concluzii tragi ?

— Înseamnă că pînă la urmă a folosit o cheie, deşi tot eu îmi dau seama că dacă avea cheie nu mai avea sens să forţeze uşa. Risca să fie văzut de cineva, sau auzit de victimă.

— Mda...

— Nu eşti de acord ?

— Nu prea.

— Ai altă ipoteză ?

— Presupun aici un mic simulacru. E drept, foarte inteligent.

Maiorul făcu ochii mari. Nu mai pricepea nimic.

— Explică-te !

— Dragul meu, mă cunoști destul de bine. Cînd încep eu să cercetez, nu-mi place să-mi expun ipotezele, decît mai spre sfîrșit, dacă nu chiar după ce totul se lămurește. Știi, eu am teroarea ridicolului... Aș putea greși și în acest caz prefer s-o știu numai eu. După ce verific, poate o să-ți divulg adîncile taine ale acestei broaște.

— Totuși...

— Inutil. Acum o să te rog cîteva lucruri. Întîi cheia camerei : o să mi-o lași. Cred că voi dormi în ea o vreme, sau cel puțin voi mai zăbovi pe aici. Apoi dosarul complet. Și încă ceva : Să mă duci la atelierul victimei.

Maiorul făcu ochii mari :

— De unde știi că are atelier ?

— Ce te miri ? Simplu : mi-ai spus că omul picta. Aici nu văd decît prea puține lucruri trădînd această îndeletnicire. Înseamnă că le are în altă parte. Deci are un atelier. Simplu, nu ?

— Da. Foarte simplu, răspunse maiorul, recunoscînd că nu-i trecuse prin cap un asemenea raționament.

CAPITOLUL III

După ce luă dosarul de la maior, Alec se întoarse acasă și se închise în camera din fund a „vagonului", cum îi spunea el apartamentului, unde își instalase biblioteca ce-i servea și de birou în același timp și unde nu reușise nimeni să se introducă niciodată, nici cei mai apropiați lui.

Era aproape ora trei după-amiază, așa că avea timp destul pentru lucru.

Își făcu după obicei o cafea mare și amară, apoi își turnă puțin coniac și se întinse comod în fotoliu, cu dosarul în față.

Citi așa vreme îndelungată. Reluă de mai multe ori unele declarații ale martorilor și sublinie cîteva rînduri ce i se părură mai interesante. Urmări apoi cu grijă dacă se ivesc pe undeva nepotriviri. Nu. Nu erau și n-avea rost să le inventeze el. Toate mărturiile concordau, reluînd cam aceleași lucruri pe care deja le știa. Atîta doar că ele nu se refereau la crimă, ci la victimă. Despre crimă nu știa nimeni nimic. Femeia, care-l găsise dimineață mort, era singura care se referea la crimă și, mai exact, nu

la aceasta, ci la cadavru. Încolo nimic. Nimeni nu părea să fi văzut sau să fi știut ceva care să se refere direct la cele întîmplate, așa că lectura dosarului nu-l satisfăcu.

Alec nu se putu abține să nu recunoască evidența : crima fusese făcută simplu, fără complicații. Neingenios, cel puțin aparent. Aici era toată greutatea. Tocmai simplitatea aceasta o apropia de perfecțiune. Mai rămînea broasca Yale. De ce, oare, înscenarea ? Și ce putea dovedi acest lucru ? În tot cazul își notă faptul la vedere, pentru a nu-l uita.

Reluă dosarul, atent de data aceasta la cei care dădeau declarații. Încearcă să și-i imagineze pe fiecare din semnatarii acestora, să-și facă o părere pe care apoi s-o confrunte cu impresia pe care o să i-o lase cînd îi va cunoaște direct, nemijlocit, cu ocazia discuției ce va trebui să o aibă și el cu fiecare în parte.

Maiorul Dinu avea dreptate. Nici de aici nu se putea desprinde nimic. Erau oameni obișnuiți, cu excepția poate a cîtorva ce păreau oarecum de excepție, dacă unii nu erau cumva chiar ciudați. Toți locatarii aveau cîte un alibi, care se reducea, de fapt, la unul singur : dormeau, era doar după orele 12 noaptea.

Deodată, tresări : dar cine și cum putea verifica dacă într-adevăr toți dormeau ?

De la o anumită oră nimeni nu mai știe ce faci, pentru bunul și simplul motiv că și ceilalți dorm, deci tu însuți poți declara că ai dormit, deși poți foarte bine să stai în camera ta să scrii, să citești sau să aștepți ca toți ceilalți să adoarmă ca să faci ceva ce nimeni nu trebuie să vadă. Dacă ar afla ce

geamuri au fost luminate în noaptea aceea... Dar — își spuse tot el — în definitiv criminalul n-ar fi putut aștepta și pe întuneric să adoarmă toată lumea, ca să poată ucide fără riscuri ?

— Drace ! exclamă Armașu, dar de ce mă gîndesc doar la locatarii casei, imaginîndu-mi că ucigașul ar trebui să se afle neapărat între ei ?

În fond, ar putea fi tot atît de bine și altcineva (deși, printre vecini s-ar putea găsi și unii care să nu-l prea fi iubit pe Andrei Florescu, avînd poate unele motive...). Poate criminalul e mai curînd o persoană străină, al cărei nume nici măcar nu figurează în dosar, nefiind cunoscut de nimeni.

Ideea de a afla ce geamuri au fost luminate în noaptea crimei îi reveni. Îl ispitea. Nu era obligatoriu ca omul care nu dormea la acea oră să fie criminalul. Evident că nu ! Dar omul acela, nedormind, ar fi putut vedea sau auzi ceva și ar fi putut spune ce-a văzut și a auzit. Totul era să-l găsească pe acel om.

Dădu, însă, dezolat din cap. Toți spuneau că au dormit și deci nu știau nimic. Ceva îi spunea că într-o casă cu trei etaje, în care locuiau vreo opt sau nouă familii, plus cam tot atîția holtei, este aproape imposibil să nu se afle unul care să fi fost treaz la ora aceea. Ei bine, dar care era acela și cum va putea dovedi că minte ? Și apoi de ce nu vrea să spună că nu a dormit ? Ce motiv o fi avînd ? Sau o fi chiar criminalul și atunci bineînțeles că preferă să spună simplu : am dormit ! Alungă acest gînd. Prea i se părea simplu și ar fi fost la îndemîna oricui să afle asta.

Desenă strada prin două linii. Făcu un dreptunghi ce reprezenta casa cu pricina. Apoi căută să-și

amintească — cît mai exact cu putinţă şi imobilele celelalte. Desenă şi clădirile din jur, mai ales cele de pe partea cealaltă a străzii şi deodată scoase o exclamaţie. Exact în faţa vilei se afla pe vis-a-vis o alta cam cu aceeaşi înfăţişare, dacă nu-l înşela cumva memoria.

— Dacă cineva din casa de vis-a-vis nu dormea la acea oră, atunci poate că acel cineva şi-ar aduce aminte dacă era sau nu luminat vreun geam şi — cu aproximaţie — care era acela. Poate că văzuse şi alte lucruri interesante. Nu, ar fi fost prea uşor şi apoi nimeni nu stă la miezul nopţii să numere al cîtelea geam din stînga sau din dreapta e luminat! Alungă şi acest gînd. Ar fi de aflat deocamdată cine din casă nu dormea şi acel cineva trebuia să ştie ceva... Nu putea renunţa la această idee. Şi-o notă conştiincios ca de obicei.

Se auzi soneria. Era maiorul. Probabil că nu mai avusese răbdare să aştepte

— Ei, cum merge? Ai citit dosarul?

— Da. M-am lămurit. E clar totul.

— Adică, te pomeneşti că deja ştii ceva!

Alec zîmbi fin.

— De ce mă fierbi? Spune-mi ce crezi.

— Uite părerea pe care mi-am făcut-o: citind acest dosar, nu poţi să-ţi faci nici o părere!

Maiorul îl privi fix, întrebător.

— Să nu te miri. Dosarul nu-i rău întocmit. Voi aţi cules tot ceea ce se putea culege. Treabă făcută bine, care mi-a demonstrat că pe această cale, a declaraţiilor obişnuite, nu se va putea obţine nimic. Deci un drum înfundat, care nu duce nicăieri. Asta e!

— De fapt mi-am dat și eu seama de asta. Trebuie găsită altă cale.

— O voi găsi. Nu înainte de a-ți pune o întrebare : susțineai că victima dormea în momentul cînd a intrat asasinul.

— Da.

— Ei bine, dar victima era îmbrăcată !

— Asta nu dovedește nimic precis.

— De ce ?

— Am aflat că Andrei Florescu obișnuia adesea să se culce îmbrăcat pe canapea, mai ales cînd venea tîrziu sau era obosit. De altfel, era un tip comod. Și apoi e vară : avea o pereche de pantaloni subțiri și o bluză colorată. Se doarme destul de bine și așa. Pentru un tînăr boem nu e de mirare să aibă asemenea obiceiuri.

— Și dacă, totuși, el nu dormea...

— Dar n-am nici o dovadă în acest sens. A fost văzut intrînd pe la orele 9 seara. Iar după 10, pe la 10 jumătate probabil, lumina era stinsă. Deci se culcase. Raționamentul mi se pare destul de corect.

— De unde știi ? E vorba cumva de declarațiile din dosar, din care reiese că nu se mai vedea lumină ? Cei care se întorceau în seara aceea acasă n-au văzut geamul luminat, dar eu pot pune următoarea întrebare : lampa de citit de deasupra canapelei nu-ți dă de gîndit ?

— Vrei să spui că lumina ei e foarte slabă pentru a se putea vedea de afară ?

— Da. Deci s-ar fi putut să nu doarmă.

— Exclus. Ar fi auzit poate cînd ucigașul forța ușa. Și — ceea ce este foarte important — l-ar fi văzut cînd pătrundea în cameră. Nu uita că de la ușă la canapea — plasată lîngă peretele opus — sînt

cel puțin trei metri. Florescu l-ar fi văzut. Ar fi încercat să se apere. Ar fi rămas urmele unei lupte, dezordine etc. Or, nimic din toate acestea nu s-au constatat. Totul s-a petrecut în liniște. Victima nu bănuia nimic pentru simplu motiv că dormea...

— ... îmbrăcat.

— Știu. Ți-am mai spus că...

— Da, da, bine N-am uitat. Boem, tînăr etc...

Armașu tăcu vreme îndelungată. Celălalt avea dreptate, deși undeva acest raționament — simțea el — se clătina. Unde însă ?

— Hei să vizităm atelierul pictorului. Bănuiesc că acolo vom afla lucruri mai interesante decît îți închipui.

CAPITOLUL IV

Ieşiră împreună. Pe drum, ca de obicei, Alec Armaşu fuma liniştit şi gînditor, parcă ar fi mers singur. Abia într-un tîrziu spuse :

— Ar trebui să reiau şi eu toate audierile martorilor. N-am ce face altceva mai bun deocamdată.

Maiorul rise victorios :

— Vezi, cu tot dispreţul pe care îl ai pentru metodele „clasice", vei fi nevoit să recurgi tot la ele. Vechi, vechi, dar bune !

— Da, dar aşa cum cred eu că trebuie făcută treaba. De pildă, doresc să cunosc pe cîţiva dintre prietenii lui Florescu, chiar pe cei mai buni. Imposibil ca măcar unul dintre aceştia să nu deţină o informaţie preţioasă. Unui prieten, mai ales apropiat, îi spui, ori cît ai fi de discret, încurcăturile pe care le ai, îi ceri un sfat pur şi simplu, îţi uşurezi sufletul. Şi chiar e imposibil ca Andrei Florescu să nu fi avut nişte încurcături în vremea din urmă. Trebuie să i se fi întîmplat ceva neobişnuit. Nu am încă dovezi, dar sînt convins de asta.

— Ce te face să crezi ?

— Chiar crima. E prea bine pusă la punct în simplitatea asta a ei. Înseamnă că ea a fost concepută la rece, cu migală, iar autorul avea bine înfiptă în cap ideea de a ucide. Deci victima îl incomoda, îi provoca încurcături. Poate fără să știe, poate cu bună știință. Dar la rîndu-i avea și ea complicații. Deci ceva se petrecea în viața lui Andrei Florescu. Unui om căruia nu i se întîmplă nimic, nu e implicat în nimic, nu știe nimic, ei bine, unui asemenea om nu i se ia viața cu premeditare, așa, din senin.

— Inventezi...

— S-ar putea. Și, continuă Armașu, nu cred că măcar unuia dintre prietenii lui să nu i se fi destăinuit, sau măcar să-i fi scăpat ceva din greșeală într-o discuție.

— Ai citit declarațiile acestora. Nimic deosebit. Se comporta normal și în ultima vreme.

— Ei, vezi, asta e. Aici mi se pare mie tocmai invers : anormal.

— De ce ?

Cotiră în spatele casei, unde într-o curte dosnică, Armașu își găzduia „Fordul" său hodorogit, probabil fabricat imediat după primul război mondial. Tot cartierul îi cunoștea mașina, care devenise un obiect de distracție și amuzament, al copiilor îndeosebi.

Maiorul începu să rîdă cu poftă așa cum făcea de fiecare dată cînd îi vedea automobilul acela mare, butucănos, umflat, ca o gînganie imensă.

Alec se făcu a nu auzi rîsul celuilalt și-și văzu de lucru, trebăluind pe la motor.

Urcară și, după ce mașina porni, ieșiră în stradă.

Flegmatic, ca de obicei la volan, Armașu zise :

— Știi ce ? Într-o zi să ieșim la șosea împreună. Aș vrea să mă asiguri că vei plăti dumneata toate amenzile pentru exces de viteză. Ei, atunci ai să vezi !

Maiorul rîse și mai tare :

— Cu ce ? Cu asta ?

— Bine, bine. Nu știi, de pildă, că motorul ei este încă excelent și că l-am dres eu în așa fel că acum gonește ca una de curse.

— Mă rog. Depinde ce fel de curse. Am aflat că în nu știu ce țară au loc și curse de melci. Poate că o asemenea cursă ar cîștiga și „Fordul“ dumitale. Deși nu aș fi atît de sigur nici de asta !

Armașu nu se supără, promițîndu-și, însă, că o să i-o plătească cu prima ocazie. Imposibil să nu se ivească una, își zise el convins.

— Nu mi-ai spus de ce ți se pare anormală... normalitatea comportării lui Florescu.

— Ghidează-mă, te rog !

Maiorul îi indică direcția, după care așteptă răspunsul, supraveghind în același timp străzile pe care treceau.

— Să știi că nu numai comportarea victimei mi se pare prea „normală“, ci toate declarațiile sînt prea cuminți, prea e firesc totul. Prea ni se spun lucruri obișnuite. Nici un suspect, nici o ezitare, nici o minciună. Una mică acolo, dar să fie, ca să te poți agăța de ceva, de cineva. Parcă nici n-ar fi fost vreo crimă. Citind dosarul, mi-a venit să-l intitulez „O zi obișnuită din viața obișnuită a unor locatari“.

— E drept...

— Vezi, cum pot eu crede că lucrurile stau chiar așa. Dacă toate ar fi atît de normale, nu s-ar fi produs crima, care e o anormalitate, nu ? Or, o anor-

malitate trebuia să fie provocată de alta sau de altele.

— Raţionament cu caracter general, prea general şi nu spune nimic.

— Stai, să termin. Ei, bine, aceste anormalităti care au provocat crima există, deci ele trebuiesc şi pot fi aflate.

— Simplu. Află-le ! Tot ce am adunat la dosar e „normal", ca să mă folosesc de cuvîntul dumitale preferat.

— Deci altă anormalitate. Recunoaştem amîndoi : crima, fapt de excepţie — ca să schimb cuvîntul — — este provocată de alte asemenea fapte şi, totuşi, datele adunate pînă în prezent demonstrează fals că totul a fost firesc înainte de crimă şi că nimic nu a ieşit din ordinea normală a lucrurilor. Concluzia : declaraţiile sînt ori incomplete, ori — şi aş vrea asta — false.

— De ce ai vrea să fie false ?

— Pentru că minciuna e posibil de depistat, ea reprezentînd — printre alte posibilităţi — şi o eroare de logică, voită bineînţeles. Raţionînd logic, surprind ilogicul. Dacă, însă, declaraţiile sînt incomplete, dacă se opresc undeva, fie intenţionat, fie simplu, pentru că omul nu ştie mai mult sau, de fapt, nu-şi dă seama că, totuşi, ştie ceva ce ne-ar interesa în mersul anchetei, atunci e mult mai greu de aflat ceva.

— Cum adică ?

— Martorul în chestiune poate cunoaşte mai multe lucruri care lui nu i se par interesante din punctul nostru de vedere. Şi nu ni le spune, pentru că nu-l întrebăm noi despre ele. El, martorul, crede că ceea ce ştie nu are nici o legătură cu crima. Şi

poate că într adevăr, unele lucruri la prima vedere nici nu par a fi în relaţie cu faptul grav petrecut.

— Pledezi pentru reluarea interogatoriilor ?

— Parţial.

— Bine. Pot să asist şi eu ?

— Nu te deranja. O să-ţi spun eu ce rezultate am obţinut.

Ajunseră pe o stradă îngustă undeva spre marginea oraşului La indicaţia maiorului, opriră în faţa unei case modeste, sărăcăcioase, plasată în fundul unei curţi, plină cu bălării.

Deschiseră portiţa ce se mai ţinea într-o singură balama şi intrară.

În faţa casei, la umbra unui copac, o doamnă în vîrstă citea o revistă ilustrată. Văzîndu-i se ridică.

După ce se făcură prezentările, Armaşu află că e proprietăreasa casei şi că e văduvă de mai mulţi ani. De la moartea soţului locuia singură în toată casa, cu excepţia camerei dată cu chirie pictorului.

Intrară. Dintr-un culoar îngust pătrunseră în atelierul pictorului. Camera era luminată puternic de două geamuri largi, unul pe un perete, altul pe alt perete. Se vedea clar că e plasată pe colţul casei.

O dezordine specifică atelierelor de pictură domnea în cameră : planşe pe pereţi şi pe duşumea, tablouri, suporturi, şevalete, bloc-notesuri de diferite mărimi, vopsele, suluri de hîrtie, un lighean, o găleată cu apă, un halat murdar pe un cuier rupt, o masă pătată cu diferite culori, mape cu schiţe, rame, pînză etc., etc.

— Îţi trebuie trei zile ca să găseşti ceva de aici.

— N-aveţi ce afla. În ultima vreme lucra mai puţin ca de obicei, observă doamna Protopopescu, proprietăreasa.

Armașu ciuli urechile, apoi reîncepu examinarea obiectelor din cameră. Renunță, însă, propunîndu-și s-o facă altădată, apoi întrebă.

— Doamnă, putem sta puțin de vorbă ?

— Cum să nu. Vai, am fost așa de zguduită cînd am aflat vestea îngrozitoare, că în ziua aceea, de dimineața pînă seara, n-am fost în stare să tac nimic. Umblam ca amețită de colo pînă colo. Dar, să știți... știți... își căută ea cuvintele, mare lucru n-am să vă pot spune.

— Vom vedea...

— Poftiți în salonaș.

Ieșiră din nou pe culoar și de acolo pătrunseră într-o mică încăpere încărcată cu tot felul de mobile vechi, de cele mai diferite stiluri.

După ce se așezară, Alec ceru permisiunea să fumeze. Gazda încuviință imediat, amabilă.

Trăgînd adînc din țigară, Armașu părea cu gîndul dus departe. Doamna Protopopescu îl privea nerăbdătoare, așteptînd întrebările.

Într-un tîrziu, cînd și maiorul începuse să dea semne de nervozitate, spuse într-o doară :

— Se poate lucra bine aici. E un cartier liniștit. Nici n-am observat, cu ce se ajunge din centru ?

Bătrîna doamnă îl privi descumpănită. Crezuse că va fi rugată să spună tot ce știe despre Florescu și cînd colo tînărul ăsta... Aproape că nu-și ascunse decepția.

— Nu vă mirați. Știu ce o să-mi spuneți. Și Alec repetă monoton tot ce aflase citindu-i declarația anexată la dosar : era un om liniștit, capabil să lucreze zi și noapte, primea rar vizite aici la atelier, era fumător pasionat (țigări „Litoral"), chiar bea (coniac), era puțin vorbăreț etc...

— Da. Altceva nu știu, doar dacă... Sau nu-mi amintesc să mai știu ceva care v-ar interesa.

— Ba da, stimată doamnă. Poate vă amintiți, totuși. Încercați, vă rog.

— A ! Vă referiți la micile discuții avute o dată sau de două ori în legătură cu vizitele pe care le făcea domnișoara Agatha Milcoveanu.

— Exact !

— Da, sigur, ele nu-mi conveneau mai ales prin orele nepotrivite. Eu sînt o persoană onorabilă, de familie bună, domnule, toți vecinii mă cunosc. Chestie de reputație ! Ce-ar fi zis dacă... Mă înțelegeți, nu ?

— Da, vă înțeleg perfect. Discuțiile au fost violente ?

— Nu, vai de mine ? I-am atras doar atenția, politicos, că nu se cade să... să continue...

— Și a continuat să vină ?

— Nu.

— Cînd și-a întrerupt vizitele Agatha Milcoveanu ?

— Acum trei săptămîni, să zicem. Nu-mi amintesc exact.

— Și credeți că observațiile făcute de dv. lui Florescu au fost cauza întreruperii lor ?

— Da...

— Știu însă că el era un tip independent și orgolios. Mă îndoiesc că s-a conformat prompt dorinței dv. Mai precis, cum a reacționat cînd i-ați atras atenția ?

— Să vedeți cum a fost. Prima dată mi-a întors spatele și a intrat în atelier, iar a doua oară mi-a răspuns sec, că el își plătește chiria pentru cameră, că e major și că n-am copii în casă pe care-i să-i

pervertească vizitele domnișoarei Agatha. Era chiar ușor iritat.

— Dar tonul dv. în această discuție era calm ?

— Destul de calm. Poate, cine știe .. Nu ne putem supraveghea întotdeauna perfect tonul cînd discutăm în contradictoriu cu cineva Nu zic că vorbeam chiar obișnuit...

— Vreți să spuneți doamnă că ați ridicat și dv. tonul, interveni maiorul

— Da. Dar n-am rămas supărați Ne salutam, vorbeam și după asta ca și înainte.

Armașu tăcu, apoi întrebă :

— Revin : credeți că dvs ați determinat întreruperea vizitelor domnișoarei Agatha ?

— N-aș putea răspunde exact.

— Mai precis : nu cumva s-au certat din alte motive ?

Bătrîna ezita... Părea că nu știe ce să spună

— S-ar putea. Ultima dată cînd a fost le am auzit vocile mai ridicate parcă decît altădată Ea a plecat apoi singură. Dar asta s-a mai întîmplat și altădată.

— Deci nu eliminați posibilitatea unor certuri între cei doi ?

— Nu

— Mi-ați spus că în ultimul timp Florescu lucra mai puțin ca înainte De cînd ați constatat asta ?

— De două, sau trei luni, cînd venea mai rar și stătea mai puțin.

— Ați observat ceva ciudat la el în această perioadă ? M-ar interesa mult să aflu asta.

— Nu. Se comporta perfect normal.

Alec sări ca ars :

— Iar cuvîntul ăsta, „normal" !

— De ce vă supărați, domnule ?

— Nu. Nu-i nimic. Nu mă supăr. Dar aș vrea să aflu cărui fapt i se datorează absențele mai îndelungate de la atelier. De ce lucra mai puțin ca altă dată

— Mi-a spus într-o zi, acum vreo trei luni că, după ce va deschide expoziția, se va odihni o vreme. De fapt, era preocupat mai mult de organizarea expoziției și cred că de asta neglija pictatul.

— Alt motiv, altă preocupare care să-l fi răpit de la pictură, nu cunoașteți ?

— Nu ! Nu cunosc.

— Poate domnișoara Agatha...

— Nu. În nici un caz. Ea îl vizita, totuși, destul de rar aici. Și apoi venea mai mult seara cînd el nu picta

— V-aș ruga să încercați să vă reamintiți în care din ultimele 5—6 zile înainte de crimă a fost aici Florescu. Să vă ajut. A fost găsit mort în dimineața zilei de miercuri, 14 iunie. S-o luăm pe zile.

Armașu scoase un carnețel și notă : reieșea că din cele 6 zile înainte de crimă, trei lipsise, iar în celelalte venise fără a sta mult timp în atelier. Deci, practic, nu stătuse aproape de loc acolo.

— În ultimul timp venea cam cu aceeași frecvență. Să zicem, o zi da, o zi nu ?

— N-aș putea spune cu exactitate. Dar, cam așa venea. Se întîmpla să vină și mai rar sau dimpotrivă să rămînă și peste noapte. Vara dormea mai des aici, dar nu și în ultimul timp.

— Bine, doamnă, vă mulțumesc. Să știți că o să mai vin să cercetez atelierul. Și poate vă mai amintiți și alte lucruri. La revedere.

În mașină, maiorul, plictisit, îi spuse :

— Niciodată nu mă crezi. Ai putut să te convingi : n-ai aflat nimic nou față de declarația din dosar. Deci...

— Cine ți-a spus că acum nu știu nimic în plus, îl întrerupse Armașu, amuzat.

— Cum cine ? Doar am fost de față la discuție. Știam deja tot ce ți-a spus dumitale.

— Ești sigur ?

— Da. De altfel se află și în declarație.

Alec zimbi misterios și apoi tăcu.

Mașina gonea pe străzile Bucureștiului. Armașu părea concentrat la volan atent la tot ce apărea din față, ignorîndu-l pe cel de lîngă el.

— Dar, spune-mi o dată, izbucni maiorul.

— Cînd ați venit să anchetați și aici ?

— În seara aceleiași zile a venit un locotenent care i-a spus că Florescu e mort și i-a cerut cîteva informații. Ulterior, am chemat-o să dea o declarație mai detaliată.

— Da, așa cum bănuiam !

— Ce bănuiai ?

— Și încă ceva, se făcu Alec a nu auzi întrebarea. La ce oră ați fost voi anunțați de crimă ?

— Femeia care-i făcea curat în garsonieră l-a găsit mort în jurul orei nouă (venea tîrziu, știind că Florescu doarme de obicei pînă după opt). Noi am fost anunțați de un locatar cam pe la 9 și 10, iar la 9 și 25 de minute echipa de urgență deja era aici, pentru primele cercetări. Pe la 10 am venit eu personal să preiau cazul.

— Perfect, perfect, zise Armașu, aprinzîndu-și satisfăcut o țigare, din mers. Uite ce înseamnă să lași oamenii să vorbească liber, nedirijați și neinterogați.

Maiorul interveni nerăbdător.

— Dar spune-mi, totuși, ce e perfect ?

— Ei bine, contrar părerii dumitale că discuția mea cu madam Protopopescu a fost inutilă, trebuie să te informez că lucrurile nu stau chiar așa.

— Adică...

— Această onestă doamnă a mințit și încă cu mult sînge rece. Ei, ce zici de asta ?

Celălalt îl privi surprins.

— Ce anume a mințit ?

— Ea a afirmat — îți citez, aproape întocmai — că a fost așa de zguduită cînd a aflat vestea îngrozitoare încît în ziua aceea, de dimineață, repet, de dimineață pînă seara n-a fost în stare să facă nimic și că a umblat ca amețită de colo pînă colo. Înțelegi ?

— Extraordinar ! Și în declarația ei spunea clar că a auzit de crimă abia seara, de la locotenentul venit s-o interogheze.

— Deci a aflat de dimineața de la cineva. Cine este această persoană și de ce nu vrea să ne-o spună și nouă ? Și, în general, de ce tăinuiește faptul că știa de dimineață de moartea chiriașului ei ? Dacă aflăm toate astea, poate facem un bun pas înainte. Și altădată să mă lași în pace să interoghez oamenii cum știu eu. Eu nu spun că nu-ți cunoști meseria, ba, dimpotrivă, am spus întotdeauna că lucrezi excepțional. Dar, dumneata faci totul prea profesional. Nu te supăra că ți-o spun. Știi, trebuie puțină fantezie. Dumneata o ai, dar ți-o înfrînezi și nu faci de loc bine.

CAPITOLUL V

La sugestia lui Alec se întoarseră la vila unde locuise Andrei Florescu, socotind că fiind deja trecut de cinci după-amiază toţi locatarii se întorseseră acasă de la serviciile lor.

— Te iau cu mine ca să mă prezinţi locatarilor. S-ar putea, cine ştie, să locuiesc cu ei o bucată de vreme.

— Chiar ai de gînd să stai în camera victimei ?

— Poate că da. Nu ştiu încă sigur. Cred, însă, că prin simple interogatorii nu o să aflu decît ceea ce deja se cunoaşte şi există de altfel şi în dosar. Locuind cu ei, se mai dă unul de gol. Poate... mai ştii, aflu ceva nou.

— A propos... De ce n-ai întrebat-o pe doamna Protopopescu de unde ştia încă de dimineaţă de crimă ?

— Ar fi fost o greşeală. Atrăgîndu-i atenţia că am prins-o cu minciuna, chiar admiţînd că aş fi aflat ceva în plus, aş fi epuizat o sursă de alte informaţii. Aşa, mîine cînd o să trec pe acolo, poate mai aflu încă ceva. Şi abia apoi îi ofer surpriza. Această per-

soană mai deține — după părerea mea — și alte informații prețioase pe care încă nu binevoiește să ni le furnizeze.

— Crezi că e amestecată în povestea asta ?

— Încă nu știu. Trebuie răbdare. Dacă ne grăbim, ne tăiem singuri toate drumurile.

— Din informațiile pe care le avem, nu ar fi avut nici un motiv să-i dorească moartea lui Florescu și apoi nici nu o văd în stare de o crimă.

— Asta e cu totul altă problemă. Mai important este acum altceva : de ce tăinuiește și pe cine, mai ales persoana aceasta care, notează te rog bizareria faptului, știa de dimineața că s-a comis crima (voi pe la 10 abia începuseți să vă agitați) și a avut timpul necesar să vină s-o anunțe pe doamna Protopopescu — tot dimineața — și s-a și grăbit s-o facă. De ce oare ? De ce a făcut-o, ea, acea persoană și de ce cealaltă nu vrea s-o spună. Prea multe întrebări într-o chestie așa de simplă.

— Da, foarte curios...

Intrară în camera lui Andrei Florescu și se așezară, fumînd îngînduraţi.

— Cum facem, chemăm locatarii pe rînd, aici, sau trecem noi pe la fiecare.

— Prefer să-i aducem aici. E locul crimei. Eventualul criminal, adus din nou la locul crimei poate comite uneori o gafă, una mică, dar mie îmi ajunge și atît.

— Dacă e prost...

— Sau nu e unul versat, „profesionist“ în materie. Și am mai învățat ceva : Nu e bine să iei în fiecare zi interogatorii unor martori sau chiar posibili ucigași. Ei vor ține perfect de bine minte ce au declarat cu o zi înainte, ba repetînd de mai multe

ori, le intră în cap textul, îl învață aproape ca pe o poezie. Precum cu reflexele. Dacă îi lași în pace măcar patru—cinci zile și abia apoi îi mai întrebi, poți afla uneori lucruri surprinzătoare. Ai văzut doar ce s-a întîmplat cu proprietăreasa casei unde avea Florescu atelierul. Eu am avut noroc că voi, după două zile de interogatorii, ați lăsat-o în pace, preferînd să faceți altceva, căci persoana nu vi se părea interesantă.

— Dacă cineva minte îl poți prinde ușor... dacă nu însă...

— Nu numai asta. Nu uita că intervine uitarea, dispoziția de moment, oboseala și altele, care de fiecare dată pot schimba felul de a prezenta lucrurile. N-ai observat că aceeași persoană, povestind aceeași întîmplare sau chiar o simplă anecdotă, pe care a mai spus-o de nenumărate ori, de fiecare dată o reproduce altfel, uitînd ceva sau adăugînd un detaliu nemenționat data trecută ? Chiar și modul de distribuire a accentelor diferă. Iar dacă faptul povestit este real, văzut sau trăit, poți afla niște lucruri interesante de la o persoană care cu cîteva zile înainte se părea că ți-a spus tot ce știe. Dar, să începem. Cheamă-i în ordinea preferințelor dumitale.

— Să procedăm prin eliminare, adică pe cei care nu ne interesează prea mult nu-i chemăm de loc sau îi chemăm la început pentru a-i termina repede.

— Vezi să nu elimini tocmai asasinul, rîse Alec.

— Nu. E vorba de persoanele care nu erau în București la acea dată. Erau, de pildă, pe litoral, la munte, la rude îndepărtate în provincie etc.

— De acord. Ascult.

Maiorul luă dosarul și începu :

— Matache Natalia. A plecat din București cu trei zile înainte de crimă. E la Suceava la fiica ei și nu s-a întors nici pînă astăzi. E o văduvă de 70 de ani — soțul a fost colonel. Dă în cărți, dacă te interesează cumva și asta.

— Ajunge. Dacă mai ai din astea, scutește-mă. De altfel, am citit și eu dosarul.

— Bine. Soții Varzaru erau pe litoral. Doctori amîndoi, n-au avut nici un fel de relații cu victima. S-au întors ieri sau alaltăieri.

— Sînt aici ?

— Da.

— Alții, cu ăștia am să vorbesc eu într-o zi, cînd o să am mai mult timp.

— Arhitecta Sonia Pandelescu. Celibatară, 38 de ani. Se cunoștea cu victima. L-a rugat cîndva să-i decoreze fațada unei case de cultură. Treaba n-a ieșit prea bine. S-au certat și de atunci nu-și vorbesc.

— Cînd s-a petrecut asta ?

— Acum aproape doi ani.

— Neinteresant.

— De aceeași părere. De altfel, are un alibi perfect. În noaptea crimei a stat la barul „Atlantic" pînă spre dimineață cu niște amici, care, de altfel, au și depus mărturie pentru ea. Ni se pare clar, mai ales că o cunosc și ospătarii de acolo, că e de ai casei.

— Alții.

— Florin Zaciu, profesor de istorie. Au funcționat o vreme la aceeași școală. Relații sporadice. Alibi : era în spital operat de apendicită.

— Merci, făcu Armașu plictisit.

Maiorul, căruia nu-i plăcea nici lui operația aceasta, citi mai departe numele altor locatari la fel de neinteresanți. Treaba mergea încet, cînd, deodată, Alec ciuli urechile.

— Inginerul Traian Coman — tînăr, 32 de ani. Lucrează la o uzină de produse chimice. Sportiv, cu o existență, însă, nu prea sportivă, ca să zic așa.

— Adică ?

— Asiduu frecventator al barurilor bucureștene, îi plac femeile...

— Ei asta-i... ce-i rău ?

— ...dar nepermis de mult. Mai ales cele ale altora. Din cînd în cînd, cîte un scandal ce pleacă, bineînțeles, de la escapadele lui amoroase. L-am avut și noi client o dată, cu o asemenea ocazie.

— Îl cunoști bine ?

— Da. Și este un bun inginer, foarte apreciat la uzina unde lucrează. Altfel, să știi, un tip agreabil.

— Trebuie să fie amuzant tipul. Aș dori să-l cunosc. Dar alibiul ?

— Greu, dar și l-a demonstrat. În noaptea crimei era...

— ...la o doamnă respectabilă, căsătorită, al cărui nume — cavaler fiind — nu-l putea divulga.

— Exact. Dar e în afara oricărei îndoieli. Avem dovezi certe. Pînă la urmă a fost nevoit să ne spună și nouă pe unde a fost și persoana a recunoscut.

— Totuși... Adu-l !

— Mă rog, dacă vrei... Maiorul chemă subofițerul care stătea de pază la intrare și-i dădu un ordin. Acesta ieși și peste cîteva minute se întoarse însoțit de un tînăr înalt, suplu, cu un mers ușor legănat de jucător de baschet. Chipul senin, deși cam obosit,

nu arăta nimic deosebit, poate superficialitate și un aer jovial.

— Vă salut, d'le maior. Inginer Traian Coman, se prezentă apoi lui Armașu, pe care-l privi în fugă carecum, dar cu destulă suspiciune.

— Ai vrea să stai puțin cu noi, zise maiorul zîmbind. Ne-ar mai interesa niște lucruri referitoare la nenorocirea de săptămîna trecută. O să te rog, de astă dată, să răspunzi dumnealui.

Traian Coman îl privi iarăși pe Alexandru Armașu, parcă l-ar fi cîntărit din ochi.

— Da. Desigur. A fost într-adevăr o nenorocire. Era, săracul, cam de vîrsta mea : treizeci de ani, mi se pare că avea. Tînăr, bărbat frumos, cu meserie bună, se spune că și talentat. Mare nenorocire... mare păcat că tocmai un asemenea om...

Alec îl ascultă cu răbdare, așteptîndu-l să termine. Îl fixă cu privirea. Inginerul păru a se fistîci puțin, dar își reveni repede.

— Erați prieteni ? începu Alec.

— Da. Foarte buni. Nu ne-am certat niciodată.

— Înseamnă că vă vedeați des ?

— Desigur, deși — Coman ezită — în ultimul timp el era foarte ocupat. Știți, școala și pictura îi răpeau destul timp, plus...

— Plus ce ?

— Amica lui, domnișoara aceea simpatică, ce-l vizita des.

— Agatha Milcoveanu ?

— Da. Văd că o știți. Cu ea se vedea cel mai des. Dar cu toate astea, eu îl vizitam cînd știam că e acasă. Chiar noaptea tîrziu. Îi făcea plăcere să fie vizitat noaptea. Uneori mergeam să bem ceva la un local.

— Obișnuia ?

— Da. Dar nu mult. Îl plăcea mai mult să vorbească despre lucruri interesante. Era foarte citit Florescu și vorbea frumos despre pictură, despre pictori...

— Să revenim la crimă. În noaptea aceea dumneata erai la o anume persoană și faptul fiind dovedit, sînt nevoit să te exclud dintre suspecți.

Traian Coman răsuflă ușurat :

— Vă mulțumesc.

— Nu-mi mulțumi mie, ci doamnei în chestiune, care a fost dispusă să recunoască faptul că i-ai ținut companie în noaptea aceea. Deși risca...

— De, știți, tînăr, neînsurat... Zîmbi complice inginerul.

— Am înțeles. Să lăsăm astea. Vreau să-ți cer părerea într-o chestiune : dumneata ai fost în relații destul de apropiate cu Florescu, cunoști locatarii, vecinii lui, probabil și pe prietenii lui.

— Da, desigur. Poate nu chiar pe toți. Andrei era un om cu multe relații... Veneau pe la el și unii pe care nu-i cunosc.

— Ei bine, crezi că dintre persoanele pe care le cunoști și care au fost în relații cu profesorul Andrei Florescu ar fi avut cineva vreun interes să-l ucidă ? Gîndește-te bine, nu te pripi cu răspunsul. Eu fac apel acum la memoria, la sentimentele dumitale, dar, în același timp, îți cer un răspuns cît mai obiectiv cu putință. Ți-l cer dumitale acest răspuns, tocmai pentru că ați fost prieteni buni și presupun că-i cunoșteai și pe ceilalți din cercul victimei. E foarte important răspunsul dumitale. Coman nu răspunse imediat, puțin emoționat, probabil, de cuvintele necunoscutului acela cu ochii duri și fața

severă, însă nu dezagreabilă, care-i vorbea ferm, răspicat, dar și cu o căldură ascunsă în glas.

— Nu ! Sînt sigur că nimeni n-ar fi avut nici un motiv să-l ucidă. Andrei era un băiat tare bun și nu supăra pe nimeni. Și atunci cînd era nițel ironic, tot el te împăca cu o vorbă caldă. A fost și un excelent prieten. El nu a avut dușmani. De asta mi se pare crima mai monstruoasă, mai inexplicabilă. Cine l-ar fi putut urî atît de mult, încît să-l ucidă ?

— Gîndește-te dacă din toți cei care l-au cunoscut ar fi cineva care, totuși, ar fi avut un motiv grav de supărare pe Andrei Florescu. Mi-ai spus că îi știi și prietenii. Este imposibil, oricît de treabă ai fi, să nu provoci într-o zi, într-o împrejurare oarecare nemulțumirea cuiva. Și uneori aceste nemulțumiri inofensive se transformă în dușmănii durabile. Repet, gîndește-te bine înainte de a-mi răspunde.

Inginerul îl privi țintă.

— Nu ! Categoric nu ! Nici cele mai primejdioase dușmănii, cum sînt cele care pleacă de la chestii cu femei, nu l-ar fi putut atinge, pentru că el nu se băga în treburi de astea. Chiar dacă lumea vorbește uneori... Coman ezită.

— Ce vorbește ?

— Știți, chestia cu doamna Elefterie... zvonuri de astea, nefondate...

Maiorul răsfoi în grabă cîteva file, și-i arătă lui Alec ceva în dosar.

— Dar, dumneata ce crezi din toată povestea asta ?

— Ei bine, e o minciună ! Mie Andrei mi-a povestit într-o zi cum stăteau lucrurile și m-am lămurit. Definitiv m-am lămurit, pentru că el nu mințea niciodată.

Maiorul sări ca ars :

— Nouă de ce nu ne-ai povestit asta ?

— Pentru că Andrei m-a rugat foarte mult să nu spun nimănui, ca să n-o compromită pe doamna Elefterie. Dar acum nu pot să tac. E păcat ca despre un om mort să se spună lucruri mincinoase. Trebuie să vă spun acum.

— Lasă-l, interveni Alec. Continuă, te rog. Mă interesează.

— Da. Ea îi făcea, pare-se, avansuri, dar el a refuzat-o delicat de cîteva ori, pînă într-o zi, cînd ea a intrat în garsoniera lui. Andrei s-a înfuriat și a respins-o mai dur. Ghinionul lui a fost că cineva a văzut-o intrînd și de aici au ieșit vorbe. Asta e tot. Lucrurile n-au mers niciodată mai departe.

— Soțul a aflat ?

— Nu știu. Probabil. Dar cred că s-a convins că Andrei nu are nici o vină, pentru că se purta destul de amabil cu el. E o părere a mea. Poate că în sufletul lui era amărît. Cine știe...

— Da. Interesant...

— Zău, era păcat să nu spun asta.

— Crezi că Elefterie l-ar fi putut ucide ?

— Nu cred. E un tip care nu e în stare de așa ceva. O să-l vedeți și o să-mi dați dreptate. Nu E cam mic și pirpiriu. Contabil, om liniștit... Îi e frică și de umbra lui, așa că nu văd cum ar fi făcut el o asemenea mîrșăvie.

— Asta nu ar fi un obstacol de netrecut pentru cineva care-și pune în cap să comită o crimă. Poți fi și contabil și liniștit, dar dacă ești pus într-o situație excepțională...

Inginerul dădu din umeri.

— Repet, e o părere a mea.

Alec se întoarse brusc spre el :

— Crezi că poți ucide pe cineva, așa, fără un motiv prea grav, să zicem într-un moment de furie, poate pentru că nu ți-a plăcut cravata pe care el o purta în ziua aceea ?

Inginerul Traian Coman tresări, îl privi fix pe Alec, apoi pe maior și spuse întretăiat :

— Nu... Nu cred. E imposibil !

— Bine, poți pleca.

Traian Coman ieși împleticindu-se, vădit speriat. Ultima privire o aruncă lui Armașu, ca și cînd ar fi vrut să-l convingă de ceva.

CAPITOLUL VI

— L-ai speriat și nu știu dacă avea rost s-o faci.

— N-are importanță. O să-i treacă. Fii sigur de asta.

— Îl bănuiești, cumva ?

— Nu în mod special. Ca pe ceilalți. Eu sînt obligat acum să bănuiesc pe toată lumea. Cel puțin deocamdată.

— Sînt sigur că vrei să vorbești acum cu soții Elefterie. Este ?

— Nu fi așa de sigur. Văd aici familia Calafeteanu — pensionari amîndoi. Bătrînii dorm în general puțin, ca să li se pară ultimele zile mai lungi. Poate știu ei ceva.

— Nu știu nici ăștia nimic. Ai văzut. Ca și inginerul Coman. Au și ei un alibi. Au dormit, totuși, deși bătrîni...

— Vreau să-i văd. Cheamă-i !

Fură chemați bătrînii. Peste cîteva momente aceștia intrară timizi și cam speriați.

— Îmi pare rău că vă deranjăm din nou, spuse maiorul. Doar cîteva întrebări am mai dori să vă punem. Luați loc, vă rog.

Armașu se simțea și el stingherit. Citise declarațiile lor : dormiseră în noaptea crimei și apoi îl cunoscuseră destul de puțin pe Andrei Florescu. Și, totuși, oamenii aceștia locuiseră împreună cu victima ani de zile. Se cunoșteau, oricum, se vedeau zilnic și i se părea imposibil să nu știe unii despre alții anumite lucruri mai discrete, poate chiar unele ciudățenii, cum au în general cam toți oamenii.

— Aș dori să vă întreb, totuși, încă ceva, spuse Armașu, după ce scurta discuție părea că se și încheiase. De cînd îl cunoașteți pe profesorul Andrei Florescu, sau — mai precis — în ultimul timp, v-a atras vreodată atenția prin ceva curios, neobișnuit, ceva care să iasă din ordinea firească a lucrurilor ?

— Ne cunoșteam puțin, răspunse bătrînul Calafeteanu. Ne vedeam pe scări, uneori zilnic, fără să ne vorbim aproape niciodată... Nu știu ce v-aș putea spune, mai ales că în ultimul timp îl vedeam mai rar pe aici.

— Uneori nu ne dădea nici măcar bună ziua, interveni doamna Calafeteanu, puțin indignată.

— Ei, dragă, să nu fim răi cu el, că s-a prăpădit săracul. Poate avea, ca tot omul, necazuri. Îmi aduc aminte că uneori nici nu ne vedea. Trecea gînditor sau poate numai distrat.

Alec ciuli urechile, apoi notă ceva la repezeală.

Dar bătrînul părea a nu mai avea nimic de spus. Armașu fu decepționat. Încercă totuși :

— Credeți că era distrat sau preocupat de ceva ?

Cel întrebat stătu mult pe gînduri. Se vedea că nu știe ce să răspundă. Într-un tîrziu îndrăzni să vorbească, dar ezitînd la fiecare cuvînt ce-l rostea.

— Eu cred că omul ăsta urmărea ceva sau poate era urmărit de ceva, de cineva... N-aș putea spune de ce mi s-a părut asta. Eu sînt un om bătrîn și am văzut multe la viața mea și mi se întîmplă adesea să-mi fac o impresie despre un om, fără să fiu în stare să explic în mod concret cum mi s-a format această impresie. Aș putea zice doar că mi se pare sau mi s-a părut.

Alec rămase pe gînduri un timp, apoi mulțumi celor doi bătrîni, care ieșiră salutînd ceremonios, vizibil ușurați că scăpaseră așa de repede.

— Cred că te amăgești. Dumneata obții niște răspunsuri, sugerîndu-le în prealabil. Insistînd asupra unui lucru, revenind asupra unui amănunt, interlocutorul, fără să vrea, începe să-și însușească, treptat, niște optici care nu le avusese pînă atunci. Asemenea răspunsuri trebuiesc acceptate întotdeauna cu circumspecție.

— Te înșeli dumneata. Eu nu sugerez. Eu ajut, stimulez memoria, efortul de concentrare. Memoria e leneșă și mai ales nu e selectivă. Eu canalizez efortul de aducere aminte pe filiera care mă interesează. Știu că există riscul de a mă induce singur în eroare. Totul e însă să păstrezi proporțiile între faptul concret și impresia subiectivă, să nu te hazardezi prea mult, dar trebuie oricum să te hazardezi cît de cît. Astfel... altfel nu reușești să afli niciodată nimic.

— În cazul de față nu ai ce proporții să păstrezi pentru simplul motiv că unul din elementele ei lipsește Și anume, cel mai important : faptul concret Dumneata operezi doar cu impresii, subiective prin însăși natura lor Așa că, orice s-ar spune, coeficientul de eroare sporește.

— Nu vreau să te conving și apoi știu la fel de bine ca și dumneata că nu avem nici un fapt. Cheamă-l, te rog, pe Beniamin Sturzu.

— Fii atent cu individul ăsta. Învîrtește niște afaceri încurcate și cred că pînă la urmă o să ne cadă în mînă. El este unul dintre cei care mi s-au părut suspecți, dar în noaptea respectivă a jucat cărți pînă dimineața într-o „aleasă" și destul de numeroasă societate. Toți au depus mărturie ca să-l scoată din cauză. N-are nici o profesiune. A avut servicii pasagere. Acum nu știu ce mai face. E foarte abil și n-a putut fi prins cu nimic, deși știm cîte ceva. Cred că e în stare de orice, chiar și de o crimă. Nu vreau să te influențez, dar te previn, ca să știi cu cine ai de-a face.

Ușa se deschise larg și în prag apăru un ins înalt, slab dar de o agilitate neobișnuită în mișcări, îmbrăcat cu un costum de stradă, de o culoare poate prea deschisă, însă croit impecabil. Avea o figură inteligentă și gesturi sigure, de om de lume.

— Vă salut, stimați domni. M-a informat colegul dvs. mai tînăr că ați avut amabilitatea de a mă chema. Iată-mă. Sînt la dispoziția dvs. pentru a ajuta justiția să-și facă datoria.

— Da, îl opri sec maiorul. Răspunde la întrebările ce ți le va pune dumnealui.

— Cu mare plăcere. Ascult. Se așeză confortabil și-și scoase tabachera aurită. Se poate fuma ?

— Vă rog, răspunse Armașu de data aceasta, privindu-l amuzat. Îl cunoșteai pe Andrei Florescu ? Erați prieteni, cumva ?

— Desigur, fără a fi însă ceea ce s-ar numi cu adevărat prieteni. Relații de colocatari, însă excelente. Era un om educat, fin, de mare discreție.

— În afara celor declarate deja, aţi mai avea ceva deosebit de adăugat, ceva ce poate v-a scăpat data trecută. Ni se mai întîmplă să uităm cîte ceva...

Sturzu se întunecă deodată, părîndu-i-se probabil întrebarea o aluzie la ceva ce nu-i convenea. Se stăpîni însă şi răspunse cît putu de demn :

— Domnule, eu am încă o memorie excelentă. Şi, apoi, nu am nimic de ascuns. Să ştiţi că în viaţa mea am avut un principiu : corectitudinea. Mi s-a cerut o declaraţie. Am dat-o fără reţineri, fără a omite ceva din ceea ce ştiu ! Aş dori să vă pot convinge de asta.

Armaşu îl privea zîmbind. Tipul îşi continua demonstraţia corectitudinii sale cu o elocvenţă ce nu-l putea înşela. Îl mai lăsă să vorbească o vreme, apoi interveni.

— Eu, totuşi, te-aş mai întreba ceva, îi întrerupse Alec tirada. Eşti sigur că n-ai părăsit casa în care jucai poker în noaptea aceea ? Şi să-mi mai spui dacă joci bine ! Te-aş lua partener într-o seară.

— Domnule, vă rog să nu faceţi afirmaţii gratuite. Nu jucam poker. Ascultam ultimele înregistrări din Stockhausen, făcute de un amic întors de curînd din străinătate. Eu sînt un mare amator de muzică bună. La radio...

— Mă rog, mă rog... Problema e însă alta : ai rămas toată noaptea acolo sau nu ? Asta mă interesează, deocamdată.

— Absolut. N-am lipsit nici măcar un minut. S-a dovedit doar, aşa că bănuiala dvs. mi se pare neîntemeiată sau poate intenţionaţi să mă...

— Şi dacă eu aş fi în stare să dovedesc că în aceeaşi noapte dumneata ai lipsit douăzeci de minute — să zicem — din casa Struţeanu. Aproape

neobservabil faptul într-o societate numeroasă (se putea crede că ai o indigestie), dar suficient pentru a ajunge aici și a te întoarce cu o mașină. Casa Struțeanu e aproape. Ce zici de asta ? N-am dreptate ?

Sturzu îl privi fix, bănuitor, dar își reveni repede la felul său obișnuit, dezinvolt, de a fi :

— Abilă cursă ! Dar e inutil să mi-o întindeți, pentru bunul motiv că într-adevăr eu nu am părăsit casa în noaptea aceea. Mai verificați.

— Te mai întreb o dată, făcu sec Alec. Omul din fața lui deveni nervos, parcă mai puțin stăpîn pe sine ca pînă atunci.

— Degeaba insistați. Îmi mențin răspunsul. Sînt ferm în ceea ce declar acum.

— Bine. Mulțumesc. Poți pleca. O să te rog, însă, să ne mai stai la dispoziție. Pe curînd !

Beniamin Sturzu ieși contrariat, nu prea speriat însă.

Armașu începu să rîdă cu poftă sub privirile uimite ale maiorului.

— Ce-a fost asta ? Crezi cumva că a ieșit noaptea din casă ? Sau știi deja ceva ?

— Habar n-am ! Sau, mai precis, habar n-aveam de treaba asta pînă acum cinci minute. I-am pus întrebarea doar din amuzament, ca să-i distrug puțin siguranța și dezinvoltura sa de om de lume și, uite, ce-a ieșit : se pare că într-adevăr a făcut o mică escapadă în noaptea aceea. Strașnică treabă ! Va trebui să verifici încă o dată cum și-a petrecut noaptea. Ceas cu ceas, minut cu minut.

— Și crezi că ar avea vreun amestec ? Prea ar fi simplu. Eu sînt cam sceptic.

— Vezi, dragul meu, în viaţă nu e ca în romanele poliţiste : cei suspecţi să fie nevinovaţi, iar cei cu aer inocent să fie criminali. Se poate întîmpla cîteodată şi aşa, dar destul de rar. Beniamin Sturzu e prin ocupaţiile sale — sau, mai bine-zis, prin lipsa sa de ocupaţie — un tip suspect, iar acum de cînd ştiu aproape sigur că a lipsit pentru o vreme din casa Struţeanu e şi mai suspect. Aşa că n-ar fi exclus... Dar vorba dumitale, să nu mă hazardez.

— Da, s-ar putea. Nu văd însă mobilul.

— Deocamdată uite ce te-aş ruga. Pune pe cineva să-i interogheze pe toţi care erau acolo. Să-i ia strîns. Clipă cu clipă ce-au făcut, iar apoi mai luaţi-l şi pe el încă o dată. O să aveţi, poate, surprize. Şi acum soţii Elefterie. El întîi.

Subofiţerul trimis se întoarse şi raportă că nu sînt acasă. Ieşiseră de o jumătate de oră.

— Perfect ! exclamă Armaşu.

— Ce e perfect ?

— Îţi aminteşti că n-am vrut să-i chem mai devreme, cînd mi-ai propus dumneata. Ei bine, am dorit să verific ceva. Precis se ştie în casă că sîntem aici. Le-am dat timp să afle şi ei că am reînceput ancheta, ca s-o poată şterge discret. Şi au făcut-o bineînţeles, aşa cum presupuneam.

— Sînt naivi. Îi găsim repede şi apoi, dacă nu azi, dar mîine tot vor trebui să vină la interogatoriu.

— Da, dar nu le face nici o plăcere să vorbească cu noi şi caută pe cît posibil să amîne discuţia. Asta spune multe. Iată un motiv de meditaţie.

CAPITOLUL VII

Armaşu se întoarse obosit acasă după ce maiorul îi mai furnizase cîteva amănunte pe care le aflase pe cînd conducea încă singur ancheta. Fapte mărunte, însă datorită spiritului de observaţie foarte fin al acestuia, se dovediră mai tîrziu a fi deosebit de utile.

Da, hotărît lucru, afacerea îl pasiona, doar că pînă în prezent trebuia să recunoască cinstit că nu dispunea de nici o urmă care să merite oboseala de a fi cercetată cu toată atenţia pînă la capăt. Dintre toate persoanele interogate şi din cele ce urmau a doua zi — dar despre care ştia deja din dosarul crimei — nici una nu părea să fi avut vreun interes sau vreo duşmănie care să o determine să-l ucidă pe Andrei Florescu. Cu soţii Elefterie se va lămuri mîine, deşi avea o vagă impresie că fuga lor de interogatoriu este un gest de laşitate comună. Oricum ei păreau suspecţi, împreună cu licheaua aceea simpatică — cum ar fi zis maiorul — Beniamin Sturzu. Dar parcă nici aici nu vedea mare lucru. Cel puţin deocamdată...

Ceva îl intriga în mod deosebit : crima era făcută cu mînă sigură, cu grijă și minuțiozitatea unui ucigaș rece, feroce și în nici un caz de către un om ajuns la un moment de furie, de exasperare. Premeditarea i se părea evidentă, deși dovezi concrete însă nu erau. În jurul tragicei întîmplări se deschidea un gol imens, întunecat, în care nu aveai cum vedea nimic. Puteai cel mult să construiești niște ipoteze riscante. Nimic nu părea a duce undeva. Dintre persoanele avute în vedere nici una nu i se părea a întruni „însușirile" necesare comiterii unei crime ce părea, cel puțin deocamdată, aproape perfectă. Pentru că Armașu continua să creadă că nu poate exista o crimă absolut perfectă. Undeva se strecura întotdeauna o eroare și asta îi salva pe anchetatori, în majoritatea cazurilor.

Intră în „vagonul" său. Străbătu atelierul în care băteau ritmic cele mai diferite tipuri de ceasuri, unele foarte vechi, la care, de altfel, ținea cel mai mult. Se obișnuise cu sunetul lor — bătăi metalice îndepărtate ce parcă veneau din altă lume — și nici nu-și imagina că ar fi putut trăi fără tic-tacurile lor melodioase. În vechea sa singurătate cu care fusese consecvent ani de-a rîndul, după cărți, ceasurile erau lucrurile la care ținea cel mai mult.

Se făcu comod, își aprinse o țigară după care, așezat în fața ceștii de cafea, începu să recapituleze întîmplările zilei. O făcu meticulos, notînd din cînd în cînd cîte ceva, cîntărind bine fiecare cuvînt pe care îl auzise în ziua aceea.

Trecură aproape două ceasuri, era deja noaptea tîrziu. Își bău cafeaua, răcită de mult.

Va trebui să facă un drum la doamna Protopopescu, și asta cît mai repede cu putință. Își aminti

că ea declarase ferm că aflase de crimă de la locotenentul care venise seara s-o interogheze, dar se dăduse de gol pentru că, de fapt, știa de crimă de dimineață. De unde ? De la cine ?

Plictisit de atîtea întrebări, se așeză la masa de lucru. Își pregăti uneltele de scris și-și continuă treaba întreruptă cu o zi înainte ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat între timp.

N-avea rost să mai bîjbîie prin întuneric din moment ce nu vorbise încă cu toți cei ce i-ar fi putut furniza unele date cît de cît utile. Cei cu care urma să se mai întîlnească nu prezentau mare interes. Era mai bine să uite pentru moment toată povestea. Începu să lucreze liniștit, complet deconectat, așa cum reușise să se educe de-a lungul multor ani de zile. Știa că scrisul este pentru el și o formă de odihnă care îl refăcea cel mai bine, deși efortul există și aici, doar că nu-l simțea, îndeletnicirea aceasta făcîndu-i plăcere. Oricîte treburi încurcate ar fi avut, dacă își propunea să uite toate grijile presante ale zilei și să lucreze la biroul său, scriind și rupîndu-se de toate, putea peste cîteva ore să-și reia complet odihnit ocupațiile obositoare pe care le abandonase temporar.

Făcu și acum la fel lucrînd fără efort, cu voluptate aproape, cufundat în paginile ce se acopereau repede cu scrisul său mărunt și nervos.

Observă însă înciudat că, din cînd în cînd, gîndul îi fugea pentru o clipă la Andrei Florescu. O întrebare îl chinuia :

De ce să omori un inocent profesor de desen, un pictor, care — după cîte aflase — nu făcuse niciodată nici un rău nimănui, nu supărase pe nimeni ? Ar fi putut fi un indiciu dacă — să spunem — ar fi

avut un cerc de prieteni dubioși care l-ar fi atras în cine știe ce afaceri suspecte. Dar nu era nici asta sau nu părea a fi, din ceea ce știa el deocamdată. Puținii prieteni pe care îi avea, erau toți oameni serioși, de treabă, cu meserii sigure și onorabile, toți la rîndul lor cu o existență normală, regulată cu excepția lui Sturzu, bineînțeles, dar ăsta nu-i era de fapt prieten. Nici unul nu punea probleme deosebite. Va trebui totuși să-i ia pe toți la rînd. Să discute cu fiecare în parte. Poate — și asta n-ar fi exclus — unul din ei știe ceva, un fapt cît de mic, care ar fi putut oferi o pistă de urmărit. Da, prietenii trebuiau ascultați cu răbdare. Nu un interogatoriu era eficace în acest caz, căci i-ar fi timorat și inhibat. Nu, ar fi trebuit să vorbească cu ei la lejer, omenește, să stea la sfat acasă în ambianța lor firească, poate la o cafea într-un local. Trebuie să încerce să se împrietenească oarecum cu ei. Cei care stătuseră mai mult în preajma lui Andrei Florescu era imposibil să nu fi observat cîte ceva și neglijaseră și ei acel lucru mărunt, atunci cînd au fost întrebați.

Deodată își dădu seama că ar trebui să se informeze ceva mai mult despre Agatha Milcoveanu, iubita victimei, înainte de a vorbi cu ea. Din dosar nu prea reieșeau multe lucruri.

Se îndreptă spre telefon, îl cuplă — nu-l avea niciodată în contact — și-l sună pe maior. Acum avea nevoie de ajutorul lui. Îl știa mare meșter în depistarea unor date de acest fel.

— Uite ce te rog. Procură-mi o fișă completă Agatha Milcoveanu. Tot, dar absolut tot doresc să știu despre această persoană. A, și să nu uit. O fișă la fel și a doamnei Protopopescu. Și bunicii lor mă

interesează — auzi — dacă au avut scarlatină cînd erau mici.

— Ai mai vorbit cu Hortansa Protopopescu ?

— Nu. Voi vorbi după ce-mi procuri fișele. Dar adu fișele mîine dimineață cît se poate de devreme.

— Bine, o să încerc. Deși acum e seară deja și e prea tîrziu să mai pot găsi pe cineva să mi le facă.

— Cu cît mai devreme, cu atît mai bine. Mi-e teamă să nu mai dispară cineva. Știi, soții Elefterie... Dacă nu cumva a dispărut deja și Agatha Milcoveanu.

CAPITOLUL VIII

Se trezi în țiriitul enervant al soneriei. Ceasul arăta 9 și jumătate. Zăbovise pînă tîrziu în noapte și, ca niciodată, dormise pînă la ora aceasta, el care de obicei la șase dimineața era în picioare.

Era maiorul. Agitat și cu privirea uimită, năvăli înăuntru :

— Formidabil ! Știi că...

— Da. O să-mi spui acum ceva în legătură cu Agatha Milcoveanu.

— E nepoata doamnei Protopopescu !

— Bun ! Una la mînă. Deci bănuiala mea că această venerabilă doamnă mă minte cu sînge rece s-a adeverit. Plus că n-o costa nimic să ne spună și nouă că e rudă cu prietena lui Florescu.

— De ce n-a vrut oare să ne spună adevărul ?

— O să aflu eu peste jumătate de oră. Tare mi-e teamă, însă, să nu avem vreo decepție cînd ne vom lămuri cum stau lucrurile.

— Adică ?

— Cred că motivele care au făcut-o să nu ne spună sînt mai domestice decît îţi poţi dumneata închipui.

— Nu prea cred. Ne ducem chiar acum la ea ?

— Da ! Însă, repet, la pomul lăudat să nu mergi cu sacul. Eu bănuiesc o recoltă slabă. Între timp Armaşu consultă cu grijă fişele celor două femei, a mătuşii şi a nepoatei.

Cînd opriră în faţa casei, doamna Protopopescu tocmai ieşea grăbită. Văzîndu-i, fu neplăcut surprinsă. Se observa din gesturile nervoase ale mîinilor şi din privirea nu prea binevoitoare.

— Vă mai pot fi de folos cu ceva ? întrebă ea, destul de sec.

— Cred că da, doamnă. Aş dori să lămurim un lucru pe care nu-l prea înţelegem încă.

— Ce anume ?

— Dar să intrăm, dacă nu vă deranjăm prea mult...

— Mă rog. Eram grăbită, dar acum pentru că tot aţi venit, intraţi. Poftiţi, vă rog.

Ajunşi în micul salonaş luară loc şi Armaşu atacă direct :

— Ce mai face nepoata dv ?

— Care nepoată ? rămase uimită bătrîna doamnă.

— Agatha Milcoveanu ! Acum vă amintiţi ?

Doamna Protopopescu se prăbuşi pe canapea cu mîinile tremurînd de spaimă, înfrîntă. Cei doi aşteptară liniştiţi să-şi revină.

— N-am vrut să vă spun... pentru că... pentru că...

— Pentru ce ?

— Agatha... Eu nu voiam ca Agatha să se căsătorească cu Andrei. Deşi eu sînt oarecum vinovată

pentru că s-au cunoscut. Nu putusem să prevăd că se vor împrieteni, așa că... nu știu cum să vă explic...

— Ce-i imputați lui Florescu ?

— Nimic, nimic deosebit...

— Atunci ?

— Știți... nu era o partidă...

— Avantajoasă, completă Alec, pentru nepoata dumneavoastră.

— Da. Exact. Nici ea nu are o situație cine știe ce... Abia a făcut liceul.

— O avea el, însă.

— Ei, domnule, ce situație poate să aibă un profesor de desen ?

— Dar era și pictor. Și încă unul talentat.

— Pictorii sînt — vă rog să mă scuzați, dar e o părere a mea — cam neserioși, beți vi, afemeiați și nu ajung niciodată să-și facă o situație sigură. Rar s-a văzut o casă așezată cu un asemenea om.

— Mă rog, e părerea dv. Dar eu tot nu înțeleg de ce ne-ați tăinuit faptul că Agatha Milcoveanu e nepoata dv. Nu vă compromitea cu nimic.

— Și, completă maiorul, ne-ați spus că o cunoașteți doar din vedere. În declarația semnată de dumneavoastră afirmați clar acest lucru.

— Am preferat să mă țin cît mai departe de această groaznică întîmplare. Nu-mi plac încurcăturile cu poliția, zise ea, parcă scuzîndu-se pentru cuvîntul folosit. Declarînd că prietena celui ucis mi-e nepoată, trebuia să dau prea multe explicații, să fiu chemată mereu la interogatoriu.

— Sau poate că v-ați certat violent cu victima, pentru a-l convinge să renunțe la Agatha, încercă Armașu.

— De unde știți ? se arătă ea surprinsă.

— Presupun.

— Da, răspunse doamna Protopopescu, după o scurtă ezitare. Am încercat să-i conving pe amîndoi să renunțe la prietenia lor.

— Agatha Milcoveanu intenționa să vă urmeze sfatul ?

— Oarecum. Era încă nedecisă. Ținea totuși la Andrei Florescu.

— Tot n-am înțeles încă un lucru : de ce ați declarat că ați aflat de uciderea lui Florescu abia în seara zilei de miercuri, 14 iunie ?

— Pentru că atunci mi-a spus locotenentul venit să ia unele informații de la mine.

— Da, dar mie mi-ați declarat altceva.

Bătrîna tresări speriată :

— Tot așa am spus, dacă nu mă înșel...

— Nu. Vă înșelați. Amintiți-vă. Vă reproduc cuvintele dvs.: „Am fost așa de zguduită cînd am aflat vestea îngrozitoare a morții lui Andrei că în ziua aceea de dimineața pînă seara — Alec accentuă vizibil ultimele cuvinte — n-am fost în stare să fac nimic. Umblam ametită de colo pînă colo...". Deci știați de dimineață. Vă întreb acum : de ce ne-ați ascuns asta și cine e persoana care a venit — imediat după ce s-a descoperit cadavrul — să vă aducă vestea morții profesorului Florescu ?

Bătrîna părea cu totul învinsă.

— Agatha a venit să-mi spună. Era plînsă, răvășită și mi-a trebuit destulă vreme ca s-o liniștesc. Ținea, cum v-am mai spus, foarte mult la Andrei Florescu și acum îmi imputa sfaturile, căindu-se că era cît pe ce să le urmeze. Își făcea procese de conștiință, spunînd că dacă ar fi stat tot

timpul cu el, ca înainte, poate că nu i s-ar fi întîmplat nimic sau ar fi avut posibilitatea să-l prevină dacă-l pîndea vreun pericol. Copilării de fată îndrăgostită... cum ar fi putut ea preîntîmpina nenorocirea ?

— Deci erau, totuși, certați...

— Da. Se vedeau mai rar ca înainte.

— Totuși aici îmi scapă ceva. Cred că nu-mi spuneți tot adevărul.

— Nu. Vă jur că asta e tot ce știu.

— Tot dumneavoastră ați sfătuit-o să ascundă anumite lucruri : că vă este nepoată, de pildă. Sau că s-au certat. Și, în general, i-ați cerut să nu vă amestece cu nimic în treaba asta și — mai ales — să nu spună prea multe, deci să nu se amestece nici pe ea.

— E mai cuminte să știi sau să se pară că știi mai puține lucruri. Nu-mi plac asemenea complicații și chiar mă sperie.

— Mda ! Credeți cumva că Andrei a fost afectat de ruperea relațiilor cu Agatha ?

— Mi-ar fi greu să dau un răspuns sigur. El era un om pe al cărui chip se citea mai greu ca la alții ce simte, ce gîndește. Dar Andrei era și mîndru, vanitos. Poate că l-a afectat, dar nu lăsa să se vadă asta.

— Nu cumva bănuiați și i-ați băgat în cap și Agathei că — cine știe ? — Andrei, supărat, s-o fi înhăitat cu niște amici dubioși, în beții sau alte lucruri mai grave pentru a o uita pe Agatha și că de aici i s-a tras moartea ? Deci, ca să fiu mai clar, că sînteți și dv. amîndouă vinovate — moral, evident — de asasinarea lui Andrei. Presupunînd

— tot dumneavoastră — că acești amici, o societate de artiști, pictori, despre care aveți o atît de proastă părere, ar fi poate amestecați în asasinarea lui Andrei. Petrecîndu-și timpul cu Agatha, el nu s-ar fi înhăitat poate cu aceștia, nu ar fi pierdut vremea cu ei în distracții dubioase.

— Da, domnule, cred că aveți dreptate.

— Și i-ați sugerat ideea asta și ei, sfătuind-o să păstreze tăcerea asupra unor lucruri.

— Cam așa ceva, domnule...

După o scurtă pauză, Armașu încheie :

— O să mă reîntorc mîine să văd mai cu grijă atelierul lui Florescu. Să știți că ați greșit ascunzînd anumite lucruri. În primul rînd chiar față de victimă, iar apoi față de justiție.

— Nu mi-am dat seama că v-ar interesa aceste amănunte.

— Nu sînt amănunte.

— Dacă spuneți dvs...

— Ce credeți sau poate aveți chiar o bănuială, existau din partea cuiva, a unei persoane pe care o cunoașteți, motive de a-l asasina pe Andrei Florescu ?

— Nu cred. De fapt eu îi cunosc prea puțin prietenii.

— Totuși, gîndiți-vă. Agatha nu v-a spus nimic ? Nu are ea vreo bănuială ?

— Nu. Nu știa nimic. Mi-ar fi spus ceva dacă ar fi aflat.

— E în București acum ?

Bătrîna lăsă capul în jos.

— Nu. I-am spus, imediat după ce am văzut că nu o mai căutați pentru întrebări, să se ducă într-o

staţiune, să nu mai stea aici... Poate aşa îşi va reface nervii.

— Ca să n-o sciim noi — rîse Armaşu.

— E tare nenorocită, săraca, vă rog s-o înţelegeţi.

— Va trebui, totuşi, să o chemăm pînă în Bucureşti. Cred că are să ne furnizeze lucruri interesante... chiar dacă dumneavoastră n-a vrut să vi le spună...

CAPITOLUL IX

— Acum, spune-mi, unde vrei să te duc ?

— Pînă la Universitate, dacă ţi-e în drum. Dumneata unde ai de gînd să mergi ?

— O să fac o vizită la atelierul pictorului Jean Pruteanu. Au fost — se pare — buni prieteni. Deşi pictorii între ei... ştiu eu !

— Şi colegi de an la facultate. Se vizitau destul de des şi după absolvire.

— Mai mult decît toate acestea mă interesează să ştiu dacă au fost prieteni sau nu ? Asta, în mod special.

— De ce ?

— Foarte simplu : toţi cu care am vorbit pînă acum, — parcă ar fi înţeleşi, nu alta, — declară că n-au prea stat de vorbă cu Andrei Florescu. Or, un prieten, cred eu, îmi va putea spune într-o zi ce credea, ce gîndea acest om, ce lucruri îl preocupau, ce gusturi avea, cum îşi petrecea timpul său liber, adică omul Florescu, nu locatarul sau pictorul, văzut de o burgheză cumsecade sau de un vecin obtuz şi filistin.

— Pentru că veni vorba, ce crezi despre povestea asta cu mătușa și nepoata ?

— Exact ce credeam înainte. Că o să fim decepționați. Motivele care au îndemnat-o pe Hortansa Protopopescu să ne mintă țin de psihologia ei, de vîrsta și educația pe care le are. Categoria de oameni căreia îi aparține are ca deviză : „nu te băga, mai ales în treburile încurcate". Prudență pînă la lașitate. În ce privește părerile ei despre artiști, ce să mai vorbim. Sînt părerile oricărui om mediocru despre inșii de excepție, în speță creatorii, fie ei, scriitori sau pictori.

— Deci, nimic referitor la crimă nu ne poate oferi această pistă...

— Din păcate nu. Ea, Hortensia Protopopescu, nu. Însă...

— Însă cine ?

— Agatha Milcoveanu știe — cred eu — niște lucruri, poate nici ele însă în legătură directă cu crima. Deși, mai știi... Acum nu pot face încă nici o afirmație categorică în crima asta fără nici un suspect. Toți îl stimau și îl iubeau. Omul nu era înconjurat de inși dubioși și totuși a fost ucis.

— Pot să te însoțesc la Jean Pruteanu ?

— Te-aș ruga să mă lași singur. Dumneata ai vorbit deja cu el. Să încerc și eu. Dacă mergem împreună, el văzîndu-te, va repeta exact aceleași lucruri. Voi încerca să îndrept discuția spre altceva. Vom discuta, de pildă, despre pictură... Cîndva am pictat și eu. E drept, prost, dar am pictat. Mi-a mai rămas gustul pentru pictura bună.

— Cum vrei...

Îl lăsă la Universitate pe maior și își continuă drumul. În cîteva minute ajunse la atelierul lui

Pruteanu, aflat undeva la capătul bulevardului Dacia, într-o elegantă clădire, cu geamuri înalte, acoperită de verdeața ce se cățăra pe ziduri.

Pictorul îl primi cu destulă răceală. Blazat, mișcîndu-și agale membrele sale lungi, fu politicos însă distant. Se vedea clar că discuția nu-i face nici un fel de plăcere, ba, dimpotrivă, că îl indispune și nu se jena s-o arate. Doar cînd veni vorba despre personalitatea lui Andrei Florescu, Pruteanu se înfierbîntă, trădîndu-și temperamentul aprins și caracterul său de om pasionat. Fuseseră într-adevăr vechi prieteni și se vedeau des, stînd îndelung de vorbă, bineînțeles despre pictură.

— Era talentat, după părerea dumneavoastră ? Știu că vă este greu să fiți obiectiv, fiindcă erați prieteni.

— Da. Așa susțineau, cel puțin, criticii, care l-au comentat foarte elogios cu ocazia unei expoziții colective.

— Dv. aveți altă părere ?

— Facem pictură cu totul diferită, în consecință și gusturile noastre diferă. Nu știu dacă mă înțelegeți...

— Vă rog să fiți mai clar.

— Mi-e dificil să vorbesc despre pictura lui, care sincer să fiu nu-mi prea plăcea. Deci nu pot să fiu pe deplin obiectiv. Știți, noi, pictorii, nu putem vorbi despre pictura altora la modul rece, detașat, oricît ne-am strădui. Fără să vrem ne gîndim la ceea ce pictăm noi, deci ne implicăm propriul nostru punct de vedere asupra picturii. Eu, de exemplu, pictez cu încăpățînare clasic, figurativ. Am oroare de modernismele gratuite, care mi se par simple fronde. Evident, pictez nu ca Grigorescu, dar, oricum

obiectul există încă la mine, nu-i pot ignora prezența, e drept, mult desfigurat, estompat ca linie, dar el poate fi văzut încă și recunoscut. Cu precizarea ca privitorul să fie un cunoscător, unul încă naiv, dar un cunoscător. Pentru un neavizat, bineînțeles, că par și eu un modernist confuz.

— Iar Florescu...

— Florescu... el dorea totul cu ardoare. Și credea că se poate așa ceva. Ultimele lui tablouri — eu le-am văzut — erau adevărate ecuații, dificil de rezolvat și pentru un specialist. Un adevărat grătar de linii luminate din toate părțile, derutant ca un geam compus din cîteva zeci de pătrate de sticlă prin care se văd mai degrabă liniile despărțitoare, decît lumea de dincolo de ele. El ascundea privitorului obiectul, pentru a il oferi apoi cu totul dezmembrat.

— Interesant ce spuneți...

— Da. Eu am făcut efortul de a-i înțelege pictura lăsînd la o parte orice prejudecată „clasică". Și nu se poate spune că nu am avut și nu am bunăvoință. Dar nu accept o asemenea pictură. Mai cred că ea — această pictură — poate fi și utilă (nu fac apel la teoria utilităților) și că ea va avea șanse de difuzare, de recepție, dacă nu azi, poate mîine. Eu, însă, nu am încredere în miturile premature, care adesea sînt curse abile, întinse snobilor naivi. E punctul meu de vedere și găsesc că este onest să mi-l susțin, chiar și în fața dv.

— Ascultîndu-vă, aș putea crede că sînteți un demodat. Văzîndu-vă lucrările, chiar și cele mai vechi, îmi dau seama că, de fapt, practicați un clasicism aparent, exterior, de linie, aș zice, de fidelitate față de ea. Repet, un clasicism aparent,

pentru ca mai mult simulați ortodoxismul, decît îl practicați.

Jean Pruteanu rămase înmărmurit :

— Îmi cunoașteți lucrările ? Și pe cele vechi ?

— Da. Dar asta este lipsit de importanță. Eu aș vrea să revenim la subiectul care, din păcate, m-a adus aici. Andrei Florescu îmi pare — din cîte am aflat, sau mai bine zis n-am aflat — a fi fost un tip puțin comunicativ. Dacă nici prietenii apropiați nu știu prea multe din ce făcea și gîndea omul acesta... atunci vă dați seama în ce situație ingrată mă aflu.

— O aluzie, probabil. Ei bine, eu aveam destul de des discuții cu el.

— Eu tocmai despre aceste discuții caut să aflu cîte ceva. Pentru că cercetînd dosarul — v-o spun confidențial — m-am convins că tot ce s-a cercetat folosește la un singur lucru : să recunoaștem toate pistele false din jurul crimei, deci să procedăm prin eliminare. Mai exact spus, să ne convingem că întreg mediul înconjurător — oamenii pe care i-a frecventat și l-au frecventat — nu sînt implicați în uciderea lui. Aici e altceva. Presupun niște relații pe care eu nu le cunosc. Sau mi se pare că nu le cunosc pentru că deocamdată bîjbîi.

— Nu înțeleg... Pruteanu îl privi bănuitor.

— Adică să știu că Florescu a avut relații amicale cu cineva, dar să nu știu că între el și acest cineva erau și relații de altă natură, obscure, nebănuite de ceilalți ! Adică să cunosc doar o fațetă a acestor relații.

— Totuși, nu înțeleg ce vreți să spuneți.

— S-ar putea ca prieteniile să ascundă de fapt niște dușmănii disimulate ani de zile sub această mască a loialității amicale.

— Domnule, aluzia dv. mă jignește. Faptul că mie nu-mi place pictura lui și am avut adesea discuții înfierbîntate în contradictoriu despre pictură, faptul că — și n-o ascund asta — nu înțeleg și nici nu accept succesul de care se bucură pictura lui, nu e o dovadă, dar nici măcar un motiv pueril să fiu suspectat că aș fi dorit moartea lui, dar'mite să-l fi ucis... Eram, totuși, buni...

— Prieteni. Nu vă înfierbîntați. Eu fac presupuneri și sînt dator să epuizez toate pistele false, pentru a rămîne pe cea bună. E doar o metodă și nu o supoziție.

— Dar ați insinuat...

— N-am insinuat nimic. Eu presupun, imaginez ipoteze, gîndesc totul sau urmăresc totul, măcar în iluzia mea.

— Am impresia că tot ce-ați imaginat pînă acum s-a arătat fals.

— Tot. Sau aproape tot. Recunosc, ce să fac! Mi-a rămas să mai întreb două persoane dacă în relațiile lor strînse cu victima au observat ceva suspect, iubita lui și cel mai bun prieten sau, în orice caz, unul dintre cei mai apropiați. Ceea ce mă derutează este următorul lucru: niciuna din persoanele care l-au cunoscut nu avea motive să-l ucidă și nici una din ele n-ar fi putut s-o facă în noaptea aceea. Toate au un alibi perfect sau aproape perfect. Așa că pînă acum în toată povestea asta n-am nici un suspect. Deci nu aici, în cercul său de prieteni și cunoștințe se află criminalul. Repet, e o supoziție, pentru că s-ar putea ca criminalul să fiți chiar dv.

Pictorul zîmbi ironic:

— Eu nu sînt! Atunci cine este?

— Ei bine, nu știu. Declar cinstit că trebuie căutat altcineva, altundeva. Aș vrea de pildă să aflu de la cineva cum își petrecea tot timpul liber, în afara întîlnirilor cu cei pe care deja îi cunosc eu, prietenii adică...

— Da, ar fi interesant.

— Să nu uit o întrebare : la ce lucra în ultimul timp. Sau mai precis ce lucrări, ce schițe v-a arătat în vremea din urmă ?

— Avea multe proiecte. Era un om care trăia mult pentru viitor și în viitor.

— Faceți un efort. M-ar interesa să aflu ce reprezentau ele, așa, în general, ca notă dominantă. Mă refer la conținut, la peisaj, să zicem.

— Da... dacă m-aș gîndi bine, cu tot nonfigurativul desenului său, am putut deduce că erau peisaje montane cu păduri de brad, parcă și niște vile din cele care se fac la munte. Dar, vag, foarte vag aduceau a așa ceva. Altcineva, neobișnuit cu pictura lui, greu le-ar fi descifrat.

Alec Armașu se gîndi puțin apoi își luă la revedere grăbit, promițîndu-i lui Jean Pruteanu că o să mai vină pentru a mai sta de vorbă.

În mașină se gîndi că ar trebui să stea de vorbă și cu inginerul Nicolae Danciu, prietenul pare-se cel mai bun al lui Andrei Florescu și, neapărat, cu Agatha Milcoveanu. Dar parcă mai mult ca oricînd îl tenta să facă un control amănunțit în atelierul victimei. Avea o bănuială că acolo va afla ceva.

Rezistă totuși tentației și-și îndreptă mașina spre fabrica unde lucra Nicolae Danciu. Discuția cu el nu mai suporta nici o amînare. Au fost doar prieteni. Deși se temea că-l așteaptă poate și aici o decepție, se duse totuși să-l caute.

CAPITOLUL X

Îl găsi pe ingineul Nicolae Danciu tocmai pregătindu-se de plecare. Avea treabă la ministerul de resort și era deja îmbrăcat de oraș. Ieșiră împreună în curtea fabricii. Armașu îi propuse să-și întîrzie drumul la minister, ceea ce Danciu acceptă imediat cînd află despre ce e vorba. Intrară într-o cofetărie din apropiere și comandară două cafele, după care începură să vorbească despre pictorul Andrei Florescu. Alec avu grijă să lase conversația să decurgă cît mai liber cu putință.

Inginerul îi făcu o impresie bună. Îmbrăcat elegant, dar cu discreție și gust, făcea mai degrabă impresia unui tip sincer și modest. Te cîștiga, însă, cu firea sa deschisă, destul de veselă și cu felul de a discuta franc, sportiv aproape despre orice chestiune, fie ea și gravă. Fără a fi deosebit de inteligent, și instruit, inginerul era mobil și avea tactul de a nu se aventura în lucruri care-l depășeau. Ce-l deranja pe Armașu era faptul că vorbea totuși prea mult, cu acea flecăreală specifică oamenilor superficiali și nu prea citiți. Părea într-adevăr tipul ideal

de prieten discret și modest al oamenilor de artă, acei necunoscuți despre care nu se vorbește decît în treacăt în biografiile artiștilor.

Armașu fu de la început decepționat văzînd că omul e incapabil de a-i furniza tocmai datele pe care le aștepta de la el. Adică nu neapărat lucruri palpabile, fapte concrete, întîmplări, ci tocmai acele „amănunte" imponderabile care compun o prietenie, ceea ce un amic sensibil ar putea înregistra dacă ar poseda simțul acela special, al nuanțelor. Or, Danciu nu avea nuanțe. El era tipul sănătos, dintr-o bucată, inapt de înregistrări fine și cu inapetență la subtilități. Robust și necomplexat, el putea oferi cel mult date concrete și opinii comune, de bun simț.

Discuția la cofetărie îl plictisi crunt pe Armașu și a doua zi nu-și putu aduce aminte aproape nimic substanțial din ea.

Nicolae Danciu fu vizibil impresionat cînd se pomeni numele lui Andrei Florescu. Tăcu cîteva clipe tulburat, apoi spuse :

— Știți, cînd am venit în București vineri dimineața, nu-mi venea să cred... nu puteam să-mi imaginez că Andrei... Andrei care... pe care îl văzusem cu numai cîteva zile înainte, nu mai era.

— Ați aflat deci abia peste două zile de moartea lui ?

— Da... A fost îngrozitor... Și eu nu pot să înțeleg... Danciu se opri gîtuit de emoție.

— Ce nu puteți să înțelegeți ?

— Cine ar fi avut interesul să-l ucidă ? Nu avea nici un dușman.

— Sînteți sigur ?

— Categoric !

— Îi cunoașteți toți prietenii ?

— Cred că da...

— De ce credeți doar ?

Danciu ezită, privindu-l pe Armașu oarecum uimit.

— Știți, el avea mulți prieteni. În general, îi cunosc. Pe pictorii, însă, cu care se vedea, nu-i știu chiar pe toți, pe unii, cel mult, din vedere.

— Vă înțeleg. Aș vrea să știu, însă, ca buni prieteni ce erați : l-ați fi crezut capabil pe Florescu să provoace o mare dușmănie ?

— Nu, ferească Dumnezeu ! Era un băiat tare bun. Deși te apropiai greu de el, pentru că nu era prea vorbăreț cu cei care îi cunoștea mai puțin, îți dădeai seama imediat că era un suflet bun, ce n-ar fi putut face rău nimănui, chiar dacă, să zicem, l-ar fi supărat cineva.

Alec ascultă emoționat și el. Tăcu o vreme, nemaiștiind ce să-l întrebe. Aprinzîndu-și o țigare, încercă, totuși :

— Unde vă aflați în zilele acelea ?

— Eram într-o excursie cu prietenii pe Valea Prahovei și apoi prin munți cu mașinile.

— În concediu ?

— Oarecum...

— Adică ?

— Eu îmi dădusem demisia de la uzina unde lucrasem și pînă a mă angaja la fabrica unde m-ați găsit acum, am avut cîteva zile libere. Am profitat de ele și am făcut o excursie cu amicii.

— Nu l-ați invitat și pe Florescu ?

— Da, dar m-a refuzat.

— De ce ?

— Mi-a spus că este ocupat cu organizarea viitoarei sale expoziții. Era foarte absorbit de această treabă.

— Da. Înțeleg.

Armașu tăcu din nou. Nu mai avea ce afla de la inginerul Danciu. Hotărît lucru, era decepționat și avea bănuiala că și discuția cu Agatha Milcoveanu se va solda cu același rezultat. Clar : nu în cercul de prieteni ai victimei trebuia căutat asasinul.

— Totuși, iertați-mă că vă plictisesc, nu aveți măcar o bănuială cît de vagă, o presupunere. Mi-ar fi foarte utilă. Mă aflu într-o situație de-a dreptul penibilă. Nimeni nu știe nimic, nimeni nu mi se pare suspect !

Danciu se frămîntă vreme îndelungată, făcînd eforturi să se gîndească, să gîndească ceva, indiferent ce. Se vedea pe chipul lui însă că tot efortul e zadarnic și că, de fapt, concentrarea lui n-are obiect. Omul n-avea pur și simplu la ce să se gîndească ! Spusese deja tot ce știa !

Armașu se amuză tăcut, privind ceașca goală de cafea. Aștepta în continuare cu mintea aiurea, încercînd să întrevadă ce va trebui să facă de acum înainte.

— Nu ! Vă rog să mă credeți că m-am gîndit deja la treaba asta și n-am găsit nimic. Din toți cei pe care îi cunosc eu, și îi cunoștea și Andrei bineînțeles, nu văd pe nimeni care să-l fi putut asasina. Poate o fi cineva necunoscut mie... V-am spus, adăugă inginerul, că nu cred să-i cunosc toți prietenii, toate relațiile.

— Poate vreun hoț surprins în cameră, care l-a ucis ca să scape cu fuga... zise într-o doară Armașu plictisit, ca să spună ceva.

— Poate... cine știe, se agăță și Danciu de această presupunere.

Se despărți după o vreme de inginer și dacă atunci l-ar fi întrebat cineva, ar fi recunoscut că se află exact la același punct de la care plecase.

Mai rămînea — slabă nădejde, o presimțea — Agatha Milcoveanu, prietena sau, de fapt, chiar iubita victimei.

Și după ea, ce va face ? Din cei apropiați lui Florescu, epuizase fără rezultat pe unul — inginerul Nicolae Danciu — pe altul — pictorul Jean Pruteanu — tot fără să afle mare lucru. Mai rămînea această enigmatică Agatha Milcoveanu care avusese grijă să dispară din București, acum cînd era mai mare nevoie de ea.

CAPITOLUL XI

Îl căută la telefon pe maior, care, precipitat, îi aduse la cunoștință că a sosit Agatha Milcoveanu și-l chemă să vină urgent.

Alec, plictisit, porni la drum fără nici un pic de entuziasm. Ori toată lumea nu știa nimic, ori era o complicitate generală, ceea ce era greu de crezut. I se părea imposibil ca să nu se poată avansa măcar puțin în această anchetă, după ce interogase aproape pe toți. Simțea însă că soluția e neașteptat de simplă și că trebuia, poate, un moment de revelație, o sclipire, care să lumineze tot întunericul din jur. Trebuia găsit ceva, un fapt cît de mic, dar ferm, decisiv, care să-l proiecteze pe o pistă bună.

Ajunse. Maiorul era vizibil enervat.

— Am reluat tot dosarul, filă cu filă, gîndindu-mă că acum, după discuțiile avute cu dumneata, se va releva un detaliu, fie el cît de mic. Nimic. Ceață.

— Ai dreptate. Asta mă enervează și pe mine. Plus că trebuie să recunosc cu fiecare clipă ce trece că nici eu în locul dumitale n-aș fi putut face mai mult. Tot ce ai făcut este excelent și totuși...

— ...Nu înaintăm !

— Exact ! Dar să nu ne pierdem umorul, dragul meu. Răbdare. Noi am mai lucrat doar împreună și știi că am mai avut momente grele, dar pînă la urmă...

— Dumneata pari însă destul de calm.

— Te înșeli. Sînt și eu supărat la fel ca dumneata, poate mai rău. Te-aș ruga, însă, dacă poți, să-mi aduci și pe simpaticii soți Elefterie. N-am chef să umblu eu după dînșii. Cred că a venit vremea să stau oleacă de vorbă și cu ei.

— Am și făcut-o deja. Vor veni aici peste o jumătate de oră.

— Pînă atunci să vorbim cu Agatha Milcoveanu, pe care o aștept de mult și cu nerăbdare.

În cameră fu introdusă o tînără foarte modern îmbrăcată. Pantalonii strînși, cu dungi albastre și albe trădau un corp suplu și elastic. Chipul, nemachiat, era foarte simpatic, fără a fi ceea ce bărbații numesc frumos. Dacă n-ar fi fost copleșită de emoție, cu lacrimile abia ținîndu-i-se între gene, ți-ai fi putut da ușor seama că este extrem de atrăgătoare, aproape irezistibilă. Alec se gîndi că face parte — după cum spunea cîndva o veche prietenă de a sa — din categoria acelor femei de care „în principiu“ te poți îndrăgosti. Iar dacă ai făcut-o... Florescu trebuia s-o fi iubit mult.

La toate acestea se gîndi involuntar, în timp ce încerca s-o liniștească. Fata plîngea și era vizibil emoționată, poate chiar speriată. Această nouă depoziție pentru care fusese chemată o înspăimîntase. Își pierduse cu totul firea și era într-un asemenea hal, că nu se putea vorbi cu ea.

După ce reușiră în sfîrșit s-o liniștească, Alec începu prin cîteva întrebări banale, pentru ca treptat să poată trece la chestiuni mai importante.

— V-aș pune acum o întrebare delicată... la care nu sînteți obligată să răspundeți.

— Poftiți, suspină fata.

— L-ați iubit pe... Andrei Florescu ? Vă rog încă o dată să mă iertați că vă pun o asemenea întrebare.

Agatha ezită cîteva clipe. Își aranjă în treacăt șuvițele cu un gest reflex de cochetărie involuntară :

— Da... mult. Era un bărbat foarte interesant care dacă-l cunoșteai bine — aici era dificultatea — și reușeai să te apropii de el, era aproape imposibil să nu-ți devină drag.

Alec observă că fata își revenise aproape complet și că era capabilă acum să răspundă destul de calm, cu luciditate, așa că îndrăzni în continuare să pună întrebări mai dificile.

— Pot atunci să fiu indiscret în continuare ?

— Mă rog...

— De ce l-ați părăsit, totuși...

Fata tresări și tăcu, oarecum speriată.

— O să vă spun mai tîrziu cum am aflat.

— Nu l-am părăsit... Ne-am certat și nu ne-am mai văzut o vreme.

— De ce ? E un lucru pe care țin mult să-l aflu, deși probabil o să spuneți că nu are nici o legătură cu... dispariția lui Andrei.

— Nu există un motiv anume.

— Sau unul serios, poate, o ajută Armașu.

— Da.

— Mă simt obligat să vă reamintesc că v-aș pretinde cît mai multă exactitate. Doar adevărul, știți, ne poate fi de folos în această discuție.

— Mici neînțelegeri. El era un tip dificil. Eu îl iubeam mult, dar erau momente cînd certurile deveneau inevitabile din cauza caracterului său, oarecum... cum să vă spun...

— ...de excepție. Era artist, doar...

— Da, ați formulat bine.

— Iar dumneavoastră m-ați mințit, însă nu tot atît de bine !

Fata tresări înspăimîntată și începu iar să plîngă.

Armașu așteptă calm ca ea să se liniștească și-și reluă întrebările.

— Acum spuneți-mi tot.

— Întrebați-mă dvs. Mi-e mai ușor, scînci fata, cu nasul în batistă.

— Să încep cu mătușa dvs ?

Fata rămase înmărmurită.

— Da. Cu doamna Hortansa Protopopescu.

— Tanti Hortansa ?

— Exact. E adevărat că ea v-a sfătuit să întrerupeți orice relații cu Andrei Florescu ?

— Da, recunoscu Agatha.

— De ce vă cerea asta ?

— Îmi spunea mereu că Andrei nu poate constitui o partidă pentru mine. Un biet profesor de desen... Și apoi artiștii — zicea tot ea — sînt oameni neserioși, imorali... Pictorii, după părerea ei, sînt niște declasați, oameni pe care nu se poate conta.

—Etc., etc... Și dvs. erați dispusă să-i urmați sfaturile ?

— Nu știam ce să fac... Eram tare nehotărîtă...

— Dar pînă la urmă ?

— I-am spus lui Andrei că vreau să ne despărțim.

— Cum a reacționat ?

— Destul de violent.

— V-a cerut explicații ?

— Da. I le-am refuzat. Nu puteam altfel, pentru că nici nu aveam ce explicații să-i dau.

— Probabil i-ați spus simplu că nu-l mai iubiți.

— Da. Dar ce era să fac ? Doamne, a fost îngrozitoare această discuție !

— Și chiar nu-l mai iubeați ? Așa, deodată, ați descoperit că nu-l mai iubiți ?

Fata începu să plîngă în hohote.

— Liniștiți-vă, vă rog. Tocmai pentru că sînt convins că-l iubeați foarte mult, vrem să ne ajutați să descoperim asasinul sau asasinii. Alec se mai plimbă o vreme prin cameră apoi se opri în fața scaunului Agathei.

— Ceva tot nu înțeleg, domnișoară. De ce, dacă îl iubeați așa de mult, ați putut renunța cu atîta ușurință la el, doar pentru că vă cerea mătușa dvs. Ați fi putut foarte simplu să nu-i urmați sfatul. Sînteți majoră, independentă. Vă cîștigați singură existența...

Agatha Milcoveanu își frîngea mîinile nehotărîtă. Se vedea că ar fi spus ceva și nu îndrăznea.

— Să vă ajut eu. Mătușa dv. v-a amenințat că dacă nu renunțați la Andrei, vă dezmoștenește.

— Da, șopti tînăra, ezitînd încă.

— Ce vă promisese ?

— Casa. Și îmi spunea că îmi lasă și alte lucruri consistente, cum zicea ea.

— Care lucruri ? se miră Armașu.

— Nici eu nu știu.

— Nu presupuneți, totuși, despre ce e vorba ?

— Nu presupun, pentru că nu mi-a spus.

— Și asta v-a determinat să luați hotărîrea ?

— Da. Știu că vă e greu să înțelegeți. Eu nu am făcut decît liceul. Am un biet serviciu de funcțio-

nară, n-am casă, stau de ani de zile cu chirie în camere costisitoare. Noroc că mătușa îmi plătea chiria, ca să-mi rămînă bani pentru a mă îmbrăca.

— Vă plătea chiria ? De ce ?

— Cum de ce ? Mă ajuta, e doar mătușa mea și apoi ea are cu toate acestea un suflet bun, să știți.

— Da. Mi se pare însă mai simplu și mai puțin costisitor pentru ea să vă fi luat în casă. E destul de mare și s-ar fi găsit și pentru dvs. o încăpere. De ce n-a făcut-o ?

— Nu știu. Probabil nu voia să stau în aceeași casă cu Andrei...

— Mda, s-ar putea... să trecem la altceva. Unde erați în noaptea crimei ?

— În ziua aceea lucrasem pînă seara tîrziu la birou cu toți colegii la încheierea balanței contabile pe luna în curs. Pe la zece seara am plecat de la birou și am luat masa împreună cu doi colegi — un băiat și o fată — la un restaurant unde se putea mînca mai ieftin, iar apoi am plecat acasă la fata cu care luasem masa. Îmi era urît să merg singură la mine așa de tirziu. Era aproape douăsprezece noaptea. Am dormit la ea noaptea aceea. Ne-am sculat mai tîrziu pentru că după ce lucrăm și după-amiază pînă seara, a doua zi dimineața sîntem scutiți de primele două ore. Putem veni pe la orele 10. M-am gîndit să trec pe la Andrei. Voiam, totuși, să stăm de vorbă. Să încerc să-i explic.

— Și poate să vă împăcați ? Nu ?

— Nu știu exact ce aveam de gînd să fac. Știu, doar, că voiam să-l văd... La asta mă gîndeam atunci. Nu-mi propusesem să-i spun ceva anume.

— Și cînd ați ajuns...

— Miliția era deja acolo.

— L-aţi văzut ?

— Doar din uşă. Nu mi s-a dat voie să intru, deşi am insistat.

— Şi v-aţi dus s-o anunţaţi pe doamna Protopopescu.

Fata tresări iarăşi.

— Da, am aflat şi asta. Cum a reacţionat mătuşa dvs. ?

— S-a speriat foarte tare.

— Amintiţi-vă mai exact.

— Exclama mereu „Doamne, ce nenorocire, ce nenorocire !".

— Atît doar ? Mai amintiţi-vă. Încercaţi !

— Parcă mai spunea : „Să nu avem şi noi încurcături". În tot cazul era foarte agitată.

— Iar apoi v-a sfătuit să nu povestiţi nimic despre insistenţele ei de a vă despărţi, să nu spuneţi că îi sînteţi nepoată şi aşa mai departe. Nu ?

— Aveţi dreptate. Cam aşa ceva îmi spunea. Dacă nu chiar cu aceste vorbe, dar sensul era acelaşi, în orice caz.

— Încă ceva şi terminăm. Andrei, în ultimele zile, cînd l-aţi văzut, cum arăta ?

— Noi nu ne văzusem de vreo zece zile.

— Dar cînd l-aţi văzut ultima oară ? Vă spunea ceva deosebit felul lui de a fi ?

— Nu ştiu. Nu cred. Era mereu preocupat de ceva, cu gîndul aiurea. Părea concentrat asupra unui lucru.

— Bănuiţi obiectul preocupărilor sale ?

— Poate viitoarea expoziţie.

— Altceva nu ?

— Nu-mi pot da seama.

— Nu ar fi putut fi și o îngrijorare, o spaimă sau ceva de felul acesta ?

— Nu. Asta în nici un caz. Mai curînd cred că-l preocupa o problemă, ceva ce trebuia rezolvat sau ceva ce-l intriga. Nu era îngrijorat, poate mai curînd febril, nerăbdător. Era de altfel și destul de bine dispus.

— Nu era afectat că vă certaserăți ?

— Da. Bineînțeles. Dar, cum să vă spun : pe fondul acestei supărări se grefase parcă acea preocupare de care vă spuneam. Mi se părea că vrea chiar să plece sau fusese deja într-o excursie.

— De unde v-ați dat seama ?

— După felul cum era îmbrăcat și cum arăta camera.

— Aha ! Bine. De atunci nu l-ați mai văzut de loc ?

— Nu.

— Vă mulțumesc. Dacă o să mai am nevoie de dv., o să vă caut. În tot cazul, vă dăm asigurări că vom face tot ce e posibil să aflăm pe autorii acestui odios asasinat.

Fata ieși cu lacrimi în ochi.

Rămaseră numai ei doi. Tăcură vreme îndelungată.

Maiorul îl privea întrebător și la un moment dat nu mai avu răbdare :

— Ce crezi ?

— Cred că lucrurile sînt tot atît de încurcate cum erau și pînă acum. Uite îți fac această listă. Am nevoie să știu tot, absolut tot, despre aceste persoane. Să nu fie omis nimic : rude, avere, ce profesiuni și servicii au avut și au în prezent, ce comportare au avut, pe unde au trecut. Și nu uita rudele. Ne așteaptă, cred, niște surprize. Dar nu

uita: nu-mi ajunge reputația lor de astăzi. Vreau preistoria acestor personaje.

Armașu scrise în grabă lista și i-o dădu maiorului, făcîndu-i și alte recomandări.

— Bine, dar ai trecut aici pe toți cei cu care ai stat de vorbă.

— Ba am adăugat și pe acești enigmatici soți Elefterie care nu prea se înghesuie să stea de vorbă cu noi. A propos, nu-i mai chema. Le fac eu o vizită. Dumneata vei sta cuminte în camera victimei în timp ce eu o să le vizitez apartamentul. Asta nu înainte de a trece pe la doamna Protopopescu.

— Ți se pare suspectă, după cîte observ.

— Uite ce este : această doamnă care personal nu mi-e de loc simpatică, pentru că se introduce fraudulos și abuziv în viața intimă a altora, a făcut parcă totul ca să ne devină suspectă. Află, însă, că, cu toate acestea, plus lașitatea ei de burgheză îmbîcsită, Hortensa Protopopescu nu are nici un amestec în uciderea lui Florescu. De ce ar fi făcut-o, gîndește-te puțin și dumneata. Și apoi, cum ? Cel care a comis crima e un bărbat puternic, un atlet aș zice. Gestul sugrumării a fost comis cu forță și siguranță masculină. Apoi, încă ceva : să presupunem, totuși, cu naivitate, că i-ar fi dorit moartea, pentru a o descotorosi pe Agatha de el. Ei bine, nici această ipoteză nu rezistă. Reușise deja printr-un mic șantaj s-o despartă de Andrei, deci nu mai avea rost să-l ucidă din moment ce lucrurile se rezolvaseră așa cum le dorea ea.

— Și atunci...

— Atunci, nimic ! Cercetăm în continuare.

— Pari, totuși, mulțumit.

— Nu chiar. Știu sau mai exact cred că ucigașii...

— Ucigașii ? îl întrerupse maiorul.

— Probabil doi. Deci cred că ucigașii se simt în siguranță. Aici e toată speranța mea. Am chiar bănuiala că ne urmăresc liniștiți cum cercetăm piste false. Asta îi va pierde. Deocamdată se amuză pe socoteala noastră, văzînd că nu-i deranjăm cu nimic.

— Deci nu e nici unul din cei cercetați pînă acum, dacă am înțeles bine ce-ai spus.

— Nu anticipez nimic. O rugăminte ; toate datele pe care mi le procuri, inclusiv ale victimei, să mi le dai fără să întreprinzi încă nimic. Absolut nimic, înțelegi. O să ne sfătuim întîi pe îndelete împreună. Nu vreau să neliniștim cu nimic ucigașul. Să nu speriem pasărea, că zboară...

— Cum, iar un singur ucigaș ? Spuneai că doi...

Alec zîmbi enigmatic. Apoi plecă tăcut.

CAPITOLUL XII

Alec se pregăti de culcare, nu însă înainte de a-și cerceta notele, meticulos cu aerul lui profesional, de ceasornicar ce era. Făcu treaba asta cu răbdare, de mai multe ori. Zîmbi în cîteva rînduri amuzîndu-se, parcă, de niște lucruri pe care numai el le știa. Din cînd în cînd pe figura lui uscățivă și severă se citea mirarea. Atunci începea să deseneze, după vechiul său obicei, schițe, hașurînd linii peste linii imposibil de descifrat de către o altă persoană. Apoi se întinse agale, comod pe canapea, mai sorbi întîi din paharul cu coniac, apoi din ceașca de cafea și privi în tavan gîndindu-se la orice doar la crimă nu. Acum era din nou el însuși, fără a mai rătăci printre lucrurile din jur, liniștit și deconectat. Se pregăti să scrie ceva sau măcar să-și corecteze manuscrisele la care lucra, apoi renunță și se culcă liniștit.

Dimineață se trezi odihnit, bău o cafea și după un sfert de oră își reîncepu lucrul fără grabă. Nu avea rost să se precipite, o anumită încetineală fiind în felul său obișnuit de a fi. Își dădea seama că nu

avea rost să se agite din moment ce tot ce știa nu oferea nimic la care să se gîndească serios. Așa că-și reluă vechile preocupări. Citi, apoi mai scrise o vreme la vechea sa lucrare, ignorînd orice altă preocupare.

Pe la ora nouă își permise o relaxare. Nu se gîndi la nimic din realitatea sa imediată. Ce-l preocupa acum era vechea sa obsesie a genealogiilor, a acelor obscure încrengături de rude, despre care nu se știe niciodată nimic, acele misterioase transmisii de caractere, care adesea explică actele noastre cele mai surprinzătoare, aparent fără nici o cauză reală care să le provoace. Știa din experiență, întîlnise doar destule cazuri.

*

Alec mulțumi politicos și închise telefonul. Îl băgase în priză doar de cînd se ocupa de această încurcată afacere. Altfel, prefera chiar să plătească amendă, decît să răspundă la telefon, care era unul din obiectele ce-l enervau cel mai mult, deși, uneori, trebuia să-i recunoască utilitatea.

Pe la orele 12 se auzi soneria de la intrare. Era un subofițer tînăr, cu o față de copil aproape, care îi înmînă un plic voluminos, apoi salută milităreste și plecă făcînd un stînga-mprejur impecabil.

Timp de două ore Alec se strădui să facă ordine în materialul trimis. Oricum, observă el pentru sine, fișele erau perfect făcute. Putea afla orice din ele. Citindu-le se mira cîte acte neoneste ascund abil oamenii onești... în ochii noștri. Și se mai mira cîte delicte, pentru care nu s-au scris legi, există.
Citi și trebui să recunoască faptul că nu putuse prevedea anumite lucruri. Toți oamenii au de as-

cuns cîte ceva, indiferent cît de cinstiți ar fi. Sîntem cumsecade atîta vreme cît interesele noastre nu sînt în joc. Putem fi arbitri perfecți în treburile altora ; ajunși la ale noastre, însă, ne dispare imparțialitatea.

Făcu în sfîrșit ordine în toate hîrtiile acelea ce relatau sec, ca într-un proces-verbal niște lucruri nu întotdeauna cinstite. Se gîndi la tot ce știa și i se păru imposibil ca un om eminamente cinstit să poată comite o crimă, iar altul, cu „vocație" pentru așa ceva, să nu facă nici cel mai mic gest ilegal, ba dimpotrivă să fie incapabil de cea mai neînsemnată îndrăzneală. Acum însă îi cunoștea pe toți mai bine...

După-amiază se hotărî să iasă din casă. Se îndreptă cu vechea și bătrîna lui mașină spre locuința lui Andrei Florescu. Nu goni prea tare, deși ar fi avut poftă să accelereze la maximum. Viteza l-ar fi liniștit.

Ajuns, stătu puțin pe gînduri. Intră ezitînd. Trebuia iar să se legitimeze și acesta era lucrul ce-l deranja cel mai mult. Dar n-avea ce face. Pătrunse în casă și începu să urce scările, cu capul aplecat.

— Ce faci aici ? se auzi o voce autoritară.

Alec ridică privirea și-l văzu cu surprindere pe maior. Acesta stătea cuminte pe o margine a scării, așteptîndu-l parcă să vină.

Armașu îl privi contrariat.

— Veneam să caut pe cineva care suferă de insomnie...

— De insomnie ?

— Da.

— De ce ?

— Ei bine, acum nu-ți spun.

— Iar joci rolul detectivului enigmatic.

— Nu. Îți propun să facem o mică incursiune în stradă. Poate vom găsi în vila din față un om suferind de insomnie. Și atunci să vezi dumneata ce o să se descurce treburile !

— Ei, ce vrei totuși să faci ?

— Să aflu dacă cineva suferă de insomnie aici prin împrejurimi.

— Zău, acum, lasă-mă în pace cu asta... Cît ai de gînd s-o ții așa ?

— Eu vorbesc foarte serios... Dacă prind un om cu insomnie am rezolvat ecuația !... Și ai să vezi că-l găsesc !

— Mă rog... Ideile dumitale. Trebuie să-ți spun și eu ceva. Beniamin Sturzu a lipsit într-adevăr în noaptea aceea 20 minute din mijlocul prietenilor săi, dar nu și în casă. S-a refugiat într-o cameră mai retrasă cu încă trei la un poker special, cu miză mai mare, cred. O să le ardem o amendă frumușică.

Ieșiră. Maiorul se supuse docil, dar enervat, dorinței lui Armașu. I se citea de altfel iritarea pe figură.

Alec își aprinse o țigară și se așeză pe o banchetă din părculeț trăgînd cu nesaț fumul.

— Ei bine, ce facem ?

— Așteptăm... Și așa cu Sturzu, deci tot are alibi. Păcat. Mi-ar fi plăcut să-l am adversar... e inteligent.

În spatele lor era vila în care locuise Andrei Florescu, iar în față o altă vilă, poate mai elegantă, dar se vedea de departe că nu mai era îngrijită ca altădată. Se pare că trăiau și în ea, ca și în cealaltă, locatari care nu voiau și probabil nici nu puteau să readucă vechea ordine.. Vîrsta și — cine știe — dezinteresul făcuseră împreună jocul timpului, agent necruțător ce contribuise decisiv la degradarea —

cel puțin așa părea din exterior — clădirii, care cîndva fusese, probabil, foarte cochetă.

Alec fuma liniștit, cu o plăcere nedisimulată, părînd că nu are nici un fel de treabă. Maiorul stătea ca pe ghimpi și la un moment dat își pierdu răbdarea, văzîndu-l atît de calm.

— Mă mai ții aici de pomană ?

— Răbdare, dragul meu. Trebuie să apară cineva. Dacă aș găsi un pensionar care locuiește aici, cred că mi-ar putea fi de folos. Știi, bătrînii suferă de insomnie, majoritatea vreau să spun.

— Iar insomnia asta ! Ai obsesii, Alec.

— Nu. Ai să vezi ce urmăresc și ai să-mi dai dreptate mai tîrziu.

Într-adevăr, începură să apară din casă locatarii. Majoritatea, așa cum se și aștepta Armașu, erau bătrîni. Era și firesc, fiind dimineața, tinerii erau plecați la servici, iar acum ei mergeau după treburi.

După ce observă bine pe toți care ieșiseră, Alec ochi un bătrîn care se așezase pe o bancă din parculețul unde se aflau. Se îndreptă firesc spre el și se așeză alături. Nu după multă vreme maiorul îi văzu cu uimire că sporovăiesc fără grijă, veseii chiar, ba despre una, ba despre alta. Bătrînul era bucuros că găsise pe cineva care să aibă timp să stea la taclale, mai ales dimineața cînd toată lumea e grăbită, cu treburi. Alec nu se înșelase. Bătrînul cunoștea aproape toată strada, iar pe locatarii din casa de vis-a-vis îndeosebi. Le știa pînă și ciudățeniile la fiecare, îi urmărea de ani de zile cu o pasiune poate ciudată, privind din afară, explicabilă, însă, dacă te apropiai de acest om. Era bătrîn, pensionar, nu avea nici un fel de treabă. De citit, ar fi citit el, dar nu-l prea lăsau ochii slăbiți. Singurele

lui plăceri erau de fapt două : să vadă ce fac oamenii și să discute cu ei, dacă aceștia erau bineînțeles dispuși s-o facă. Dacă nu... nu ! Îi privea doar și se mulțumea cu atît. Cunoștea o sumedenie de lucruri despre vecinii lui, unele destul de compromițătoare și dacă aceștia ar fi aflat ce știe moșul, s-ar cam fi speriat. Își aducea aminte și de toate întîmplările petrecute înainte și după crimă. El era de părere că asasinul e cineva foarte deștept, din moment ce reușise să se facă nevăzut fără să lase nici o urmă și, mai ales — auzise el — nici să nu ofere vreo posibilitate de a se afla cît de cît de ce l-a ucis pe profesor. Moșul avea dreptate, pentru că acesta era din păcate adevărul : nu se reușise pînă la acea dată să se afle măcar mobilul crimei și bătrînul era la curent cu ultimele știri, că toate cercetările — de, lumea vorbește — nu duseseră la nimic, că se bîjbîia încă în întunerec. Alec îl asculta cu răbdare, căutînd să prindă cîte ceva ce l-ar fi putut interesa. Nu se înșelase, îl alesese bine, pentru că moșul avea memorie bună. Putu afla, de pildă, cu cine venise sau plecase Andrei Florescu în ultimele săptămini și chiar să identifice — ajutîndu-se și de ceea ce știa el — cam toate persoanele pe care le avea în vedere. Îl intrigă însă și faptul că rămăseseră vreo două pe care părea a nu le cunoaște și care nici nu figurau pe lista de cunoștințe a victimei, precum nici printre locatari. Bătrînul își aminti că-l văzuse pe Florescu în compania unui ins cam grăsuț, cu un început de chelie, de vreo patruzeci de ani. Un altul era, însă, greu de identificat — vorba moșului — „era ca oricare, dom'le". Într-un singur loc se înșelase Alec. Bătrînul dormea excelent și din acest punct de vedere nu-i putea fi cu nimic folositor. De cum se

lăsa noaptea, el nu mai știa nimic din ce se întîmpla în jur. Avea un somn sănătos din care nu-l puteau trezi decît razele soarelui de dimineață. Evident, Armașu n-avea decît să-l felicite pentru asta, dar din punctul lui de vedere, l-ar fi vrut cu insomnie. Îi veni, însă, o idee : ce-ar fi să-l descoase, poate știe pe altcineva care nu prea doarme noaptea. Ideea fu excelentă : bătrînul îi spuse că are un prieten, pensionar și el, cu care din cînd în cînd joacă șah și că dacă mai stau puțin, apare și acesta, că, în mod obișnuit, cam pe la acea oră iese să se plimbe.

Alec se uită în jur. Maiorul, plictisit probabil de atîta așteptare, plecase demult. Mai vorbiră despre alte lucruri și nu după multă vreme, precum prevăzuse bătrînul, apăru și prietenul său, așa că discuția reîncepu fără nici un efort. Ca să le cîștige încrederea, Armașu le spuse că e în concediu și că și-a dat întîlnire în fața vilei cu un prieten, care se mutase de curînd pe aceeași stradă, dar mai la capătul ei. Bătrînii părură a-l crede.

Cel de-al doilea bătrîn, e drept, mai puțin vorbăreț, era însă mai prețios. Alec îl provocă, zicîndu-i, așa, într-o doară, asta după ce veni vorba firesc despre crimă :

— E imposibil să nu fi văzut nimeni nimic în noaptea aceea ! Trebuie să existe totuși cineva, care întîmplător să fi zărit ceva în legătură cu crima. Și curios că nici pînă astăzi nu s-a descoperit acea persoană !

— Ei, domnule, multe vedem și puține ținem minte, zise al doilea bătrîn, aforistic.

— Drept, zici, coane Sandule, răspunse primul, cel vorbăreț (celălalt îi zicea Costea), că poate destui dintre noi ăștia, care nu mai avem treabă, am fi

văzut cîte ceva, da pe unii ne-a întrebat cînd s-a făcut anchetă, pe alţii nu. Şi apoi, chiar dacă ne-a întrebat, noi am răspuns la întrebările ce ni s-au pus şi nu altceva. Că aşa ni s-a zis : „Răspundeţi la ce vă întrebăm“ Şi eu, de pildă, aşa am făcut. Altceva n-am zis. Eu ca la armată : nu vorbesc neîntrebat. Şi apoi în faţa lor te şi intimidezi.

— Dar, interveni Armaşu, adresîndu-i-se lui „conu Sandu“ dumneavoastră, de pildă, aţi văzut ceva în noaptea aceea ?

— Eu unul nu am văzut mai nimic că am stat în pat. Nu prea mă simţeam bine în seara aceea.

Alec fu decepţionat. Ghinion ! Tocmai cel cu insomnie îşi găsise să stea în pat chiar în noaptea aceea. Încercă, totuşi :

— Ziceţi că n-aţi văzut mai nimic. Deci aţi văzut, totuşi ceva ?

— Ei, fleacuri, domnule. Geamul unde ştiu că stătea Florescu Andrei, că aşa-l chema parcă pe răposatul, s-a luminat pe la 9 seara. L-am şi văzut prin perdeaua subţire.

— Era singur în cameră ?

— Cred că da. Apoi lumina s-a stins după zece. Cam atîta cred că era.

— S-o fi culcat ?

— Nu cred. Poate mai curînd a ieşit, că după douăsprezece, cînd eu m-am sculat să-mi aduc un pahar cu apă ca să-mi iau pastilele, l-am văzut iar în dreptul geamului luminat, tocmai trăgea şi perdeaua aceea mai groasă prin care nu se vede nimic din stradă.

— N-aţi apucat să vedeţi nimic în cameră ?

— Nu şi nici nu mă interesa, că m-am întors de la fereastră, îndreptîndu-mă spre pat. Dar eu nu

cred să se fi culcat la zece și după două ceasuri să aprindă iar lumina și să tragă perdelele celelalte, groase. N-avea de ce face o treabă ca asta.

— Da, s-ar putea să aveți dreptate. Dar, de obicei, el trăgea seara perdelele groase ?

Bătrînul Sandu, tresări ?

— Ei drăcie ! Uite la asta nu m-am gîndit. Da, domnule, uite că avea dreptate prietenul Costea : totul e ce te întreabă și cum te întreabă. Nimeni nu m-a întrebat asta și prin urmare, uite, n-am spus-o nimănui.

Alec interveni nerăbdător, întrerupîndu-l :

— Vreți să spuneți că trăgea de obicei numai perdelele transparente, iar celelalte nu ?

— Da, sigur. Nicidoată nu trăgea pe cele groase. Stă la etajul III, clădirea e în curte, așa că din stradă oricum nu se prea vede nimic. Doar noi cei din casa noastră, de peste drum, am putea, să zicem, vedea cîte ceva, dar distanța dintre casa noastră și a lor e destul de mărișoară, așa că nici nu e nevoie de perdele groase. De aia cred că nici n-o trăgea.

Alec se gîndi că poate Andrei Florescu nu avusese nici în seara aceea nevoie de perdele groase. El nu...

— Și v-aș mai întreba ceva...

— Ziceți.

— Alte geamuri mai erau luminate la ora aceea ?

— Da, parcă îmi amintesc că cele două geamuri din stînga. Bătrînul le indică cu mîna întinsă.

— Și nu știți cînd s-au stins ?

— Nu știu, că după aia mi-a venit și mie, în sfîrșit, somnul. Era și timpul. Se făcuse cred peste douăsprezece și jumătate. Am adormit imediat.

Alec zîmbi mulțumit. Știa cine locuiește la cele două geamuri din stînga. Mai sporovăi cu cei doi

bătrîni diferite nimicuri şi după aceea, luîndu-şi la revedere, se mai plimbă pe stradă în sus şi în jos, prefăcîndu-se a-şi aştepta amicul, ca să nu le trezească vreo bănuială. Cînd văzu că bătrînii nu-i mai dau nici un fel de atenţie, intră neobservat în casa din faţă. Alergă pe scări şi intră direct în camera lui Andrei Florescu. Aşa cum prevăzuse, maiorul îl aştepta, fumînd nervos. Îl întrebă morocănos :

— Ei, te-ai săturat de taclale cu moşii ăia ? Te am urmărit pe geam o oră întreagă. Eşti ceva de groază domnule ! cum zice un amic al meu.

— A fost o discuţie agreabilă şi instructivă. Cred că nu una la fel a avut victima cu persoana care se găsea în camera ei la orele douăsprezece noaptea.

CAPITOLUL XIII

Maiorul era intrigat. Îl privi pe Alec cu suspiciune :

— Să nu-mi spui că ai aflat nu știu ce noutăți senzaționale de la bătrînii aceia. Îmi va fi foarte greu să te cred.

— Lucruri chiar senzaționale, nu. Dar interesante da.

— Fii, totuși, ceva mai clar. Măcar acum. Lasă șaradele.

— Primul lucru pe care sînt sigur că nu-l știai, e că Andrei Florescu avea și alți prieteni decît cei cunoscuți nouă pînă acum. Sînt vreo doi de care habar n-aveam. Unul grăsuț, cu o mică chelie și încă unul cu o figură comună, greu de reținut. S-ar părea că se vedeau destul de des. Trebuie să-i căutăm, pentru că nu-i avem încă în inventar. Dacă-i găsim pe ăștia, totul se rezolvă de la sine.

— Dacă, totuși, sînt dintre cei pe care-i știm ?

— Nu. Că i-am recunoscut pe toți cei cu care am și avut, de altfel, plăcerea de a sta de vorbă. Au mai rămas doar aceștia doi și poate încă unul pe care nu sînt încă sigur dacă-l confund sau nu cu

un bun prieten de al victimei, pictor și el. Deci, în sfîrșit, ceva nou și, dacă nu mă înșel, decisiv.

— Da. Interesant pe bună dreptate. Dar cu asta ce cîștig avem, pentru a înainta în ancheta asta nenorocită ?

— Nici nu-ți dai seama. Eu urmăresc acum nu un criminal, ci niște relații pe care nu le cunoaștem încă. După aceea, dacă vom avea timp, căutăm și criminalul.

— Iar glume, Alec ! Zău, iartă-mă, dacă te înțeleg. Ai un aer sportiv, dar nu te interesează victoria în cursă, adică, tocmai criminalul, ci cursa în sine te pasionează.

— Vezi, știi multe lucruri în meseria asta, ești un excelent profesionist, dar n-ai umor. Dacă l-ai avea, ai poseda și detașarea necesară ca să observi și niște biete slăbiciuni omenești, păcate obișnuite sau mai puțin...

— De exemplu...

— Cînd ai început ancheta te-ai gîndit că ori e o crimă din interes meschin, material, ori e o crimă pasională. Ei bine, lucrurile par a sta oleacă mai complicat. Mobilul crimei trebuie să existe. N-are importanță că nu-l știu eu acum, dar el există în afara mea. O să mă întrebi ce am vrut să spun cu asta. Un singur lucru : că mobilul există din punctul de vedere al acestor, deocamdată, necunoscuți, pentru că, pe de altă parte, el nu există din punctul de vedere al persoanelor pe care deja le cunoaștem. Or, logica noastră era deranjată tocmai pentru că persoanele pe care le știm — sau ni se pare — nu aveau motive să-l ucidă pe Andrei Florescu. Din moment ce eu accept existența unor alte persoane decît cele inventariate, pot accepta — dacă am fan-

tezie — și am ! — că acestea aveau și un motiv de a ucide. Clar ?

— Sofisme, dragul meu. Singurul lucru de reținut din demonstrația dumitale e că toți pe care îi cunoașteam și i-am audiat nu sînt vinovați, sau cel puțin nu par a fi. Atît și nimic mai mult.

— Precizarea finală mi-a plăcut. Gîndești ca de obicei exact. Și acum al doilea lucru interesant. Imaginează-ți crima : Andrei ajunge acasă în jurul orei nouă, pe la zece fără ceva primește un telefon, se îmbracă și pleacă. Pe la douăsprezece și ceva se întoarce, se face lumină în cameră și ca niciodată trage pe lîngă perdelele transparente și pe cele groase, opace, de care el nu avea nevoie niciodată. Deci, presupun, nu el a fost cu ideea, ci persoana care era cu el îi ceruse asta, ca să nu fie cumva văzută. A urmat apoi o discuție de care ți-am mai vorbit parcă. Probabil că rezultatul ei nu i-a convenit celuilalt — cine o fi oare ? — așa că într-un moment de neatenție i-a strecurat brusc o fîșie de pînză sau așa ceva în jurul gîtului, profitînd și de faptul că Andrei era poate somnoros sau băut — fuseseră probabil înainte împreună la un local — și l-a strîns cu forță și precizie, dar mai ales cu sînge rece. Amețit cum era, Andrei nu a putut opune rezistență și... asta e. După care tipul s-a strecurat cuminte în stradă și a dispărut neobservat. Am o bănuială și anume că nu mai era douăsprezece și ceva, ci poate unu și ceva. De unde știu asta : bătrînul care mi-a povestit unele lucruri interesante, printre care și povestea cu lumina la geamul lui Florescu, are un ceas cam hodorogit după care plasează el toate lucrurile în timp. Ei bine, acest străvechi „Doxa“ arăta și azi cînd m-am uitat în fugă la el

o întîrziere de cel puțin douăzeci de minute. De aici concluzia : a rămas destul timp ca Andrei să plece în oraș, să bea, să zicem, un șpriț sau mai multe și să se întoarcă cu chef și cu un amic pe care nu-l știm, dar care avea tot interesul să-l amețească sau să încerce s-o facă. Precis nu putem ști încă.

— Să zicem că ai avea dreptate. Deși eu aș pune doar o întrebare : de unde știi, de pildă, că Andrei se ametise așa de puternic din puținul alcool pe care îl băuse, încît să nu poată reacționa la un atac ?

— Vezi, tot eu trebuie să-ți aduc aminte. La autopsie ați găsit urme de alcool, dar nu le-ați dat importanță prea mare. Cantitatea nu vi s-a părut atît de însemnată, ca să fi putut aduce o modificare de comportament. Ați zis, probabil, că treaba asta nu vă poate ajuta cu nimic. Ei bine, eu cred că dacă era complet treaz, s-ar fi opus cu mai multă forță, în așa fel ca — și acum fii atent — să audă și vecinii din stînga care nu dormeau la ora aceea tîrzie ! Ca la volan, dragă. E nevoie doar de puțin alcool ca reflexele și precizia în mișcări să se diminueze. Forța la fel...

— Care vecini, strigă maiorul, întrerupîndu-l. Soții Elefterie ?

— Adu-i ! Și să nu uit. Broasca „Yale“ a fost spartă pe dinăuntru ! Ca să nu ne închipuim noi, că, vezi Doamne, asasinul a forțat ușa, că nu era cu victima înăuntru și că deci e un necunoscut venit să fure ! Ei bine, el n-avea nevoie să spargă broasca, pentru că intrase împreună cu Florescu.

— Dar de unde știi că soții Elefterie nu dormeau la ora douăsprezece noaptea ? întrebă după destulă vreme, maiorul, încă uluit.

— Simplu. Bătrînii pe care dumneata nu îi prețuiești la adevărata lor valoare mi-au spus — mai exact unul din ei — că două geamuri din stînga acestuia prin care privești acum erau luminate. Or, în stînga locuiește familia Elefterie. Dacă-i găsești în casă adu-i aici. Prefer să discutăm cu ei în camera în care a fost ucis profesorul Florescu.

Maiorul se îndreptă spre ușă și cînd puse mîna pe clanță Armașu strigă :

— Stai ! M-am răzgîndit ! Ce-ar fi să le facem o vizită în propriul lor apartament ?

— Bine. Hai să mergem. Să știi că îi găsim cu siguranță. Le-am spus să rămînă acasă că avem de discutat cu ei.

— O măsură bună, dragă Dinule. Organizat, ca întotdeauna.

— Trebuie să recunoști, zîmbi maiorul.

— Am recunoscut-o întotdeauna și știi la fel de bine ca și mine că-mi face plăcerea să lucrăm împreună. Ei, dar să vezi acuma ce surpriză ne așteaptă !

CAPITOLUL XIV

Soţii Elefterie, veniţi de curînd de la servici, nici nu apucaseră „să se facă comozi", cum le şi spuseră de altfel. Îi găsiră pregătindu-se să „servească" masa. Apartamentul lor, situat oarecum pe colţ, nu oferea prin geamurile sale o vizibilitate prea bună asupra intrării în vilă. Geamul primei camere, în care intraseră deja — dădea spre un perete perpendicular intrării, faţada fiind în formă de „U". Aşa că de pe pereţii laterali strada se vedea doar dintr-un unghi redus, pe o porţiune de cîţiva metri pînă spre celălalt colţ al clădirii.

După ce intrară şi se făcură prezentările necesare, maiorul, cu suficient tact — el fiind, de altfel, şi cunoscut celor doi soţi — îndreptă discuţia spre ceea ce-i interesa. Alec aştepta momentul favorabil să intervină. Primele întrebări nu aduceau nimic nou, aşa că Armaşu, după ce ceruse îngăduinţa de a fuma, se aşeză cît putu mai comod în fotoliu şi privi în jur, fiind în acelaşi timp foarte atent la ce se discuta. Intenţionat îl lăsă pe maior să preia

conducerea ostilităţilor, ca să-i poată observa mai în liniște pe cei doi soţi. Păreau oameni de treabă. El, contabil, cu un ușor început de burtă și chelie, trebuie să fi avut deja vreo patruzeci și cinci de ani. Ea, subţirică, vioaie, cu o gestică nervoasă nu părea să fi trecut de treizeci. O pereche de oameni căsătoriţi de părinţi, mai ales ea, gîndi fără voie Armașu. La tot ce răspundeau, păreau a se consulta în prealabil din priviri unul pe celălalt, pentru ca abia apoi să vorbească. Asta nu-i scăpă lui Alec. Mai aștept㠄 pînă discuţia păru că se înteţește. Se vedea destul de ușor că răspunsurile lor sînt parcă pregătite dinainte. Ori n-aveau ce ascunde, declarînd totul cinstit, ori se înţeleseseră îndelung, ca doi buni soţi și gospodari, ce să spună. Ca să n-aibă probabil încurcături. Armașu își aduse aminte de ce spusese inginerul Traian Coman privitor la acele presupuneri, cum că doamna Elefterie ar fi avut unele „intenţii“ cu Andrei Florescu.

Ciuli urechile și interveni prompt în discuţie.

— La ce oră v-aţi culcat în seara aceea ? Îl aţinti pe Elefterie. Acesta ezită destul pînă să răspundă.

— Nu-mi aduc aminte exact. Să fi fost unsprezece.. poate unsprezece și un sfert.

Armașu se ridică apropiindu-se de el :

— Am nevoie de un răspuns cît mai exact.

Doamna Elefterie îl privi speriată. Soţul ei încercă să fie calm și răspunse chiar cu oarecare îndrăzneală.

— Vă daţi seama că nu m-am uitat la ceas chiar în momentul cînd ne-am culcat.

— Să vă ajut eu. Hai, de pildă, să recapitulăm. Ce aţi făcut în seara aceea ?

— Ce puteam să facem... Ca de obicei. Pe la opt și jumătate am servit masa. Pe la nouă și ceva am

deschis radioul. Am ascultat muzică, iar la zece buletinul de știri...

— Și după aceea ? De aici încolo mă interesează să aflu ce ați făcut.

— De fapt n-am mai făcut nimic, sau aproape nimic. Cred că am mai stat puțin de vorbă, iar apoi am stins lumina... și am adormit nu după multă vreme.

— Sînteți sigur ?

— Da... altceva nimic. A fost o seară obișnuită.

— Văd că, totuși, trebuie să vă ajut eu să vă amintiți... că singuri nu puteți să-mi spuneți... Armașu făcu intenționat o pauză. Cei doi soți îl priveau țintă.

— ..că la ora douăsprezece și jumătate, să zicem, mai stăteați încă de vorbă, cum spuneți chiar dumneavoastră. Ceea ce nu se cam potrivește cu ora unsprezece pe care mi-o dădeați adineaori.

Perechea din fața sa încremeni, privindu-l în continuare fix, fără nici o expresie, poate doar cu o spaimă mută. Apoi se uitară unul la altul dezorientați, cerîndu-și parcă ajutor unul celuilalt.

Armașu așteptă calm, privindu-i la rîndul său. Pauza continua, penibilă. Maiorul deveni și el foarte atent. Treptat, treptat, pe nesimțite încordarea crescu, biciuindu-i pe toți. Fiecare aștepta să se întîmple ceva, ca o explozie a unei bombe.

Tot Armașu sparse brutal tăcerea :

— Era ora 12 și jumătate și nu dormeați ! La aceeași oră în camera vecină, de care vă desparte un zid de zece centimetri grosime, era ucis un om prin sugrumare. Ați fi putut auzi cel mai mic zgomot, pentru că — repet — nu dormeați.

Primul care încercă un gest fu Elefterie, soțul :

Poate că dormeam, totuși, nu-mi aduc aminte exact ora... Înțelegeți-ne...

— Inutil să mă minţiţi. Lumina geamului dv. a fost văzută pînă după ora douăsprezece și jumătate. Vreţi să vă aduc acum și persoana care a zărit fereastra luminată la acea oră ? Cred că nu este necesar. Doamna Elefterie izbucni într-un plîns nervos, aproape isteric, hohotind zgomotos. Soţul ei o privi desperat, apoi se întoarse speriat spre Armașu.

— Ce vreţi de la noi ? Ce vreţi ? Întrebaţi-ne ?

— Nimic, decît adevărul, făcu sec Armașu, aprinzîndu-și o nouă ţigară.

— Ce doriţi să aflaţi ?

— Ce aţi văzut sau ce aţi auzit în jurul orei 12 și jumătate ?

Femeia nu-și revenise încă. Plîngea în continuare. Soţul ei, care își recăpătase oarecum sîngele rece, încercă s-o liniștească, iar apoi răspunse !

— Am mai stat de vorbă... nu știu exact cît era ceasul... cînd am auzit deodată un zgomot de uși trîntite... apoi niște vorbe agitate... prin perete nu se înţelegea ce se vorbește. Apoi a urmat o tăcere ..

— Cît a durat...

— Poate zece... poate un sfert de oră.

— Și apoi ?

— S-a auzit o ușă închizîndu-se sau ceva asemănător.

— Un zgomot prelungit, parcă s-ar fi lovit niște bucăţi de fier, să zicem.

— Da. Exact. Ceva scrîșnit. .

— Și, în continuare ?

Omul din faţă lui Armașu se frămîntă, își privi nevasta, ezită și pînă la urmă tăcu... nehotărît. Se vedea că nu îndrăznește să spună mai departe ce știe.

— Acum, sau, mai bine zis atunci, în acel moment ce-aţi făcut ? N-aţi fost cît de cît curios să vedeţi ce s-a întîmplat ? Trebuiau să vă intrige acele zgomote suspecte după miezul nopţii.

— Ba da... am văzut pe geam, în semiîntunericul de afară o maşină...

— Şi ?

— Cineva se urca în ea. Apoi maşina a pornit şi a... dispărut.

— Aţi putut distinge măcar vag cum arăta persoana care se urca în maşină ? Şi maşina, bineînţeles.

— I-am văzut doar capul înainte de a închide portiera. Cred că purta ochelari, pentru că în acel moment lumina unui bec din stradă i s-a reflectat în lentile, aşa ca un mic fulger. Maşina, însă, nu mi-o amintesc. Nu mă prea pricep la mărci de maşină. Cred că era de culoare deschisă.

— Cam unde oprise?

— În spatele maşinii — ea era îndreptată spre centrul oraşului — se zărea poarta grădiniţei vilei din faţă. După cîte îmi amintesc, cam asta era poziţia maşinii. S-ar putea să mă înşel...

— Aveţi, totuşi, memorie bună.

Armaşu se apropie de geam, şi stătu o vreme, calculînd parcă ceva, apoi se întoarse şi-l privi fix pe Elefterie. Acesta îi urmărea mişcările cu o umbră de suspiciune în ochi, temîndu-se parcă de ceva sau presimţind un nou pericol.

Făcînd un semn discret, Alec îl chemă pe maior la geam. Acesta se trezi din încremenirea în care stătuse pînă atunci şi se precipita spre fereastră.

— Priveşte !

— Da

— Nu observi nimic ?

— Nu !

— Uită-te bine și spune-mi ce vezi prin geam.

— Zidul clădirii, adică zidul perpendicular fațadei, care așa cum spuneai dumneata e în formă de „U". Și se mai vede un colț din curte. Colțul opus — și porțiunea din stradă care îi corespunde.

— Vezi cumva poarta părculețului de peste drum ?

— Nu !

— Perfect !

— Dacă cineva ar sta în fața intrării de peste drum, în stradă, vreau să spun, l-ai vedea ?

— În nici un caz. Văd doar două sau trei geamuri ale casei din față. Cele de pe colțul celălalt.

— Concluzia e simplă : de la acest geam nu se putea vedea o mașină oprită în fața intrării, a porții, adică. Și cu atît mai puțin poarta vilei din față.

— Deci ?

— De ce mă minți, domnule, că ai văzut mașina ? se îndreptă Armașu spre Elefterie.

Acesta stătea paralizat în picioare.

— Nu vă mint. Am văzut mașina. Pe cuvîntul meu că nu vă mint !

— Păi n-aveai cum s-o vezi, cel puțin de la acest geam !

— Jur că am văzut-o !

Omul părea sincer. Alec nu-i mai zise nimic și-i întoarse spatele, indispus.

Începu să se plimbe prin cameră. Apoi scoase carnețelul său de note, se duse la masă și făcu o schiță. Desenă strada, cele două vile față în față, poziția intrărilor la fiecare, geamurile, locul unde s-ar fi aflat mașina și apoi uni unele puncte, începînd cu cele reprezentînd ferestrele, toate liniile

pornind de la geamuri și încercînd să atingă mașina. Observă că intrările nu corespundeau, adică nu se aflau chiar față în față.

Deodată exclamă :

— Uite ! Am găsit ! Maiorul se apropie în fugă. Vezi, dacă trag o linie de la geamul camerei lui Florescu, ea trece prin spatele mașinii și se oprește în poarta grădiniței vilei de peste drum. Deci exact cum spune dumnealui că a zărit mașina, privind, însă de la această fereastră. Ei bine, cred că ai înțeles : mașina a văzut-o de la geamul camerei victimei și asta imediat ce Florescu a fost ucis ! Ce căutai, domnule, în camera profesorului Florescu la orele 12 și jumătate noaptea ? Voiai să-i dai primul ajutor sau nu mai era nevoie ? Pentru că numai de la el din cameră puteai vedea mașina, așa cum spui că ai văzut-o.

Elefterie se prăbuși înfrînt pe un scaun, cu capul în mîini. Soția plîngea, săltîndu-și mereu umerii, spasmodic. Înspăimîntați, îi priveau pe cei doi ca niște fiare hăituite, fără nici o scăpare.

Alec împreună cu maiorul ieșiră pentru moment din apartament, spre a verifica ipoteza. Într-adevăr, numai din camera lui Andrei Florescu s-ar fi putut vedea mașina. Deci era clar : Elefterie mințea, pentru că nu de la geamul său văzuse mașina. Ceea ce însemna indiscutabil că intrase în camera unde avusese loc crima. Ce căutase acolo ? Și de ce nu voia să spună nimic ? Trebuiau lămurite pe loc aceste lucruri.

Se reîntoarseră în apartamentul soților Elefterie. Maiorul, vădit tulburat, se repezi la omul, care părea că abia apucase să termine ceva de șoptit soției sale.

— De ce nu ne-ai spus că ai văzut mașina și că ai fost în camera lui Florescu la ora aceea din noapte ?

— Știți, mi-e greu să vă explic...

— Eu l-am îndemnat să tacă, izbucni, vorbind pentru prima oară, soția sa.

— De ce ?

— În seara aceea tocmai avusesem o discuție îndelungată, o ceartă mai bine zis. El mă acuza că... m-aș fi încurcat cu Florescu. Am încercat să-l conving că nu fusese nimic. El mi-a răspuns că am fost văzută intrînd în camera profesorului. S-a înfuriat și fără să-l pot opri s-a repezit spre ușă ca să aibă o explicație cu el, pentru că știa că profesorul nu dormea, deoarece se auziseră niște zgomote. A ieșit trîntind ușa, zicînd : „lasă că-i arăt eu lui !“. Peste cîteva secunde s-a întors înspăimîntat, alb ca varul și mi-a spus că Florescu e mort pe pat. Eram amîndoi îngroziți...

Armașu îl privi pe Elefterie.

— De unde știai că e mort ? Putea să doarmă. Fiind întins pe pat, te-ai fi putut înșela.

— Nu, nu. Eram furios și m-am repezit la el, văzîndu-l întins pe pat, cu gîndul să-l trezesc. Mai ales că era îmbrăcat și credeam că doar ațipise. L-am zgîlțîit cu putere, cînd deodată am văzut că e inert și că... e mort. Am fugit îngrozit. Îmi pierdusem cu totul cumpătul.

— Ușa era deschisă ?

— Întredeschisă...

— N-ai observat cum era broasca „Yale“ ?

— Nu. Am împins doar ușa.. Nici n-a fost necesar să apăs pe clanță

— Cît ai stat în cameră ?
— Cîteva secunde...
— Cadavrul era cald încă ?
— Cred că da.
— Ce oră era ?
— Cred că aproape unu...
— Ce-ai făcut după aceea ?
— Am revenit în apartamentul nostru, îngrozit... Elefterie se opri gîtuit de emoţie.
— Şi ai discutat cu soţia dumitale ?
— Da, continuă aceasta, eu i-am zis că de vom mărturisi că l-a găsit mort, s-ar putea să fie acuzat că l-a ucis chiar el, din gelozie. Mai ales că n-ar fi putut dovedi că nu el l-a asasinat, nefiind altcineva în jur să vadă că atunci cînd soţul meu a intrat, Florescu era deja mort. Ne-am speriat amîndoi şi am preferat să declarăm că dormeam la acea oră.
— Şi cum poţi dovedi că nu l-ai ucis dumneata ? interveni maiorul
Cei doi tremurau înspăimîntaţi.
— Vedeţi, tocmai de aceea am tăcut ! Nu putem dovedi !
Armaşu îi făcu un semn maiorului să se oprească. Acesta se stăpîni cu greu, plimbîndu-se nervos prin cameră.
— O să mai vorbim mîine. Doar o întrebare încă : eşti sigur că zgomotele din camera vecină s-au auzit cu cîteva minute înainte de a intra dumneata acolo ?
— Da. Două, trei minute, apoi s-a auzit uşa. Cînd am intrat, în cameră nu mai era nimeni, privind însă pe geam, fără să vreau, pentru că mă uitam

în jur desperat ca pentru a cere ajutor, am văzut pe omul acela închizînd portiera și apoi mașina dispărînd în noapte.

— Bine. Destul. Și acum — se întoarse Alec spre maior — cred că te-ai convins că e necesar să găsești pe cineva care suferă de insomnie. De la el, de la acel bătrîn, am aflat că dumnealor nu dormeau în noaptea aceea.

CAPITOLUL XV.

— Strașnică poveste ! Ca-n filme, nu alta ! Doar că e stupidă.

— Bine. Și acum ce facem ?

— Nu știu, răspunse sec Alec. Era preocupat și se plimba nervos dintr-un colț în altul.

Maiorul îl privi înciudat :

— Să-i arestez ?

Discuția avea loc în camera lui Andrei Florescu. Îi lăsaseră singuri pe soții Elefterie, neștiind ce să facă cu ei. La ușă puseseră, însă, pe cineva de pază ca nu cumva, în desperare de cauză, cei doi să facă prostia de a fugi.

Armașu îl privi cu oarecare curiozitate.

— Dumneata ce-ai face ?

— Să nu ne pripim ! Am mai pățit eu de astea. Vinovații ăștia prea evidenți... ies pînă la urmă curați ca lacrima.

— Lasă romanele polițiste, îl întrerupse Alec. Aș prefera să te văd analizînd realist și lucid toată încurcătura asta, pentru că orice s-ar zice e o încurcătură pe care eu nu o doream. Mai tîrziu am să-ți explic și de ce n-o doream.

— Atunci să ne gîndim. Presupunem că Florescu a fost ucis la orele zero și treizeci de minute. Nu știe nimeni precis cum. În camera lui intră cam la aceeași oră Elefterie... Gheorghe Elefterie. El susține că l-a găsit mort pe Florescu. Putea să nu fie încă. L-a ucis el. Avea motive. Îl bănuia că are relații nepermise cu soția sa. L-a sugrumat cu ceva, o curea probabil. Apoi s-a întors în apartamentul său la nevastă-sa, îngrozit de faptul comis. Se înțeleg amîndoi ce să spună... și declară cum s-au înțeles. 'Asta-i tot... Adică cel mai simplu alibi : dormeau... Pentru că nimeni nu poate dovedi că eu, de pildă, nu dormeam la unu noaptea, dacă n-am fost văzut intrînd pe ușa vecinului să-i cer, să zicem, o țigară.

— Simplu, rîse Armașu.

— Da, ezită maiorul. Cam simplu și nu-mi place nici mie. Prea e clar totul după ce ne-am chinuit atîta să prindem asasinul.

— Arestează-i !

— Crezi că...

— N-are importanță ce cred eu. Important este faptul că avem, în sfîrșit, un suspect care poate fi luat în serios.

— Nu știu de ce am impresia că ceva nu e în regulă și că fac o gafă strașnică.

— Lasă impresiile. 'Arestează-i. E mai util decît îți închipui dumneata. 'Ai să vezi într-o zi, două...

— Cred că ar fi bine să ne mai gîndim. Îți dai seama ; emiți un mandat de arestare pentru crimă...

— O să ne mai gîndim mai tîrziu.

Maiorul ezită și apoi ieși vădit contrariat. Ar fi dat orice în acel moment să fie orice altceva, grădinar, de exemplu, numai ce era nu.

Alec își mai aprinse o țigară și începu din nou — pentru a cîta oară — să cotrobăiască prin cameră. Intră în baie. Luă de pe poliţa de sticlă din faţa chiuvetei briciul și începu să se joace cu el. Era un brici foarte fin și tăia excepţional. Se gîndi, însă, că un brici cu lama atît de subţire trebuie foarte des frecat de curea ca să-l ascuţi. Se mai învîrti prin baie. Nu găsea ce căuta așa că renunță, promiţîndu-și însă să mai revină. Tresări, aducîndu-și parcă aminte de ceva... Nu, hotărît lucru, geloșii devin prea meticuloși cîteodată, neverosimil de meticuloși...

*

Doamna Protopopescu îl primi cu aerul că ar fi pregătită pentru această vizită. Probabil că îl observase pe geam, pentru că nu se arătă de loc surprinsă cînd îl văzu. Alec își aduse fără voie aminte de ultima vizită, cînd ea nu fusese prea primitoare. După ce o salută politicos, îi spuse că ar vrea să cerceteze mai cu de-amănuntul atelierul lui Andrei Florescu. Doamna nu se opuse, ba, dimpotrivă, se oferi să-i pregătească și o cafea. Cum tot îi simţea nevoia, Alec nu o refuză, deși ar mai fi dorit — după obiceiul său — ceva la cafea. După ce îi aduse cafeaua, gazda se retrase discret. Sorbi cîteva înghiţituri și începu cu răbdare să scotocească prin atelier. Era o treabă nu tocmai ușoară, pentru că nimic din ce se afla acolo nu era aranjat într-o cît de rudimentară ordine. Totul purta amprenta obișnuinţei de a depune orice lucru de cum se intra în cameră, indiferent de locul unde se afla cel ce aducea obiectul. Dar nici nu puteai ști niciodată

care era ordinea în care obiectele ajunseră acolo pentru că totul era răvășit, parcă mereu se căuta ceva pierdut. Alec renunță și el la orice metodă și începu să cerceteze tot ce-i cădea în mină. Rămase uimit de volumul de lucrări ale lui Andrei Florescu. Mai bine zis, de numărul imens de schițe. Era impresionant ! Omul avusese planuri mari. Începu cu răbdare să le cerceteze pe fiecare. Dădu jos și tablourile de pe pereți. Poate în spatele lor, cine știe...

Și totuși nu găsea ce dorea. Era imposibil ca în schițele unui pictor să nu răzbată ultimele impresii, ultimele priveliști... Nu, nu se putea, trebuia să existe ceva .. Ochii pictorilor nu rămîn insensibili la niște peisaje, mai ales dacă acestea sînt și frumoase. Trebuia să existe mărturia unei frumuseți din natură, a unei călătorii. Nimic... nimic. Îl cuprinse descurajarea. Apoi se enervă.

Sorbi din cafea. Treaba începea să-l exaspereze. Se îndreptă spre etajera cu mape, desene, cărți, caiete cu schițe. Își dădu jos haina, își aprinse încă o țigară și începu cu rîndul de sus. Luă caiet cu caiet, mapă cu mapă, carton cu carton, cercetîndu-le filă cu filă. Unele erau foarte vechi. Se vedea și după praful depus, dar și după linia murdărită, ușor estompată a cărbunelui din schiță. Nu, nu era ce căuta. Se făcuse deja destul de tîrziu.

Dar nu renunță. Ajunsese deja la al treilea raft. Era aproape desperat... Toate păreau încercări mai vechi. Se vedea și după cotoarele mapelor, după coperte că erau de cel puțin un an, dacă nu cumva și mai de demult. Acestea nu-i mai spuneau nimic.

Deodată, tresări...

Între alte schițe, caiete, cartoane văzu o mapă nouă, proaspătă, de culoare verde. Era mai mult un bloc-notes. Îl scoase din raft. Îl răsfoi și nu-și putu reține o exclamație de surpriză :

— Dar ăsta parcă ar fi fost cumpărat săptămîna trecută !

Răsfoi caietul întîi nervos, nerăbdător, apoi din ce în ce mai încet, examinînd îndelung fiecare schiță, fiecare desen.

Prin față i se perindau triunghiuri cu contururile zimțate, parcă avînd la latura de jos o linie ca un suport, tot mai multe asemenea triunghiuri, iar apoi, printre ele, dreptunghiuri din ce în ce mai vizibile, cu alte dreptunghiuri mult mai mici în interiorul lor, totul executat într-un desen nervos, parcă voit neglijent și fantezist, în care linia se pierdea printre capricioase arabescuri geometrice. Totul era un joc străin oricărei discipline, intenționat lăsat în voia unui hazard deplin...

Desenul părea încărcat și confuz.

Totuși, Armașu încercă să distingă peisajul în acest desfrîu de contururi dezorganizate, frînte. Pentru că asta îl interesa... Observă la un moment dat că pătratele acelea destul de regulate sînt din ce în ce mai frecvente printre triunghiurile zimțate. Pînă la urmă își dădu seama ce semnificație au figurile acelea geometrice.

Mai întoarse cîteva foi... Florescu se pare că avea din cînd în cînd și gustul figurativului clar, explicit, ca pentru orele de desen — doar era profesor de desen — așa că Alec descoperi pe una din ultimele file și o vilă montană de o construcție oarecum particulară — și ceea ce-i atrase imediat atenția — desenată cu multă minuțiozitate, cu o anumită ser-

vitute față de un posibil model. Se recunoștea pînă și jocul de bîrne al fațadei, așa cum se fac ele la casele de munte, construită cu destulă imaginație. Tresări, iar cînd întoarse pagina descoperi o schiță fidelă a unei grădini de vară străjuită pare-se de cîțiva brazi.

Albumul se terminase și Armașu privea în gol, încercînd să-și aducă aminte de ceva. Nu izbutea și se înfurie. Îi spusese într-o zi cineva niște lucruri în legătură cu o excursie...

Luă mapa sub braț și ieși în grabă. Se urcă în mașină și după ce porni, apăsă nerăbdător pe accelerator. Mașina se smuci, parcă nerăbdătoare și ea.

Opri abia în centru, pe o stradă paralelă cu bulevardul Bălcescu. Dădu fuga la primul chioșc cu ilustrate și le ceru pe toate cele care reprezentau stațiunile montane, în special cele de pe Valea Prahovei... În timp ce plătea, se gîndi că nu întotdeauna trebuie să cauți cauza unor fapte în locul în care ele s-au întîmplat.

CAPITOLUL XVI

Se întoarse în mașină cu un teanc de ilustrate. Le examină febril pe toate. Cîteva păreau a se apropia de ceea ce căuta și, totuși, nu era exact ceea ce avea nevoie. Cu albumul de schițe deschis pe genunchi la desenul ce reprezenta vila aceea de o construcție oarecum particulară, mai luă încă o dată de la cap ilustratele. Nu, hotărît lucru, nu găsea ilustrata care să reprezinte vila căutată. De fapt, dacă s-ar fi gîndit bine, și-ar fi dat seama de la început că nu are nici o șansă așa. Tot memoria lui trebuia să-l ajute. Fusese de cîteva ori prin Sinaia, Bușteni sau Predeal. Încercă, cu un efort de memorie, să recunoască el vila din desen sau grădina de vară din cealaltă schiță.

Spre regretul lui, nu izbuti însă, așa că singura soluție era ca a doua zi de dimineață să facă un drum cu mașina prin locurile acelea. Șansele erau evident mai mari dacă se ducea la fața locului.

Pînă una alta, cel mai bun lucru era să facă o vizită la Jean Pruteanu. Acesta trebuia în mod normal să știe cam cînd au fost făcute acele schițe.

Oricum, trebuia să viziteze pe toți, să vadă cam ce impresie făcuse arestarea soților Elefterie. Uneori oamenii se trădează printr-o simplă privire scăpată pe sub mască, la aflarea unei vești surprinzătoare.

Afară se înnoptase demult. Era nouă și ceva, dar nu renunță la vizită.

Îl găsi pe pictor lucrînd. Se salutară destul de cordial, după care Alec își ceru scuze pentru vizita sa la o oră atît de tîrzie.

— Ei, cum merge treaba ? îl întrebă pictorul, vădit curios să afle noutăți despre anchetă.

Armașu stătu pe gînduri : oare aflase de arestarea soților Elefterie ? Se părea că nu, altfel i-ar fi spus-o.

Se decise să-l informeze el :

— Binișor. Am arestat pe cei doi Elefterie din bloc cu el. Vecinii, de care îl despărțea numai un perete. Se pare că doamna îl plăcea pe Florescu...

Îi povesti mai departe toată istoria.

Jean Pruteanu îl asculta sincer uimit sau juca foarte bine surprinderea. Alec nu-și dădu bine seama.

După ce Armașu termină, pictorul tăcu o vreme, gîndindu-se la ceva, apoi îl întrebă :

— Eu nu mă pricep în chestii de astea, polițiste, dar presupun, totuși, că ai plecat de la un mobil al crimei, în cazul de față gelozia.

— Exact.

— Și te-aș mai întreba ceva : iei în serios povestea asta cu crima pasională, sau... Pruteanu ezită.

— Sau ce ? deveni Alec atent.

— Sau vrei să păcălești pe cineva.

Categoric e inteligent pictorul, gîndi Armașu și preferă să zîmbească inocent.

— Vezi, dumneata, mi-ar fi greu să-ţi dau acum, în clipa asta, un răspuns tranşant : dacă e păcăleală sau o bănuială sericasă. Cred că e şi una şi alta. Deocamdată. Mîine s-ar putea să-ţi dau alt răspuns. Să-ţi spun de ce este aşa : soţii Elefterie au indus în eroare organele de anchetare şi doar e vorba de o crimă, nu de un furt de geamantane în Gara de Nord. Ei sînt, de altfel, pasibili de condamnare pentru depoziţie mincinoasă. Oricum, deci, au comis o infracţiune.

— Bine, să lăsăm minciuna lor în pace. Problema se pune aşa : au comis sau nu crima ? Căci, în fond, asta contează în primul rînd şi asta te interesează pe dumneata să afli.

— Ai dreptate. Ei bine, nu ştiu. Mă întreb, totuşi, de ce n-au anunţat imediat miliţia că Florescu e mort. Să fie numai frica, motivul ? Teama de încurcături cu justiţia ?

— Nu ştiu. Cum îţi mai spuneam, eu nu sînt detectiv, aşa că...

— Sigur, ai dreptate. Dar ştii că eu te-am deranjat pentru altceva. Am venit să-ţi arăt ceva. Alec scoase caietul cu schiţe şi începu să-l răsfoiască sub privirile atente ale pictorului.

— Ce zici ? Le cunoşti ?

— Da, desigur ! Mi le-a arătat acum vreo două sau trei săptămîni.

— Deci, sînt foarte recente.

— Abia le făcuse cînd mi le-a arătat.

— Crezi că sînt rodul unei excursii făcute de curînd ?

— Ei, vezi, aici nu mai cred nimic. Se poate să fie şi cum zici dumneata, dar se poate tot aşa de bine să nu fie. Memoria noastră, a pictorilor, nu funcţio-

nează întotdeauna prompt, adică înregistrăm pe retină și pictăm pe loc sau a doua zi. Se întîmplă ca un pasaj să se decanteze sau să se sedimenteze — zi-i cum vrei — în memorie și să răzbată mult mai tîrziu la suprafață, pe neașteptate și aparent fără nici un motiv. Evident motivul există în subconștientul nostru sau poate fi o asociație de imagini... În orice caz, ceea ce pot să spun sigur este că mie nu mi-a vorbit de vreo excursie făcută recent.

— Văd că vrei să mă încurci, să mă derutezi... ca să nu mai știu nici eu ce să cred.

— Nu, de loc! Mai ales în cazul lui Andrei, care de la o vreme nu mai făcea pictură figurativă, lucrurile ar putea sta și așa. Se poate să-și fi adus aminte de niște peisaje pe care le văzuse mai demult.

— Dumneata crezi ce-mi spui?

Pictorul îl privi contrariat:

— Normal. Dar să lăsăm astea. Tot eu trebuie să recunosc că aceste schițe par a fi un jurnal desenat al unor priveliști văzute proaspăt.

— Mulțumesc. Scuză-mă că te-am deranjat, dar ajutorul dumitale îmi era absolut necesar. Erai singura persoană ce-mi putea fi utilă în această chestiune.

Ieși în stradă și, cînd se urcă în mașină, își dădu seama că uitase să-l întrebe încă ceva pe pictor. Își propuse s-o facă cu altă ocazie, pentru că, oricum, va trebui să-l mai viziteze. Tipul era interesant și foarte inteligent.

CAPITOLUL XVII

A doua zi, dis-de-dimineaţă Alec Armaşu îşi pregăti maşina de drum şi porni în grabă, fără să anunţe pe nimeni de plecarea sa. Spera ca spre prînz să fie înapoi în Bucureşti.

Îi făcea o deosebită plăcere să şofeze, deşi îşi dădea seama că stîrneşte zîmbetele tuturor — ale şoferilor îndeosebi — cu maşina lui antedeluviană. Treaba nu-l deranja cîtuşi de puţin, mai ales că ştia ce-i poate motorul. Îl verificase şi cu alte ocazii în curse de viteză şi rezistenţă şi se comportase excelent.

Scăpat de încleştarea aglomeraţiei bucureştene şi de sensurile interzise care-l enervau întotdeauna, pătrunse în şosea cu maximum de viteză permisă. Deocamdată... Mai tîrziu, după aeroport, apăsă pe accelerator şi se amuză cîtva timp depăşind tot ce-i ieşea în cale, spre stupefacţia şoferilor de turism mai ales, cărora nu le venea să creadă că vechitura aceea nearătoasă poate goni atît de nebuneşte. Alec zîmbea mereu, distrîndu-se parcă.

La o cotitură frînă totuși prudent și atunci o „Volgă" neagră îl depăși în mare viteză, apoi frînă brusc și i se postă în față, semnalizînd „oprire" pe marginea autostrăzii.

— Ei, drace ! Controlul circulației !

Opri docil și scoase capul afară, așteptînd să vadă ce se va întîmpla.

Din mașină coborî furios maiorul.

— Ce dracu faci dom'le ?

— Bine, mulțumesc de întrebare ! Dar dumneata ?

— Ești contravenient ! Exces de viteză !

— Lasă glumele ! De ce mă urmărești ?

— Ți-am văzut hîrbul și am fost curios să știu unde te duci. Fără să-mi dau seama, m-am lăsat prins în joc și m-am trezit urmărindu-te pe șosea. Zău, n-ai să mori acasă, în așternut !

— Ești grijuliu cu viața mea. Dar, totuși, ce vrei ?

— Da. De fapt, vreau să te întreb ceva. Ce facem cu nenorociții ăia de Elefterie ? Sînt foarte speriați. Se jură că ne-au spus adevărul și că n-au nici un amestec în uciderea lui Florescu. Ne-am convins și noi că ne-au spus tot.

— Liniștește-i și mai ține-i ce-l puțin două zile, pînă descurc eu o treabă.

— Ce treabă ?

— Ai să vezi.

— Spune-mi, totuși, unde mergi ?

— Să fac o excursie pe Valea Prahovei. Ador locurile astea. Mai ales că e o vreme splendidă. Uită-te ce cer superb ! Nu mă însoțești ? Zău, e păcat să scăpăm o asemenea ocazie.

— De asta îți arde acum...

Armașu se simți nevoit să-i povestească istoria cu mapa de desen. Îi relată scurt doar faptele, fără să-și spună și părerea.

Maiorul îl ascultă și întrebă nedumerit :

— Crezi că te poate ajuta la ceva ?

— Da. Dacă voi izbuti să identific vila și grădina aceea de vară, voi putea afla lucrul care mă interesează cel mai mult : dacă Florescu a fost pe aici, e de presupus că n-a venit singur. Eu cred că noi nu cunoaștem toate personajele dramei. Și tare mi-e teamă că tocmai pe unele din cele mai interesante... zic pe unele doar...

— Cum vei proceda ?

— Ai să vezi, dacă vii cu mine. Important e întîi să aflăm locul și apoi cu o fotografie a lui Florescu o să-i întrebăm pe cei de pe acolo dacă l-au văzut. Ai observat că avea o figură ușor de reținut Barba neagră, statura sa înaltă ne vor ajuta poate. Treptat, facem lumină.

Maiorul acceptă să-l însoțească. Ambele mașini porniră mai departe, una în spatele celeilalte În fața mergea însă maiorul cu „Volga", ca să-l împiedice pe Alec să gonească prea tare.

Trecură de Ploiești și, pe măsură ce se apropiau de Sinaia, deveniră tot mai atenți. Cu caietul deschis în față, se uitau în stînga și în dreapta pe marginile șoselei. Maiorul trecuse între timp în mașina lui Alec, lăsînd în „Volgă" doar pe subofițerul de la volan. Examinau împreună împrejurimile și. din cînd în cînd, comentau priveliștea

Drumul continua liniștit și plăcut. Ajunseră la Bușteni. Se învîrtiră pe străzi, examinînd vilele și grădinile de vară. Nu găsiră ce căutau. Merseră mai departe, fără să-și piardă speranța.

Sinaia nu le-a oferit nici ea ceea ce-i interesa. La Predeal nu găsiră de asemenea nimic. Ajunși la Timiș, se opriră decepționați și indispuși. Schițele și desenele lui Florescu nu păreau de nici un folos.

— Nu cred că vom izbuti. Schițele sînt totuși prea vagi, prea imprecise. Pierdere de timp, observă maiorul.

— Sînt de altă părere. Cred că ne-am grăbit. La Sinaia, de pildă, n-am cercetat toate vilele.

— Ar fi, cred, aproape imposibil să le luăm pe toate la rînd. Îți dai seama..

— Nu pe toate. Pe cele care au prin preajmă o grădină de vară. Sau grădinile de vară împrejmuite de vile.

— Destul de greu, totuși.

— Hai s-o luăm înapoi. Dar să fim foarte atenți, chiar dacă ne va cere mai mult timp.

Merseră foarte încet, examinînd cu grijă fiecare casă ce le răsărea în drum. Rezultatul era însă același. La Sinaia continuară să cerceteze cît mai sistematic cu putință. Luară aproape stradă cu stradă.

Armașu exclamă la un moment dat :

— Nu cumva grădina de vară pe care o căutăm e în spatele unui restaurant și nu la stradă, ca să fie orientată direct spre munți ! Asta pentru pitoresc.

Maiorul rămase surprins, apoi își reveni.

— Poate ai dreptate. Să încercăm.

Intrară în cîteva restaurante. Găsiră într-adevăr și două grădini plasate în spate. Nu prea semănau, însă, cu schițele.

Maiorul își aminti la un moment dat :

— Parcă mai e un restaurant undeva mai la marginea orașului. Îmi aduc aminte că îmi povestea cineva că se mînîncă bine acolo.

c. 5 — 1077

După cîteva minute de mers cu mașina, găsiră într-adevăr un restaurant plasat în afara stațiunii, într-un loc mai dosnic.

Pătrunseră în „salon", cum le spuse chelnerul care-i invitase să intre și de acolo „la grădină" după expresia aceluiași.

Intrînd în grădină, maiorul și Alec scoaseră un strigăt de surpriză :

— Asta e !

Armașu deschise caietul cu desene și întorcindu-se într-o parte și alta, descoperi nu departe de restaurant, o vilă ascunsă de cîțiva brazi înalți. Părea a fi chiar cea pe care o aveau desenată în schițele lui Florescu.

— Cred că meritățm acum o masă bună pentru isprava asta și sper să nu ai nimic împotrivă, făcu Armașu vesel. Comandară trei fripturi, pentru ei și pentru șofer. Alec vru și vin.

— Bine, dar va trebui să conduci.

— N-are importanță. Cu un șpriț nu se întîmplă nimic. Și, poate, cine știe, nu plec chiar astăzi de aici. Sau nu chiar așa de repede. Acuma abia ne așteaptă partea grea a expediției noastre.

Mîncară cu mare poftă și, cînd ajunseră la vin, maiorul întrebă :

— Cum procedăm ?

— Simplu. Vorbești cu responsabilul localului, să ne dea o cămăruță discretă să nu observe clienții, că se adună toată Sinaia aici, și-i luăm la rînd pe toți, cu fotografia lui Andrei Florescu în față. S-o găsi poate unul să-l recunoască. Și atunci întrebăm și de ceilalți amici cu care era.

— Admițînd că vei izbuti, care va fi rezultatul practic al acestei operațiuni de recunoaștere ?

— Simplu. Pictorul — cred eu — a fost aici de mai multe ori cu niște prieteni. Destul de curios lucru pentru un om care lucra mult și care în mod obișnuit nu prea făcea asemenea escapade. Nu pentru că nu i-ar fi plăcut un grătar și o bere. Dar nu era el omul care pentru asta să facă un drum pînă la Sinaia. N-avea nici timp și nici nu obișnuia să iasă cu niște „amici", el, care avea puțini prieteni și, după cîte știu, nici unul amator de astfel de excursii. Aici se ascunde altceva... Poate îl chema cineva la Sinaia pentru o anume treabă. În asemenea locuri se aranjează mai discret unele afaceri. Chestie de atmosferă... Brazi, ozon, aer de vacanță, destindere. Și nici nu doreau să fie văzuți împreună la București.

— Nu prea înțeleg, dar, în sfîrșit, s-ar putea afla ceva. Fă cum crezi dumneata că e bine.

— Cred că îți dai seama că eu fac doar supoziții. Există, cum e și firesc, riscul de a fabula în gol. Eu am însă indicii că n-a fost numai o singură dată aici. Cîndva, cînd totul se va termina, am să-ți spun cum am izbutit să culeg de la fiecare din cei cu care am discutat cîte un mic amănunt care, iată, m-a adus pe terasa acestui restaurant. Aici, la una din aceste mese, s-a pus la cale crima. Poate crima s-a hotărît în timp ce Andrei Florescu plecase pentru cîteva clipe de la masă. Cine știe ? Acum nu cunoaștem încă nimic cu exactitate. Nu te-ai întrebat de ce niciodată el n-a vorbit nimănui nimic despre aceste excursii făcute pînă aici ? Înseamnă că avea motive să n-o facă. Sau a vorbit el poate cuiva despre ele și atunci acest cineva n-are motive să ne-o spună și

nouă. Eu, cînd am dibuit că Florescu a fost plecat în ultimul timp prin aceste locuri, el, care, repet, n-o prea făcea, deci iată bizarul, faptul suspect, și mai ales cînd vedeam că nimeni nu poate să-mi spună nimic despre asta, am bănuit că ceva nu e în regulă. Lucrurile despre care nu se vorbește sînt întotdeauna cele mai interesante și mai pline de surprize. Și ca să încheiu : nu era oare firesc să vină aici cu prietenii săi pe care-i știi și i-am interogat, decît cu niște străini, despre care n-a vorbit niciodată nimic nimănui ? Deși. . Armașu făcu o pauză.

— Deși ce ? întrebă maiorul.

— S-ar putea să fi vorbit totuși cuiva despre aceste lucruri. Acum nu știu încă cu cine. Dar hai să ne apucăm de treabă. Du-te și aranjează scena, să începem spectacolul.

Maiorul dispăru și după vreo zece minute se întoarse și-i făcu un semn discret. Alec se ridică imediat și-l urmă.

Intrară într-o cameră de hotel, elegant mobilată. Luară loc. Alec scoase fotografia și o așeză la vedere pe masă. Responsabilul, cu un aer de amabilitate profesională, se învîrtea și el prin jur, făcîndu-și de lucru. Căuta să le fie cît mai util și agreabil celor doi.

Maiorul îl luă destul de scurt :

— Primul lucru : discreție. Să nu se alarmeze lumea. Îi aduci în liniște pe toți. Dar să începem chiar cu dumneata. Îl cunoști ? Îi arată fotografia.

— Nu, să trăiți. Nu-mi aduc aminte să-l fi văzut pe la mine, pe aici.

— Bine atunci. Fă ce ți-am spus, te rog.

Responsabilul dispăru, zîmbind iarăși supus.

Și așa începu un lung cortegiu. Se perindară chelneri, barmani, personalul de serviciu de la hotel,

care era la etajul doi și trei al clădirii, pînă și paznicii fură chemați.

Armașu, secondat de maior, procedă meticulos, fără grabă, așa că operațiunea dură peste o oră și jumătate. Rezultatele fură la început descurajatoare. Mai apoi, cîțiva, incitați probabil și de atmosfera polițistă ce se crease în local, ziseră că parcă l-ar cunoaște pe cel din fotografie. Maiorul, pe bună dreptate, făcu observația că fuseseră sugestionați de atmosferă și că nu se putea pune preț pe mărturii care începeau cu „parcă l-ar mai fi văzut cîndva pe aici". Alec îi dădu dreptate, dar nu disperă. Întrebă responsabilul dacă nu cumva are și un schimb de chelneri, în momentul acela ieșiți din tură. Ideea, în definitiv, simplă, se dovedi a fi cea care dezlegă totul.

După ce așteptară vreo jumătate de oră, apărură și cei care urmau să intre după-amiază în schimb. Reluară operațiunea, și, așa cum prevăzuse Armașu, întîi un băiat de serviciu la mese, apoi un chelner îl recunoscură fără ezitare, fără acel „parcă..." enervant, declarînd că și-l amintesc bine pe „domnul" acela tînăr, cu barbă neagră, nu prea vorbăreț, dar cu un fel distins și distant de a fi, care atrăgea imediat atenția. Maiorul îi reținu pe cei doi și începu un adevărat interogatoriu.

Închiseră ușa după ceilalți, curioși să afle ce se mai întîmplă. Ultimul ieși, înclinîndu-se, responsabilul, întrebîndu-i dacă le mai poate fi util cu ceva.

— Te chemăm noi cînd vom mai avea nevoie de dumneata.

— Spune-mi te rog, începu Alec cu chelnerul, n-ai nici o ezitare, deci, îl recunoști ?

— Sigur. Parcă-l văd în fața mea la masă. Vorbea puțin I-am auzit vocea doar cînd a cerut să-l servesc puțin. I-am auzit vocea doar cînd a cerut să-l servesc

— Cu cine mai era la masă ?

— Cu încă trei inși. Întotdeauna se așezau în sectorul meu. Le plăcea cum îi servesc.

— Poți să mi-i descrii ?

— Da. Dar, mult mai greu.

— De ce ?

— Vedeți, erau niște tipi obișnuiți. Nu aveau ceva care să te facă să-i ții minte.

— Totuși, încearcă.

— Unul parcă mi l-aș aduce aminte. Era oleacă mai gras. Mi se pare că și pleșuv. Să fi avut patruzeci și ceva de ani. Mai mult nu cred să fi avut.

— Aha ! își aminti Armașu de ceva.

— Ceilalți doi, însă, nu știu cum să vă zic, nu mi-i pot aduce aminte. Unul, cel puțin, habar n-am cum arăta ! Putea semăna cu oricine. Toți, însă, bine îmbrăcați și bărbați cu dare de mînă, clipi șiret ospătarul.

— De cîte ori au venit pe aici ?

— Cred că de patru sau cinci ori.

— Stăteau mult ?

— Destul. Domnul cu barbă, din poză, voia de obicei să plece primul, dar ceilalți insistau să mai petreacă.

— Beau mult ?

— Ceilalți trei destul de mult. Dar mai mult sprițuri slabe. Dacă priveai de departe puteai crede că beau de rup. Da'.. apă chioară ! De aia poți să bei toată noaptea...

— Domnul cu barbă, însă, ce bea și cît ?

— El nu prea trăgea la șpriț. Cu coniacul se împăca el cel mai bine și dacă avea și cafeaua lîngă el, era tare mulțumit. Știu că într-o seară el a mai cerut o cafea și ceilalți au protestat că nu-i face bine cafeaua, că nu doarme după aia, că-i strică la ficat...

— Dar ce coniacul nu strică la ficat? Mie îmi spui... zîmbi Armașu, știindu-și slăbiciunea.

— Chiar așa, să trăiți, îmi ziceam și eu, da' așa spuneau cei trei.

— Domnul cu barbă se „făcea" cîteodată?

— Oleacă; într-o seară chiar începuse să vorbească, ceea ce, cum vă spuneam, nu era pe firea lui.

— Interesant! Și ceilalți nu-l lăsau să ia cafeaua...

— Da, chiar așa.

— Și n-ai tras cu urechea? Cam ce vorbeau?

— Vai de mine, eu sînt om cu educație! să trăiți! Nu mă pretez! Sînt de 25 de ani în meserie. Obrazul, știți, să trăiți!

— Îl știu. Dar lasă astea cu mine, că vă cunosc eu. Băieți buni, dar cînd vă ajunge la ureche ceva interesant, nu scăpați!

Ospătaru clipi din ochi neîncrezător și puțin speriat.

— Hai că am văzut eu că ai memorie bună, îl flată Armașu.

— Da, nu m-a lăsat încă, zîmbi iar liniștit ospătarul, vădit satisfăcut. Noi ospătarii avem nevoie de memorie, altfel ne trage în piept clienții necinstiți.

— Bine, bine. Hai, spune ce-ai auzit.

— Mare lucru nu prea se auzea, că vorbeau de obicei încet.

— Totuși, zici că deveniseră niște obișnuiți ai localului. Măcar o dată din cele patru-cinci vizite pe aici, trebuia să fi auzit ceva.

— Într-o seară îmi amintesc că toţi ceilalţi trei discutau aprins, în timp ce cel de colo din fotografie era plecat pînă la... mă scuzaţi...

— Înţeleg. Şi cam ce discutau ?

— Ceva, cum că... parcă ar fi vrut să-l convingă de ceva şi nu izbutiseră. Şi parcă nu ştiau ce să mai facă să-l cîştige de partea lor.

— Da, da bine, foarte bine. Dar n-ai prins cu urechea şi altceva mai concret din ce-şi spuneau ?

— Nu-mi aduc aminte. Aşa frînturi, doar. Au şi trecut destule zile de atunci. Parcă l-am auzit pe unul întrebînd : „Oare o ştii sau n-o ştii ?". Aşa ceva, ori parcă mai bine : „ştie sau nu ştie unde le-am pus".

— Mda ! Cînd au fost ultima oară, cum s-au comportat ?

— Îmi păreau cam încruntaţi şi mîncau fără poftă.

— Care dintre ei ?

— Cel cu barbă era ca de obicei, poate mai puţin vorbăreţ. Ceilalţi, însă, erau cam fierţi. Nu le prea ardea nici de băut.

— Cînd a fost această ultimă vizită ?

Ospătarul cumpăni o vreme răspunsul.

— Să fi fost marţea, poate miercurea, nu asta, ci ceaialtă. Exact nu mai ţin minte.

— Au plecat tîrziu ?

— Da, pentru că au şi venit tîrziu ; după unsprezece. Pe la douăsprezece, douăsprezece şi ceva au plecat.

— Toţi deodată ?

— Parcă numai doi la început. Ceilalţi doi au rămas la masă.

— Care ?

— Cel cu barbă şi încă unul au plecat. În nici un caz cel grăsuţ şi chel.

— Și ceilalți doi ?

— Au plecat și ei după puțin timp.

— Au mai fost și înainte cei doi a căror figură nu ți-o poți aminti ?

— Cred că da.

— Și cine plătea cînd veneau toți patru ?

— Cam pe rînd. Doar pe cel cu barbă nu-l lăsau să plătească, deși el insista să-și achite partea. Întotdeauna cei trei se repezeau să-mi dea ei banii.

— Era deci un fel de invitat al lor.

— Cam așa ceva. Cred chiar că ținеau foarte mult ca să nu plătească el, că prea erau grijulii să mă cheme la plată.

— Dacă ți-aș aduce niște fotografii ale lor, i-ai recunoaște ?

— Cred că da.

— Bine, mulțumesc. Poți pleca.

Răsuflînd ușurat, ospătarul ieși, zicînd de cîteva ori „să trăiți“ !

— Ei, ia să vedem ce ne poți spune dumneata, se adresă Armașu tînărului ajutor de ospătar.

Acesta se ridică intimidat în picioare.

— Stai jos. Te-am reținut aici ca să asculți discuția, pentru a-ți reîmprospăta memoria. Dumneata, tinere, i-ai servit la masă. Știi ceva în plus ?

Băiatul era puțin speriat și răspunse bîlbîindu-se.

— Nu prea știu...

— Cînd le turnai vin în pahare, n-au auzit nimic ?

— Nu, pentru că atunci cînd mă apropiam să-i servesc, tăceau sau începeau să facă glume cu mine.

— Interesant ! Caută să-ți aduci aminte măcar două, trei vorbe.

— Știți, ei veneau mereu în sectorul unde servea nea Costică.

— Adică ospătarul de adineaori ?

— Da. Și într-o seară domnul cu barbă a vrut altă masă, mai la intrare. Ceilalți nu erau de acord și atunci el s-a supărat și a venit singur la o masă tot din sectorul nostru. Ceilalți n-au avut ce face și după cîteva clipe au venit și ei. Trecînd pe lîngă mine, l-am auzit pe unul dintre ei înjurîndu-l.

— Cum l-a înjurat ?

— De mamă, să trăiți !

— Și ceilalți ?

— I-au făcut „sst !“.

— Te întreb și pe dumneata, dacă le-ai vedea fotografiile, i-ai recunoaște ?

— Poate că da.

— N-ai văzut, cînd plecau sau veneau, avea vreunul din ei mașină ?

— Da. Unul — nu cel chel — ci altul, brunet și elegant avea o „Skodă“ albă, din astea noi, care au venit acuma.

— Bine, îți mulțumesc. O să te mai caut.

Băiatul ieși, salutînd respectuos.

Maiorul, nerăbdător, întrebă :

— Ei, ce zici ?

— Cred că știu destule ca să mă întorc deocamdată la București.

— Cum deocamdată ?

— Pentru că voi reveni aici cît mai repede cu putință. Cînd voi face asta, însă, depinde de dumneata, dacă vrei să mă ajuți.

— Adică ?

— Am nevoie de pozele tuturor bărbaților pe care ți i-am dat pe lista aceea, știi, cînd ți-am cerut datele fiecăruia.

— Nu am pozele tuturor.

— Să le obţii ! Le faci acum, dar, dacă se poate, pe neobservate. Trimite nişte fotografi isteţi să-i pîndească pe acasă, pe unde lucrează, oriunde, dar să-i fotografieze.

— Speri să-i dibui pe toţi ?

— Da. Măcar pe unul şi-mi ajunge deocamdată.

— Şi crezi că unul din cei trei e criminalul ?

— Sînt sigur !

— Şi de ce l-ar fi ucis ?

— Asta nu ştiu încă. Deşi ceva, ceva parcă s-a clarificat şi în treaba asta. Cei trei aveau interesul, te rog reţine : interesul, să-l aducă aici la băutură. Nu era o chestie de prietenie. Florescu trebuia convins să facă sau să nu facă ceva. Pentru asta şi voiau să-l îmbete. Dar nu prea izbuteau. Poate că dacă ar fi izbutit, scăpa. Sau dacă l-ar fi convins să consimtă la ce i se cerea. Impresia mea e că pictorul le devenise primejdios prin ceva ! Trebuia să aflu prin ce.

— Şi cum ai s-o faci ?

— Mai uşor decît îţi închipui. Cînd aflu măcar un personaj din cei trei, îl urmăresc cîteva zile şi imposibil să nu facă el în acest timp măcar un gest, o mişcare care să mă ducă la o explicaţie. Şi acum, hai, fuga la Bucureşti şi să ne punem pe treabă. Dumneata fotografiile, iar eu fac nişte vizite.

— La cine ?

— La toţi, răspunse sec Alec Armaşu. Fără excepţie.

Drumul la întoarcere decurse în tăcere. Maiorul nu mai avea nici el chef să pună întrebări, iar Armaşu era gînditor, vădit preocupat de ceva care-l frămînta.

CAPITOLUL XVIII

Ajunși după ora prînzului la București cei doi se despărțiră și Alec își începu vizitele pe care și le propusese.

Sistematic, cum lucra de obicei, se gîndi că va rezolva dintr-un singur drum toate vizitele la vecinii lui Florescu. Spera că aceștia, abia veniți de la servici, nu apucaseră să iasă în oraș. Așa că se grăbi să ajungă cît mai repede.

Îl vizită întîi pe inginerul Traian Coman. Tipul era simpatic și îi făcu plăcere să-l revadă. Îi părea rău că-l speriase data trecută. Cînd sună, inginerul îi deschise îmbrăcat în pijama. Păru surprins că-l vede, poate și puțin neliniștit.

— Poftiți, intrați !

— Ce mai faci ? îl întrebă Armașu după ce luase deja loc.

— Mă odihneam puțin, că diseară vreau să merg la film. Ezită puțin și apoi continuă :

— I-ați arestat pe soții Elefterie...

— Da.

— Credeți că el...

— Deocamdată nu poate aduce nimic care să-i probeze nevinovăția. Spun deocamdată...

— Hm !

— Poftim ?

— Nu. Nimic.

— Se pare că totuși vrei să spui ceva.

— Da. Dar să nu vă supărați pe mine.

— Fii fără grijă. Pot suporta și opinii contrare.

— Eu v-am mai spus-o. Nu e în stare amărîtul ăla de Elefterie de o treabă ca asta ! Și — izbucni Coman — cred că ați făcut o prostie, dar una mare de tot. O să vedeți mai tîrziu.

— Nu se știe, zîmbi Alec enigmatic.

— Ce vreți să spuneți ?

— Eu ? Nu, nimic. Pe dumneata, însă, te-aș ruga să-mi spui ceva.

— Da. poftiți.

— Erați buni prieteni, așa cum de altfel ai și recunoscut. Ei bine, a avut Florescu greutăți materiale ? A cerut vreodată niște sume de bani mai mari ?

— Nu știu. Dar nu cred.

— Dumitale nu ți-a cerut niciodată ?

— Nu !

— Sigur ?

— Ei, ce Dumnezeu, doar n-aș avea interesul să ascund așa ceva. Nu ar fi nimic rău în asta și v-aș spune-o dacă aș fi făcut-o.

— Bine, te cred, nu te mai supăra degeaba. Știi că adesea prietenii își solicită și își fac reciproc asemenea servicii.

Armașu se ridică și înainte de a ieși din cameră îl mai întrebă :

— Nu știi cumva printre prietenii lui Andrei se găsește și unul care are o „Skodă“ albă ?

— După cîte știu, nu. Sau, cel puțin, nu l-am văzut eu în vreo mașină „Skoda“ sau cu cineva care să aibă așa ceva.

— Bine, la revedere. Te-aș ruga, dacă vezi totuși într-o zi o „Skodă“ albă pe aici prin fața casei, să-i iei numărul. Ne va fi mai util decît ai crede dumneata. Și să știi că întotdeauna am avut încredere în sinceritatea dumitale, mai adaugă Armașu, ca să-l liniștească.

Traian Coman îl urmări cu privirea pînă închise ușa, fără să-l conducă, însă.

Sună la Beniamin Sturzu. Acesta îi deschise. Elegant ca de obicei, purta cu distincție un costum perfect croit. Tocmai se pregătea să iasă. Fu foarte surprins, văzîndu-l pe Armașu.

— Se pare că nu trebuie să vă reținem. Tocmai plecați ; într-o vizită, probabil.

— Vai de mine, domnule, dar vizita dumneavoastră îmi face o reală plăcere.

— Nu s-ar părea la prima vedere, că e chiar așa, zîmbi Alec ironic.

— Vă înșelați. Dar vă rog poftiți înăuntru.

Interiorul era pe măsura locatarului : foarte bine și cu gust mobilat. Îl deranjă doar mirosul unui parfum mult prea puternic, care făcea aerul camerei aproape de nerespirat.

— Mergeați la un poker ?

— Dumneavoastră aveți o prea proastă impresie despre mine. Trebuie să vă repet că eu am un principiu în viață...

—Corectitudinea ! Îmi amintesc.

— Exact !

— Pot să vă întreb, totuși ceva ?

— La dispoziția dumneavoastră !

— Din ce trăiți, totuși ? Nu mai sînteți angajat nicăieri de doi ani și trei luni. Ultima dată ați lucrat la relațiile cu străinătatea dintr-un minister.

Sturzu tresări violent.

— Exact, nu ?

— Da. Desigur. Văd că le știți pe toate.

— Ce să fac. Mă străduiesc și eu.

— Am toată stima pentru precizia informațiilor pe care le dețineți. Sînteți un...

— Hai, lasă complimentele, îl întrerupse bine dispus Armașu.

— Nu ! Sînt sincer !

— Dar ai uitat să-mi răspunzi la întrebare. Din ce trăiești ? îl întrebă Alec mai familiar.

— Eu sînt un om ingenios. Mă descurc foarte bine, chiar dacă nu am o situație materială înfloritoare.

— Nu s-ar zice, totuși, că o duci rău, zise Armașu privindu-i interiorul și apoi costumul cu care era îmbrăcat. Se hotărî să devină mai prietenos cu Sturzu.

— Evident, nu pot să susțin că o duc chiar prost.

— Atunci ?

— Doriți așa de mult să știți ?

— Uite ce este. Hai să jucăm cinstit, cu cărțile pe față. fără să ne suspectăm unul pe celălalt. Fac precizarea că discuția noastră nu are nimic oficial, ci e doar așa ca între două bune cunoștințe —

prieteni chiar — și dacă te-am întrebat din ce trăiești, am făcut-o din pură curiozitate pentru că mă interesează pe mine personal cum se poate trăi fără să ai vreun serviciu.

— Mă rog, dacă tot ţineţi să mă atrageţi în cursă, poftiţi.

— Nu e nici o cursă. Și eu eram pînă mai ieri, un om neangajat nicăieri.

— Serios ?

— Da. Eram pensionar. De boală, bineînţeles.

— Ei bine, pentru că ţineţi atît de mult să ştiţi, aflaţi că eu fac diferite „servicii" unor persoane pentru care îmi încasez onorariul în mod cinstit. Cinstit, înţelegeţi ?

— Vai, dar înţeleg foarte bine. Dar continuaţi, făcu Armaşu cu un ton serios.

Și Beniamin Sturzu îi povesti cu mult umor cam ce învîrte el. Afacerile lui erau într-un fel „cinstite" pentru că — zicea el — aşa e corect ; dacă iese treaba, ia banii, dacă nu, nu ! Și omul dacă e mulţumit, dă banii fără să protesteze sau să reclame, ba chiar îţi rămîne el recunoscător.

Alec se amuză de istoriile lui Sturzu, apoi rămase pe gînduri.

— Nu voiam să fiu moralist, însă dacă te prinde cineva cu de astea.. Dar să revenim la ale noastre. Ai auzit că i-am arestat pe soţii Elefterie ?

— Da. M-am bucurat și eu c-aţi reuşit să daţi de un fir.

— Dumneata îi crezi vinovaţi ?

— N-aş putea să mă pronunţ. Am auzit și eu povestea cu soţia lui Elefterie, dar poţi să ştii care e adevărul. Important, repet, e faptul că aveţi totuşi o pistă de cercetare. Pot să vă întreb si eu ceva ?

— Da.

— La urma urmei, la mine de ce ați venit acum ? Numai ca să vedeți cum se poate trăi fără servici ?

— Ca să stăm puțin de vorbă.

— Îmi duceați dorul, nu ? zîmbi ironic Sturzu.

— Închipuiește-ți că da. Dumneata ești foarte simpatic și, de ce să n-o spun, al naibii de inteligent.

— Acum e cazul să vă spun eu să lăsați complimentele.

— De acord. Le las. Uite ce-aș vrea să știu de la dumneata : (Întrebarea e strict confidențială, iar răspunsul dumitale nu-l voi folosi ca probă în anchetă sau ca mărturie — oficială). Ce se spunea, așa „pe la colțuri", cum se zice, discret, despre Andrei Florescu ? Însă te rog, fii sincer. Știu că despre morți numai bine, dar acum eu vreau adevărul. Dumneata cunoști pe toată lumea, ești prieten cred și cu dracul. Le știi pe toate. Și ești trecut prin multe. Uns cu toate alifiile...

— Grea întrebare. Întîi că nu prea îl vorbea nimeni de rău, pentru simplul motiv că nu se prea știa nimic despre el. Era un om retras și nu prea stătea de vorbă cu nimeni, chiar evita oamenii. Cel puțin aici, cu locatarii așa se purta. Apoi să spun sincer, mie bîrfele nu-mi inspiră nici un fel de încredere. Vorbe, domnule, scornite de babele și pensionarii din cartier !

— Să știi, totuși, că din ele extragi uneori amănunte prețioase. Eu am aflat niște lucruri teribil de interesante de la niște pensionari.

— Poate. Părerea mea e că Andrei Florescu s-a pierdut singur, singur datorită prietenilor pe care și i-a cultivat. N-am dovezi precise pentru a susține această opinie. E o pură impresie, dar vedeți dum-

neavoastră, eu știu prea bine ce înseamnă un cerc de prieteni dubioși. I-am avut și eu o vreme. Numai la rele te duc.

— Te cred...

— ...care uneori nu sînt nici măcar prieteni, ci tipi care te cultivă din interes sau pentru că li se pare că ai putea fi ca ei.

— Ai dreptate. Vorbești ca un manual de educație, glumi Alec.

— Apoi, și asta, tot confidențial, continuă Sturzu — netulburat, că la anchetă n-am spus-o. Ei vroiau fapte. Eu puteam cel mult să-mi spun păreri vagi. Mie nu-mi prea plăceau toți prietenii lui. Eu mă pricep la mutrele oamenilor.. Cîțiva nu-mi inspirau nici un fel de încredere.

— La cine te referi ?

— Nu la unul anume. Sau poate că da. Era de pildă o figură, unul sclivisit cu care l-am văzut odată în oraș. O figură antipatică. Mi-a rămas în memorie. Nu-mi explic de ce. Poate că tocmai pentru că mi-a fost nesuferită mutra lui. Urcau într-o mașină...

— Skodă albă ?

— Exact ! Și asta o știți ? Sînteți formidabil !

— Nu sînt de loc formidabil. Am aflat întîmplător de culoarea mașinii.

— Ei, întîmplător ! Sînt convins că ați mers pe o urmă sigură, care v-a dus la ea.

— Mă rog...

— Sînteți modest. Și mi-aș permite o mică observație.

— Poftim.

— Cu toată figura dumneavoastră inofensivă sînteți al naibii de primejdios. Lucrați aparent încet, pe ocolite, dar pașii dumneavoastră vă duc sigur

spre criminal, strîngîndu-l ca într-o menghină. Dacă aș fi eu asasinul, zău că m-ați băga în răcori. Or, să știți că pe mine nu mă sperie oricine cu una cu două.

— Da, chiar ! Ai dreptate. Ești de un calm imperturbabil.

Sturzu clipi intrigat, apoi începu să rîdă bine dispus :

— Fitil bagam ! Dar nu se prinde... că n-are în ce !

— Ei, cine știe... replică gînditor Armașu.

Mai sporovăiră amical o vreme, după care Alec își luă rămas bun, promițîndu-i lui Sturzu o nouă vizită cît mai curînd cu putință.

CAPITOLUL XIX

Pe inginerul Nicolae Danciu îl găsi într-o postură domestică : își pregătea singur de mîncare, o friptură în aburi și în timp ce o supraveghea — tot el îi explică — spăla vasele. Armașu îl rugă să-și continue nestingherit treaba.

— Vă rog să mă scuzați, nu știam că veniți. Eram gospodină și fată-n casă în același timp.

— Nu face nimic. Și eu sînt holtei, doar că nu am răbdare să-mi gătesc singur. Acasă mînînc doar hrană rece. Pentru ceva cald, la două-trei zile o dată, mă duc la restaurant.

— Eu am ulcer. Trebuie să mă îngrijesc, răspunse Danciu. La restaurant nu prea merg. Nici cu băutura...

— Așa de tînăr și ulcer ?

— Într-un fel este explicabil. Eu de mic am trăit singur, de capul meu. Am mîncat ce s-a găsit. Și, de, stomacul s-a revoltat la un moment dat. Bem o cafea ?

Armașu nu se opuse. După ce cafelele abureau pe măsuța din fața lor, inginerul îl întrebă :

— Am pentru musafiri, că eu nu obișnuiesc, niște gin. Dacă doriți...

— Doresc ! se bucură Armașu că are ceva lîngă cafea, care altfel nu avea gust pentru el.

Armașu își aprinse o țigară și trase cîteva fumuri. Ar fi vrut să-l întrebe ceva delicat și se jenă. Despre actele noastre discrete, omenești e mai greu de vorbit. Se aștepta ca Danciu să nu recunoască. Totuși, după mai multe momente de ezitare se decise să-l întrebe direct, bărbătește :

— L-ai ajutat cu bani pe Florescu ?

Danciu rămase cu ceașca de cafea suspendată în aer, cînd tocmai se pregătea să soarbă din ea. Nu răspunse imediat, apoi se bîlbîi :

— Eu... nu... doar ..

— Să vorbim sincer. Știu că gestul dumitale era dezinteresat, pornit din considerente pur amicale. Și îmi dau seama că n-am de ajuns tact punîndu-ți o asemenea întrebare. Dar, în cazul de față, te-aș ruga să lași la o parte orice complexe. Era cel mai bun prieten al dumitale și noi vrem să descoperim, totuși, de ce și de cine a fost el ucis.

— Vă înțeleg... dar nu îmi dau seama ce legătură are asta cu faptul că eu i-am dat bani. Dar dacă doriți...

— Atunci, te-aș ruga...

— Din cînd în cînd îi mai dădeam ceva bani... dar nu prea mulți.

— Nu despre asta era vorba. Eu mă refer la un împrumut masiv.

— Nu, niciodată nu mi-a cerut bani. Sau nu mi-a cerut o sumă mare...

— Eu știu că artiștii, pictorii, sînt cam cheltuitori. Dar în cazul de față mă interesa să știu ce nevoie avea el de o sumă mai mare.

— Dar n-a fost mare ..

— Oricum. Cîteva bune mii de lei !

Danciu se frămîntă în scaun. Se vedea că ezită să spună adevărul. Pînă la urmă se decise :

— Da, zise el încet. Eu i-am dat banii !

— Îți mulțumesc.

— Mă rog...

— Te-aș mai întreba ceva. De fapt, ți-am mai pus întrebarea : ce a făcut cu banii ? Asta mă interesează în primul rînd să aflu.

— N-a vrut să-mi spună nici mie, dar am ghicit pînă la urmă.

— Ai ghicit sau ți-ai dat seama pe baza unor fapte reale ?

— S-a dat singur de gol.

— Cum ?

— Mi-a povestit într-o zi că vrea să-și facă rame la tablouri, să-și cartoneze unele desene, să plătească la o tipografie să-i facă niște prospecte de expoziție. Atunci am înțeles că pentru asta avusese nevoie de bani și nu de o sumă obișnuită, ci, evident, de una mai mare.

— Și eu care îmi închipuiam altceva...

— Ce ?

— A ! Nu ! Nimic. Vezi dumneata, eu sînt un tip cu imaginație. Credeam că banii ăștia au fost luați pentru cine știe ce treabă ieșită din comun. În sfîrșit... Ia spune, ești sigur că îi cunoști toți prietenii ?

— Cred că da...

— Te-aș întreba ceva confidențial : din toți cei care-l frecventau era vreunul care-l dușmănea ?

— Nu știu. Dar parcă m-ați mai întrebat asta.

— Nu-mi amintesc...

— Nu. Nu știu pe cineva care să-l fi urît. Noi toți îl prețuiam mult și nu ne supăra niciodată. Evident că îi treceam cu vederea unele momente cînd nu era prea comunicativ sau prea prietenos. Era artist și cum bine știți ei sînt oameni cam .. puțin... ieșiți din comun.

— Nu puțin... Ci mai mult... cîteodată...

— Ce vreți să spuneți ?

— Ce ai vrut și dumneata.

— Să știți, însă, că Andrei se comporta destul de normal, pentru un pictor...

— Îi judeci prea aspru pe pictori.

— Nu. Dar așa cred eu. De fapt nici nu-i acuz pentru asta. Eu îi înțeleg.

Cafeaua se terminase și discuția era parcă la fel, pe sfîrșite. Armașu era satisfăcut că măcar atît aflase : cine i-a împrumutat banii, dar, pe de altă parte, nu era totuși mulțumit. Datele esențiale lipseau. Poate chiar și faptul aparent insignifiant — scopul pentru care fuseseră împrumutați banii — era încă destul de neclar. Oare numai pentru organizarea expoziției ?

Plecă de la Danciu cu amintirea bunei cafele pe care o băuse. Era deja seară, dar nu prea tîrziu ca să nu poată face o ultimă vizită în ziua aceea. Poate chiar nefiind gazda acasă. Era mai bine așa...

CAPITOLUL XX

Ajunse la atelierul lui Andrei Florescu după ce se înserase deja. Doamna Protopopescu îl primi ca de obicei amabilă ; oferindu-se să-i facă o cafea. Armașu o refuză politicos.

— Tocmai mă gîndeam că n-aţi mai trecut de cîteva zile pe aici şi mă miram.

— Nu vă mai miraţi, doamnă, că iată, am venit, totuşi. Şi cred că o să mai vin pe aici.

— Cum merg treburile ? Aţi găsit ceva ? Sînt nerăbdătoare să aflu.

— Oarecum... Destul de puţin ca să mă pot pronunţa. În tot cazul sper că sînt pe drumul cel bun şi că în curînd o să auziţi veşti senzaţionale.

— Ar trebui condamnat la moarte mizerabilul care l-a asasinat. Ce bestie ! Să ucizi un tînăr în floarea vîrstei, plin de talent. Să-l condamnaţi la moarte, să-l împuşcaţi, mai ceru o dată bătrîna.

— Asta după ce îl prindem, că deocamdată el se plimbă în libertate şi îşi rîde de mine cît sînt de naiv şi de neajutorat. Mă crede probabil mare prost şi deocamdată are dreptate

— Ei, nu mai spuneţi aşa...

— Da, doamnă. Am impresia că uneori stau de vorbă chiar cu asasinul şi-i povestesc chinurile mele, ceasurile groaznice pe care le trăiesc, eforturile făcute pentru a-l prinde şi el se amuză, ascultîndu-mă. Şi rîde în sinea lui.

— Chiar aşa domnule ?

— Ce să-i faci ? Ridicolul meseriei ..

— Beţi o cafea ? mai încercă o dată doamna Protopopescu.

— Nu. Abia acum o oră am mai băut una.

— Un lichior ?

— Să fie, dacă vreţi dumneavoastră...

Doamna Protopopescu scoase dintr-un scrin vechi, sculptat, un lichior de casă şi turnă în pahare.

Băură tăcuţi ca într-un ritual mut. De fapt, ea abia îşi umezi buzele. Această doamnă, privită de aproape, părea mai puţin bătrînă. De fapt, rochiile ei veşnic negre induceau în eroare. Probabil, cîndva plăcuse mult bărbaţilor. Şi ea ştia asta, mai păstrînd şi acum urme de cochetărie în gesturile nervoase uşor febrile încă, dar probabil mult mai lente ca altădată... Se miră şi el că-i vin asemenea gînduri.

Armaşu o privea relaxat, odihnindu-se parcă. Ar fi vrut s-o mai întrebe cîte ceva, dar nu mai avea rost. Aflase tot ce se putea şti de la ea.

După ce mai zăbovi şi timpul necesar pentru a mai bea un păhărel de lichior, se scuză :

— Eu aş trece puţin în atelierul lui Florescu să mai caut cîte ceva.

— Vă rog, poftiţi.

Ajuns în atelier, îşi dădu jos haina, şi-o aşeză pe marginea scaunului şi îşi scoase carnetul de note.

— Ei, să vedem acum ce valori materiale avem aici, își zise. Și începu meticulos, cu obișnuința sa de ceasornicar, să ia la rînd toate obiectele care i se păreau mai noi. În dreptul fiecăruia, pe care-l nota în carnet, scria și prețul aproximativ.

Munci așa peste o oră. Se făcu o listă destul de lungă. Nici el nu se așteptase să iasă atît de mare.

După ce termină, trase jos o linie și socoti. Într-adevăr, Florescu se înarmase cu tot ce trebuia pentru proiectata lui expoziție. Cumpărase absolut tot de ceea ce ar fi avut nevoie pentru ca expoziția să fie bine pusă la punct. Nu neglijase nimic. Se vedea că o dorise mult și o prevăzuse în cele mai mici amănunte. Dar cheltuise mulți bani pentru treaba asta... Prea mulți... Suma era foarte mare.

Își termină lucrul și se gîndi că nu mai are rost s-o deranjeze la plecare pe doamna Protopopescu. Poate deja se culcase.

Ieși, pășind cu grijă. Ajuns afară, văzu, însă, geamul camerei ei luminat. Probabil îl așteptase ca să-și ia la revedere.

Armașu ezită, dar pînă la urmă se decise. Era prea grăbit. Trebuia să mai dea un telefon în provincie la amicul său din Baia Mare și era deja destul de tîrziu. Deși se putea ca Beniamin Sturzu, de care ar mai fi avut nevoie, nici să nu fi ajuns încă acasă. Mondenii se culcă la ore mai mici...

CAPITOLUL XXI

Ajuns acasă, se întoarse cu gîndul, fără să vrea, la Hortansa Protopopescu. Ciudată persoană! Nici el nu știa de ce, dar îl intriga. Întotdeauna avusese impresia că această femeie se comportă de parcă ar ascunde ceva. La urma urmei, trebuia să suspecteze pe toată lumea.

Fleacuri, își spuse tot el. Probabil e obosit și începe iar să-i alerge nestăpînită imaginația. Telefonă la Beniamin Sturzu. Nu răspunse nimeni.

— Probabil nu vine astă seară acasă. Îl caut mîine. Dar ce-ar fi să-l întreb pe inginerul Nicolae Danciu ce părere are despre doamna Protopopescu. Trebuie să o cunoască. Formă numărul lui Danciu.

— Da, răspunse o voce somnoroasă.

— Armașu la telefon. Drace, își zise în același timp, băiatul ăsta a început să prindă deja obiceiuri de flăcău bătrîn: își gătește singur, se culcă devreme. Apoi cu voce tare:

— Te deranjez pentru o simplă întrebare: O cunoști pe Hortansa Protopopescu, proprietăreasa casei unde avea Andrei Florescu atelierul?

— Doar din vedere, deoarece n-am fost la atelier decît o dată sau de două ori. Acolo nu prea invita pe nimeni. Era și asta o ciudățenie a lui.

— Totuși, nu ți-ai putut forma o părere despre ea ? Măcar vagă.

— Păi dacă am văzut-o doar în treacăt .. Mi s-a părut a fi o persoană de „condiție bună".

— Mulțumesc. Scuză-mă că te-am deranjat la ora asta Alec închise telefonul, nemulțumit.

Era obosit și nu prea avea chef de nimic. Treaba mergea greu și începuse să-l enerveze de-a binelea. Își spuse că un somn bun nu i-ar strica. Dimineața cu mintea mai limpede va vedea ce e de făcut. Mai avea o speranță... În fond primele fire se țeseau promițător. Dar era prea puțin, mult prea puțin...

Primi legătura cu Baia-Mare și vorbi cu vechiul său amic și coleg de liceu. După ce termină convorbirea, fu mult mai bine dispus.

La șase dimineața era în picioare. După ce își pregăti o cafea și gustă la repezeală ceva, începu cu grijă să-și aranjeze pe masă tot dosarul, mărturie cu mărturie, pusă una lîngă alta și deasupra fiecăreia propriile sale note și observații în legătură cu toate persoanele ce puteau fi implicate în crimă.

Începu o nouă lectură. Citea întîi stenograma audierii sau declarația luată respectivei persoane și apoi propriile observații în legătură cu aceasta. Trebuiau să apară niște nepotriviri, mici, neînsemnate poate. Sau măcar niște curiozități, care să-i stimuleze vechile bănuieli sau să iște altele. Îi luă așa pe toți la rînd. Soții Elefterie îi atraseră atenția prin primele declarații, evident mincinoase, apoi ei nu mai prezentau nici-un interes. Va trebui să-i spună maiorului Dinu să le dea drumul. Manevra nu

dăduse rezultatele la care se așteptase. De fapt nu sperase mare lucru, dar oricum... Cercetă apoi micile „dosare" constituite pentru Agatha Milcoveanu, pentru inginerul Nicolae Danciu, pentru pictorul Jean Pruteanu și pentru ceilalți. Ajuns la acesta din urmă zimbi. Să nu uite să-l mai întrebe și pe el ceva.. În sfîrșit, avea toate datele despre ei.

Citi apoi și despre inginerul Traian Coman și rămase pe gînduri cînd ajunse la Hortansa Protopopescu. Dacă totuși... dar nu se putea. Asta era o treabă de bărbat. Își alungă gîndul, mirîndu-se și el de năstrușniciile ce-i treceau prin minte.

Altul ! Beniamin Sturzu. Multe învîrtise omul ăsta în viața lui ! Oricum, un tip foarte inteligent și mai ales simpatic. Își aminti că în bloc mai locuia și familia Ionescu, el doctor — pare-se morfinoman, — ea, cam frivolă, fără acupație. Dar ăștia nu erau niciodată acasă, nu fuseseră nici atunci și nu prezentau interes. De altfel se și renunțase repede la orice depoziție din partea lor. Nici nu-l prea cunoscuseră pe pictor. Mai căută în dosar și revăzu lista de prieteni și cunoștințe ale lui Andrei Florescu: Crin Stelaru, critic de artă. Pe el nu-l mai interogase, pentru că se afla în Italia pe vremea aceea, într-o călătorie de studii.

Cam asta era. Alec Armașu trebuia să constate pentru a nu știu cîta oară că dezlegarea mobilului crimei nu se afla acolo în dosar, în relațiile pe care le releva acesta. Nu, și nici în ambianța pe care o cunoștea, adică garsoniera și atelierul. Mobilul era unul obscur, de ordinul unei legături pe care nu o putuse încă descoperi. Mai precis, era vorba de amicii lui misterioși, cu care se întîlnea la Sinaia. Acolo trebuia să se găsească cheia. Și o dată cu asta

începea adevărata vînătoare. Zîmbi gîndindu-se că uneori pregătirile hăitașilor durează mai mult decît vînătoarea propriu-zisă, care e o simplă chestiune de precizie a tirului. Da, bănuielile care le avea și pentru adeverirea cărora făcuse tot ce putuse se vor verifica astăzi.

Pînă îi va aduce maiorul fotografiile va trebui să facă o cursă cu mașina. Se îmbrăcă repede și, după numai un sfert de oră, era în garsoniera cochetă în care de cîteva zile dorea să intre, însă nu în prezența locatarului ei. Făcu o percheziție discretă. Mare lucru nu află. Îi atraseră atenția doar cele două perechi de ochelari, găsiți într-un sertar. Ieși tot așa neobservat cum intrase. Peste o oră era acasă.

Într-adevăr maiorul îi trimise fotografiile într-un plic închis. Corect și sîrguincios cum era, el scrisese pe verso la fiecare numele persoanei. Armașu zîmbi, dîndu-și seama că treaba e inutilă, deoarece îi cunoștea pe toți. Sau poate cine știe... Cîteva fotografii se vedea că sînt făcute pe neobservate, surprinzînd persoana respectivă în cele mai firești poziții. Unul cumpărînd o revistă — Jean Pruteanu, — altul aprinzîndu-și o țigară — inginerul Traian Coman, — sau pur și simplu mergînd pe stradă, ca Nicolae Danciu. Fotografia lui Beniamin Sturzu o avuseseră în colecție, pentru că era o poză în toată puterea cuvîntului, luată din față, de aproape, în dimensiunea clasică de 6 pe 9 centimetri. Se vedea că-l urmăresc de mult pentru cine știe ce presupuse excrocherii. Se amuză, gîndindu-se cît trebuie să fie de naivi unii oameni... Privi și poza doamnei Protopopescu, deși el ceruse doar fotografiile bărbaților, dar din exces de zel, maiorul i le trimisese pe toate. Dar cine știe, poate va fi și poza asta bună la

ceva, deşi la masa de la restaurantul din Sinaia fuseseră numai bărbaţi.

Le bágă pe toate într-o mapă şi ieşi în grabă. Se urcă în maşină şi peste cîteva minute gonea pe şosea.

Ajunse la Sinaia fără nici un incident cu circulaţia, deşi gonise strașnic. Treaba îl intrigă puţin, dar avea să afle explicaţia de cum va intra în restaurantul în care mai fusese nu de mult. La o masă, mai la vedere, îl aştepta calm maiorul, zîmbindu-i larg, satisfăcut, bucuros, că-i poate face o surpriză :

— Ţi-am deschis pîrtia, să nu ţi se întîmple ceva. Ai observat că nu te-a deranjat nimeni, deşi goneai cu peste o sută pe oră.

— Da, chiar m-am mirat. Dar ce faci aici ?

— Ştiam că aflîndu-te în posesia fotografiilor, vei veni fuga aici. Aşa că te-am aşteptat la ieşirea din oraş şi ţi-am luat-o puţin înainte.

— Acum te-aş ruga să mă laşi să lucrez singur. Cred că intru în faza decisivă şi ştii că în asemenea momente nu-mi prea place să...

— Nu te speria că nu te deranjez. Şi eu urmăresc aici o pistă ..

— Cum ?

— E vorba de altă afacere. Un furt.

— A, da, făcu Armaşu liniştit.

— Te las atunci. Ne vedem la Bucureşti.

— Bine ! Îşi dădu seama, totuşi, că maiorul venise să-l ajute.

Alec chemă chelnerul care-l recunoscuse pe pictor şi pe tînărul său ajutor şi se închise cu ei într-o cameră. Le arătă pe rînd fotografiile. Amîndoi se repeziră, ca la comandă, cînd văzură una din ele şi arătară cu degetul :

— El e unul dintre cei trei !!

CAPITOLUL XXII

Armașu sări de la masă, culese în pripă fotografiile și, fără să scoată o vorbă, ieși în fugă și se urcă în mașină. Zîmbea tot timpul satisfăcut.

Peste o oră și ceva era la București, după o goană nebunească. Ajuns acasă îl căută la telefon pe Beniamin Sturzu. Îl găsi.

— Nu te miști din casă! Peste zece minute sînt la dumneata. Ai înțeles? Orice s-ar întîmpla, nu ieși. Nu glumesc, să știi. Celălalt spuse scurt că a înțeles.

Într-adevăr, peste zece minute era în camera lui Sturzu. Acesta îl aștepta calm și zîmbitor:

— Ei, mă arestezi, în sfîrșit?

— Încă nu.

Sturzu răsuflă ușurat.

— Deci mă mai lași. Probabil nici acum n-ai încă suficiente dovezi.

— Ba aș avea. Însă, pînă una alta, îmbracă-te, că ieșim amîndoi în oraș. Sturzu se execută întocmai cu mișcări destul de lenețe, dar foarte precise și sigure.

Se urcară în mașina lui Alec. Drumul decurse în tăcere. Peste puțin mașina opri.

— Dar văd că tot la miliție mă duci. De ce nu-mi spui, domnule, nimic ? să-mi iau și eu ca oamenii, prosop și pastă de dinți.

— Lasă prostiile și urcă. Sturzu tăcu și urcă alături de Armașu. Pătrunseră într-o cameră de la al doilea etaj. La un birou simplu de stejar stătea maiorul, aplecat deasupra unor hîrtii.

— Cum, ai și ajuns ? făcu acesta surprins.

— Dar dumneata cum ai ajuns ?

— Bine, dar eu am plecat imediat după ce am stat de vorbă.

— Păi nici eu nu am zăbovit prea mult.

— Ai aflat ceva cu fotografiile alea ?

— Da.

— Și cu dumnealui ce e ? se întoarse întrebător maiorul spre Sturzu, privindu-l cu nu prea multă simpatie.

— Am o treabă cu el, răspunse în locul lui, Armașu. Dă-mi o mașină.

— Ce ți trebuie ? Ai deajuns una care e un pericol pentru circulație.

— Lasă hîrbul meu. Îl știe tot Bucureștiul. Dă-mi una obișnuită. O Skodă, o Volgă. Ce ai acuma la dispoziție.

— Ce vrei să faci cu ea ?

— Pornesc la vînătoare și a mea atrage atenția. Poate cine știu eu, mi-o cunoaște bine și încă de la distanță mare.

Maiorul luă telefonul și dădu un ordin scurt cu o voce autoritară.

— În față te așteaptă o Skodă.

— Bună și asta. O Skodă va urmări altă Skodă. Hai cu mine, îi zise lui Sturzu

— Cum, eu nu rămîn aici ?

— Încă nu !

Ieșiră. Maiorul îi urmări descumpănit cu privirea. L-ar fi întrebat ce descoperise, dar știa că în asemenea momente nu se poate afla nimic de la Armașu.

Urcară în mașina pusă la dispoziție de maior. Armașu ezită o clipă, apoi porni. Sturzu îl privea liniștit, dar cu o vădită curiozitate. Opriră în fața unui restaurant.

— Nu ți-e foame ?

— Nu prea.

— Mie îmi este. Dimineața abia am apucat să înghit ceva în fugă. Zic, totuși, să mănînci și dumneata serios, pentru că presimt că o să ne petrecem restul zilei în această mașină.

Luară loc la o masă și mîncară fără să scoată unul vreo vorbă. Într-un tîrziu, după ce ajunseseră la cafele, Armașu îi explică :

— Trebuie să mă ajuți să mai recunosc niște prieteni ai lui Andrei Florescu.

— Nu cred că sînt eu cel mai indicat.

— Ba ești mai mult decît îți închipui dumneata.

— Eu v-am mai spus, stimate domn — Sturzu își recăpătase oarecum buna dispoziție și elocvența obișnuită — că nu am avut cu Florescu decît relații normale de colocatari. Tot prietenii lui ar fi mai utili pentru asta. Pruteanu, Danciu, Goman, Agatha Milcoveanu, toți ăștia de care mi-ați vorbit și pe care îi știe toată lumea că veneau pe la el, ar putea să vă indice și alte relații pe care le avea Florescu.

—Da, știu. Dar dumneata mi-ai spus că l-ai văzut într-o zi în compania unui tip cu o față sclivisită, antipatică. Urcau — ziceai — într-o Skodă albă. Exact ?

— Exact. Dar putea fi ceva întîmplător. Așa cum mie, tot întîmplător, mi-a rămas mutra ăluia. O fi fost vreo cunoștință oarecare, neimportantă. Dacă era dintre cei apropiați pictorului, îl dibuiai dumneata pînă acum, că ești al naibii de...

— Lasă prostiile. Eu vorbesc serios. Skoda aia am mai întîlnit-o pe parcursul anchetei. Și tot pe lîngă Florescu, doar că la Sinaia. Și eu asta vreau : să-i dibui și pe ceilalți. Cu ajutorul Skodei și al dumitale, azi îl avem în mînă pe unul dintre ei.

— Cum ?

— Ai să vezi. Totul e să-l recunoști pe cel pe care l-ai mai văzut o dată cu pictorul, urcînd în mașină.

Plătiră și porniră din nou. Merseră spre marginea orașului, într-un cartier industrial. Armașu opri mașina lîngă trotuar și se uită la ceas.

— Mai avem aproape o oră de așteptat, deși clientul nostru s-ar putea să iasă mai devreme, că nu-i prea place ziua de lucru de opt ore. Pînă atunci am timp să te instruiesc. Primul lucru : vei trece dumneata la volan.

— Eu ?

— Hai nu mai face pe miratul. Șofezi excelent.

— ? !

— Ai fost și șofer de taxi prin '48, '49.

— Pe cuvînt, sînteți formidabil, stimate domn ! Un geniu, nu altceva și mă bucur încă o dată că v-am cunoscut ! Alec clipi amuzat.

— Nu mi-a fost greu să aflu și te aș sfătui să-ți pui la ușă o broască „Yale" sau o siguranță, ceva. Se intră scandalos de ușor în camera dumitale.

Beniamin Sturzu amuți subit.

— Și ține-ți domnule, toate actele la un loc într-un dosar, să nu înnebunească omul căutîndu-le prin toată casa, dacă are nevoie de unul din ele.

— Domnule, dumneavoastră, dumneata... la mine în casă, ați percheziționat ?

— Urît cuvînt ! Ce e aia „percheziționat"? Ți am făcut o vizită și ca să nu te deranjez prea tare, am preferat să vin în absența dumitale Te stingheream prea mult. Ar fi trebuit să te ocupi de mine, să faci pe gazda, să prepari o cafea, să mi dai ceva de băut. Nu-i așa că era obositor dacă erai acasă ? Așa că m-am servit singur. Mai ai „White Horse"? Bun whisky-ul ăsta ! Grozav mi-a plăcut !

— Mai am, răspunse uluit Sturzu.

— Atunci mai vin. Poți să fii acasă de data asta.

— Nu-mi pot reveni.

— Să știi că nu dădeam de locul unde ții cafeaua. Am găsit-o cel mai greu.

— Cum, v-ați făcut și cafea ?

— Eu sînt mare cafegiu. La mine cafeaua e un viciu nu altceva.

— Dar nu v-ați gîndit că vă pot surprinde ?

— Nici pomeneală de un asemenea risc !

— De ce ?

— Eu îți știu perfect programul. Cînd te așezi dumneata la masa de joc în casa Struțeanu, nici inundațiile nu te ridică în picioare de la ocupația asta nobilă.

Sturzu tuși, înecîndu-se.

— Ar trebui să mă supăr, totuși, pe dumneavoastră.

— N-are rost. Ai văzut că n-am făcut nici o dezordine. Am lăsat totul curat, la loc, ca și cum nu s-ar fi atins nimeni de nimic. Am spălat ibricul, ceașca

— Ei, nu de asta. Gestul în sine ; v-ați introdus prin efracție...

— Lasă vorbele mari. Nici dumneata nu crezi în ele. Eu trebuie să știu totul. Dar să lăsăm astea. Se apropie ora de ieșire. Rămîi la volan. Eu trec pe bancheta din fund să nu mă recunoască. O să privesc de după perdelele laterale și poate chiar o să fac niște poze artistice.

Schimbară locurile și așteptară.

— O să-l recunoști și dumneata pe cel pe care-l vom însoți în această zi.

Ieșea din ce în ce mai multă lume pe poarta de peste drum.

Deodată Armașu exclamă :

— Uite-l !

Sturzu se întoarse spre el, paralizat aproape :

— Dar e..

— Lasă vorba ! Ochii pe el și îmi urmezi indicațiile de viteză.

Urmăriră întîi troleibuzul în care se urcase. Ajuns în centru, omul coborî ; se plimbă o vreme, după care intră prin cîteva magazine, părînd că vrea să facă cumpărături. De cîteva ori erau gata-gata să-l piardă, fiind obligați să oprească mașina prea departe. În sfîrșit, intră într-un restaurant.

— Ești sigur că nu te cunoaște ? îl întrebă Armașu.

— Ne-am văzut doar pe scări, o dată sau de două ori.

— Atunci intră și dumneata în restaurant. Vezi ce face și cu cine este împreună. Ia loc la o masă și comandă degajat ceva.

— Dar sînt la volan.

— Ei ! Doar n-o să bei o jumătate de litru de coniac ! Ia și dumneata un coniac mic, că n-o să mă bagi numai cu atîta într-un stîlp.

Sturzu intră lejer în restaurant. Armașu rămase singur în fundul mașini, examinînd de după perdele intrarea. Avea presimțirea că aici se fixase o întîlnire. Prea se plimbase așa fără țel prin oraș omul pe care-l urmărise. Probabil ca să treacă timpul și să vină ora întîlnirii. Își aprinse o țigară și aștepta. Se gîndi că Sturzu își bea deja coniacul. Îl invidie. Deodată privirea îi rămase ațintită în față. Prin parbrizul mașinii se vedea apropiindu-se, din ce în ce mai încet, frînînd pentru oprire o „Skodă" de culoare albă. Armașu pregăti minisculul său aparat de fotografiat. Din mașină coborî un tip foarte elegant, cu o față satisfăcută, de om bine hrănit. Omul închise portiera cu cheia și cînd se întoarse cu fața traversînd strada pentru a intra în restaurant, Alec îi făcu la repezeală două fotografii. Își notă numărul mașinii și aștepta în continuare.

După numai un minut din restaurant aparu Sturzu.

— Tipul cu care cred că l-am văzut pe pictor a intrat și s-a așezat lîngă celălalt. Vorbesc foarte încet ceva.

— Da ? Atunci privește în dreapta străzii ! Uite și „Skoda" albă !

— E clar atunci !

— Deocamdată nu e clar nimic ! Uite ce faci : intri înapoi în restaurant și plătește-ți consumația sau bea ce mai ai de băut. Asta însă repede. Vii fuga, intri în mașină și aștepți. Cînd ies, îi urmărești. Eu îți fac de acum legătura prin radio cu maiorul Dinu. În treacăt fie spus, mare lucru dacă nu e deja pe urmele mele. Dacă nu el, atunci un om de al lui. Și cred că e în „Volga" oprită acolo în urma noastră la vreo cincizeci de metri

— De ce vă urmărește ?

— Vrea să mă ajute și știe că nu-i dau voie să se amestece cînd lucrez eu. O face totuși, așa, discret. Atîta doar că eu observ întotdeauna cînd e prin preajmă. Deci anunți prin radio unde te afli. Ei, după ce voi stabili eu legătura, vor sta în permanență pe recepție, așa că fii liniștit, te aud. Hai, du-te în restaurant ! Eu plec să developez filmul. Vei primi prin radio dispoziții. Poate chiar eu ți le voi da. Succes ! Într-o jumătate de oră sînt poate înapoi lîngă dumneata.

Legătura se stabili promt, fără dificultate.

Alec se duse direct la „Volga" neagră care oprise mai departe, în urmă.

Îl luă repede pe cel de la volan.

— Du-mă repede la maiorul Dinu. Celălalt nu-și putu reveni, decît după ce Armașu era deja instalat lîngă el. Prin oglinda din față mai văzu chipul unuia care stătea pe bancheta din fund.

— Cîți sînteți ? Doi ?

— Da !

— Hai, fuga ! Nu te uita așa. Nu pe mine ți-a spus să mă urmărești ? Ei bine sînt aici. Dacă nu vreți, atunci luați legătura cu maiorul, prin radio.

Cel din fundul mașinii se execută. După ce apelul fu făcut îl informă pe maior cum stau lucrurile. Așa cum se aștepta Alec, acesta ceru să vorbească cu el.

Armașu îi comunică foarte pe scurt care e situația și îi ceru să developeze cele două clișee, iar apoi să tragă o fugă la Sinaia să întrebe pe chelnerul care îl recunoscuse pe Florescu dacă îl recunoaște și pe acesta. Îl propuse să-i aducă filmul chiar cei doi cu „Volga". Maiorul acceptă. Îl comunică și numărul „Skodei" albe, rugîndu-l să-i afle proprietarul.

Alec le dădu filmul și ieși din mașină, care porni imediat.

Cînd se înapoie, îl găsi pe Sturzu așteptînd cuminte la volan.

— Sînt tot înăuntru. Dar cum v-ați întors așa repede ? Spuneați că peste o jumătate de oră...

— M-am gîndit că nu e bine să te las singur. I-am convins pe cei doi din „Volgă" să ducă ei filmul la developat și am vorbit cu maiorul să afle cine e proprietarul mașinii de peste drum. Acum să vedem ce se mai întîmplă.

Chiar în acel moment, cei doi inși pe care îi pîndeau ieșiră din restaurant și se urcară în „Skoda" albă.

— Cred că merg la cel de al treilea personaj. Și cu asta o să cunoaștem toate numele de care avem nevoie.

Urmăriră de departe mașina din fața lor După o bună bucată de drum, cînd intrară într-un cartier mărginaș, „Skoda" opri și cei doi coborîră, intrînd într-o casă singuratică, pierdută într-o bogată verdeață, ce o înconjura din toate părțile. Opriră și ei după colț.

— Stai aici. În cîteva minute sînt înapoi.

— Să nu vi se întîmple ceva.

— Fii fără grijă. Vreau doar să văd numărul casei.

Armașu se strecură pe lîngă gard. Se întunecase de-a binelea și strada era slab luminată. Fără să ezite, se săltă peste gard și pătrunse într-un fel de curte sau grădină. Erau straturi, dar și mulți pomi fructiferi. Totul e să nu fie vreun cîine pe aici, gîndi Armașu. Se apropie de casă. Se vedea un geam deschis, luminat. Ajunse chiar lîngă zid. Se lăsă în jos și se apropie de geam. Se auzeau niște voci. părea că se certau.

— Cît o să le ținem așa ? Am riscat atît și acum nu am bani nici pentru ca să-mi cumpăr un pachet de țigări

— Chiar așa. Ce dracu' mai așteptăm ? se auzi o altă voce. Să începem să le plasăm sau să le topim...

— Trebuie răbdare. Să lăsăm să treacă o vreme. Acum e primejdios, răspunse vocea pe care o cunoștea bine.

— Știu că ție îți convine. Domnul are servici acum. Salar mare ! Plus că el ține prada. Eu nu mai am răbdare.

— Dar închideți geamul ăla ! Cine știe ? Geamul se închise cu zgomot. Armașu se strecură înapoi la mașină.

La întoarcere, îl lăsă acasă pe Beniamin Sturzu și se duse la maior. Îl găsi tot la biroul său. Aștepta rezultatul de la Sinaia.

— Am trimis deja un om cu fotografia făcută de dumneata astăzi. Aș putea să-ți cer acum explicații ?

— Evident că ai putea să-mi le ceri, doar că eu nu ți le voi da încă. E suficient ca să-ți spun

deocamdată că pînă mîine dimineață, spre prînz, hai să zicem, aflu pe toți trei tipii cu care venea Florescu la Sinaia.

— Și cu asta ce știi în plus ?

— Știu pe cei care l-au asasinat. E probabil unul din ei, sau poate doi. Pînă una alta, iată această adresă. Alec îi întinse un bilețel pe care o notase. Află cine locuiește aici. E unul din cei trei.

— De unde știi ?

— Mîine sper să aflăm totul, ocoli Armașu răspunsul.

— Pot să-ți spun peste cinci minute cine e locatarul sau locatarii ; depinde ce clădire este, bloc sau casă particulară.

— După cîte am văzut eu e o casă familială. Deci e un titular, sau mai bine zis un proprietar cu familia. Dar, în sfîrșit, eu plec, pentru că sînt îngrozitor de obosit. A fost o zi infernală. Poți să-mi spui și mîine, tot nu mai fac nimic astă seară.

CAPITOLUL XXIII

Dormi adînc, fără vise. De altfel, cînd ajunsese acasă nu-i ardea de nimic. Nici nu se mai gîndi la crimă. Știa acum anumite lucruri sigure. Urma să afle de ce — în sfîrșit, mobilul ! — fusese omorît Andrei Florescu. Avea o bănuială, dar totul era încă destul de vag, o simplă construcție mentală. Așa că renunță la orice gînd și dormi așa cum își propusese, de la început. Somnul îi fu adînc și greu. Dar se sculă refăcut. Știa că urmează o zi grea, poate cea mai grea din toată urmărirea asta, care părea pînă la un moment dat fără obiect, ca o fugă într-un deșert în care nu se vedea nimic în jur, nici o oază cît de mică.

După ce își bău cafeaua de dimineață alături avînd, bineînțeles, obișnuitul păhărel de coniac, ieși în grabă pe ușă și după ce urcă la volan, pe drum, se gîndi la planul de bătaie. Trebuie riscat, altfel nu era exclus să i se întîmple o treabă cît se poate de caraghioasă : să știe sigur cine e criminalul și să n-aibă dovezi. Ar fi fost culmea ! În cutia poștală găsi o recomandată expres de la Baia Mare. O băgă bucuros în buzunar.

Maiorul îl aștepta nerăbdător.

— Am vești importante pentru dumneata!

— Spune!

— Tipul din fotografia cu „Skoda“ era la masă cu Florescu la Sinaia.

— Perfect!

— Și pentru că mi-ai dat și numărul mașinii, am aflat deja și cine este: Candin Zugravu.

— Ce învîrte tipul?

— A fost o vreme directorul unei mari unități comerciale. L-au scos de acolo după niște afaceri încurcate, fără a i se putea însă dovedi vinovăția. Acum e fără ocupație. Adresa: Str. Zorilor 14 bis.

— Bun!

— Și acum cine locuiește la adresa pe care ai vizitat-o aseară: Leontin Anghelescu. Este șeful magazinului de bijuterii jefuit acum două luni și ceva. Știi care magazin, c-am mai vorbit noi despre asta odată.

Armașu sări în sus:

— Și ce-ați aflat pînă acum în afacerea bijuteriilor furate?

— Din păcate nimic. Hoții au dispărut fără urmă, iar bijuteriile la fel. Nici pe piața „neagră“, ca aur topit, nu s-a observat nimic. Am supravegheat toate rețelele. Nimic! Parcă au intrat în mormînt. Păzim în continuare pe diferite canale, unde apar ele în mod obișnuit.

— Am înțeles, exclamă Armașu. Stai aici. Într-o oră ți le aduc pe toate.

Maiorul îl privi ca pe un nebun:

— Cum o să mi le aduci?

— Da. Doar dacă tipul nu e mai deștept decît mine. Dă-mi însă doi băieți care să știe judo și

spune-le că sînt sub comanda mea și că, fără rezerve, să execute tot ce le ordon. Și vreau trei perechi de brățări cochete.

— Dacă vrei, mă rog, zise, ezitînd încă, maiorul. După ce dădu totuși un telefon, îl informă :

— Ai jos o mașină cu doi subofițeri și cele necesare Zici că peste o oră...

— Ei, dacă n-o fi chiar o oră... Pînă în prînz, însă, vei avea rezolvate două din cele mai încurcate cazuri din cariera dumitale !

Armașu ieși în fugă și, ajuns jos, spuse celor doi subofițeri :

— Mă urmați cu mașina voastră.

El se urcă în vechiul său „Ford" și nu peste mult timp opri în fața unui bloc. Ceilalți opriră și ei la cîțiva metri în urmă.

— Dumneata, spuse el primului, rămîi în mașină și vezi că de la al doilea geam din stînga, la etajul întîi, o să-ți fac un semn. Să știi că acolo sînt. Din cînd în cînd, eu o să revin la geam și o să-ți fac semn că totul e în regulă Dacă trec mai mult de zece minute fără ca eu să apar la fereastră, urci sus și intri cu forța la apartamentul zece. Clar ?

— Da !

— Iar dumneata vii cu mine spuse celui de al doilea. Stai în fața ușii unde voi intra eu. Dar nu intri decît dacă auzi ceva suspect. Nu vă speriați, că iau toate măsurile astea de precauție, dar am impresia că azi hoții vor să se jefuiască între ei, suspectîndu-se reciproc de necinste. Așa că s-ar putea întîmpla să dăm și peste altcineva decît locatarul garsonierei. Deci, atenție !

Urcă împreună cu sergentul și ajuns la etajul doi, în dreptul ușii ce purta numărul zece, Armașu îi mai spuse :

— Nu lași să intre nimeni. Nici pe tatăl dumitale. Ai înțeles ?

— Înțeles !

Alec încercă clanța, pregătindu-și cu cealaltă mînă cheile sale „Yale". Dar... stupoare ! Ușa era deschisă. Era cineva înăuntru ! Nu cumva prinseseră de veste că e pe urmele lor și o șterseră cu pradă cu tot ?

Calm, împinse încet, încet ușa garsonierii și pătrunse în hol. Îi făcu în același timp subofițerului un semn de „liniște" cu degetul arătător.

Din hol se deschideau trei uși. În stînga era probabil cămara, în dreapta o ușă cu geam dădea în bucătărie, iar în față — Armașu privi pe lîngă perdeaua trasă pe jumătate — a doua ușă cu geam dădea în cameră. Privi în continuare prin geam. Nu se mișca nimic și se părea că totul e în regulă. Își dădu însă repede seama că din poziția în care privea el, nu putea cuprinde și colțurile camerei, adică cele formate chiar de peretele pe care se afla ușa din spatele căreia privea. Așteptă. Dacă se găsea cineva înăuntru, era imposibil să nu se trădeze printr-un zgomot cît de mic, un foșnet măcar. Alec avea auzul fin, de ceasornicar și nu se înșelă așteptînd acel zgomot. El se auzi, în sfîrșit, ca o scurtă bufnitură. Probabil cel de dinuntru — exista deci în mod cert cineva în cameră — se lovise de vreun obiect.

Privi cu încordare prin geamul ușii. Întîi nu văzu nimic, apoi apăru o umbră proiectată pe peretele din stînga (fereastra camerei se afla în dreapta). Și, într-un tîrziu, apăru în cîmpul său vizual și omul.

Era un ins grăsuț, cu un început de chelie, dar destul de tînăr încă. Se oprise în mijlocul camerei și se vedea că e nehotărît, parcă dezorientat. Părea că nu găsise ceea ce căuta.

Tipul mai privi în toate părțile și deodată se repezi la fotoliul imens, așezat în fața mesei din mijlocul camerei. Îl răsturnă și începu să umble pe sub tapițerie, printre arcuri. Cotrobăia de zor. Îl auzi prin ușă mormăind. O injurătură, probabil. Apoi înversunat începu să tragă ceva. Se vede că treaba mergea greu și se opintea, fiind cu totul absorbit de ceea ce făcea.

— Le-a găsit și mie nu mi-a trecut prin cap să caut acolo, exclamă Armașu în gînd și încetișor împinse ușa camerei și se apropie tiptil de omul ce stătea cu spatele la el, lucrînd de zor. Se opri la un pas lîngă el. Acum vedea bine tot ce făcea. Dintre arcuri, omul trăgea din toate puterile un săculeț, mărișor e drept, dar fiindcă fusese băgat forțat acolo, se înțepenise și scoaterea lui pretindea eforturi destul de mari.

Opintindu-se încă o dată, omul izbuti să smulgă să culețul de acolo, dezechilibrîndu-se, însă, în același timp.

Armașu, calm, întinse o mînă să-l sprijine ca să nu se răstoarne, iar cu cealaltă apucă sacul :

— Mulțumesc ! Și eu îl căutam.

Celălalt, după un moment de perplexitate totală, se repezi cu pumnul înainte. Nu mai avu timp, însă, să-și ducă acțiunea pînă la capăt, pentru că Armașu, cu un gest scurt, întinse brațul înainte și cu latul palmei îi lovi puternic beregata.

Omul se prăbuși fulgerat

Alec îl privi o clipă ca să se convingă dacă e într-adevăr leșinat, apoi scoase o pereche de cătușe, i le puse și se îndreptă spre geam. Jos în stradă, din mașină, celălalt subofițer privea în sus spre el. Îi făcu un semn să vină.

Își aprinse o țigară și căută în barul din bibliotecă o sticlă. Era gin. Mai băuse el gin aici. Peste cîteva secunde apăru subofițerul, gîfîind.

— Ia-l și du-l în mașină. Verifică dacă e bine priponit și stai acolo cu el. Eu voi mai zăbovi pe aici.

Subofițerul se execută, luîndu-l pe cel legat, care dădea semne că se trezise.

Se gîndi cîteva clipe ce să facă apoi își dădu jos haina.

Începu sistematic să cotrobăiască prin toată camera Căută în dulap, continuă cu biblioteca, luă și paturile la rînd. Nimic deosebit. Se duse în cămară. Printre sticle, borcane, cutii de conserve nu i se părea ceva interesant. Totuși, dacă tocmai în acel loc domestic mai era ascuns ceva ? Mai cotrobăi. Dădu la o parte niște conserve de pe poliția de sus. Era cam întuneric în cămară, așa că mai mult pipăia. Dădu cu mîna de un obiect tare. Era probabil o lădiță, sau ceva asemănător, o cutie poate. O scoase cu greutate din raft și o duse în cameră la lumină.

Da. Era o cutiuță metalică, o casetă pe care erau gravate cîteva linii curbe colorate. Încercă s-o deschidă forțînd-o. Nu izbuti. Aduse din bucătărie un cuțit enorm. Îl strecură pe lîngă capac și impingîndu-l puternic, acesta sări cu un zgomot sec. Așa cum se aștepta și acolo erau bijuterii, dar dedesubtul lor găsi un mic carnet de culoare gri.

Se așeză comod în fotoliu și-l răsfoi. Era un fel de jurnal. Scrisul îl recunoscu ușor. Era al pictorului Andrei Florescu. Citi cu atenție cîteva pagini și totul se lumină dintr-o dată. Jurnalul era de fapt un fel de dări de seamă, de note asupra felului cum se desfășura urmărirea unor hoți care jefuiseră un magazin de bijuterii. Începutul, mai ales, era foarte interesant : plimbîndu-se singur pe stradă într-o seară a fost, într-un fel martorul — singur — al spargerii. Urmărindu-i pe hoți a aflat adresa unuia din ei, și prin acesta pe celălalt. Deci doi. Ancheta lui solitară o făcuse pas cu pas. Apoi urmau pagini mai confuze. Bănuieli și temeri. Lui Florescu începuse să-i fie teamă și de prieteni. Simțea, oare, un pericol ? Bănuia că hoții știu că sînt urmăriți ? Aha ! Se sfătuise cu cineva ce să facă și apoi regreta. Iar nu era sigur. Armașu citi pe nerăsuflate aproape toate notele.

Era clar. Îi urmărea pe hoți, dar și aceștia îl urmăreau, aflînd de undeva — de unde ? — că sînt supravegheați. Revenea obsedant un nume în jurnal. Oare acesta să fie cel care le spusese ? Probabil. Își spuse că va citi mai cu atenție după aceea caietul și-l băgă în buzunar.

Își aminti discuția auzită aseară prin geamul casei în care intraseră cei din „Skoda". Se pare că ceilalți doi erau enervați, chiar exasperați că păstrătorul pradei nu vrea să le dea ce li se cuvine și nici nu încearcă să o valorifice, dîndu-le cota parte. Se deciseră — probabil fiecare din cei doi, pe cont propriu — să vină să caute prada în casa celui care o păstra.

Nu era exclus, gîndi Armaşu, ca să apară şi al doilea s-o caute. Totul era o chestie de răbdare. Poate apare şi celălalt, mai-ştii ?

Alec luă o carte din bibliotecă. Era un roman de aventuri şi pe nesimţite se lăsă furat de acţiunea trepidantă, plină de suspens a cărţii, cînd deodată auzi afară nişte voci. Se ridică repede şi ieşi. Pe culoar subofiţerul se certa cu un individ îmbrăcat elegant, un tip cu o faţă cam nesuferită (avea dreptate Beniamin Sturzu !).

— Lasă-l să intre, zise Armaşu.

— Spune că are o întîlnire la ora asta cu locatarul de aici.

— Păi dacă o are, să intre.

Celălalt simţi că a căzut în cursă şi dădu să se întoarcă. Armaşu fu însă ceva mai iute şi-l apucă strîns de gulerul hainei, sufocîndu-l aproape.

— De ce vă grăbiţi, domnule ? Dacă tot aveţi o întîlnire cu cel care locuieşte aici, atunci să-l aşteptăm Nu ?

Tipul se opuse, dar era prea tîrziu. Subofiţerul îi strecurase deja cu abilitate cătuşele la încheieturile mîinilor.

Îl băgară în cameră şi-l aşezară pe un scaun.

— Şi acum să chemăm gazda, nu ? Doar eşti aşteptat.

Individul îl privi cu ură, smucindu-se în scaun.

Alec formă un număr şi auzi vocea cunoscută.

— Veniţi repede acasă. S-a spart o conductă de apă la apartamentul de deasupra dumneavoastră. Există pericolul de a vi se inunda garsoniera.

Lăsă receptorul jos şi apoi formă alt număr. Îi răspunse maiorul.

— Vino, te rog, repede. Ți-i pun pe toți trei în brațe.

După numai zece minute de așteptare, intră alergînd maiorul.

— Ce s-a întîmplat? Am văzut unul legat în mașină, păzit de subofițer.

— Și al doilea îl ai în față. Acum urmează vînatul cel mai gras. Dar ia loc, te rog. Un gin vrei? E băutura preferată a gazdei.

— Nu, mulțumesc.

— Atunci să așteptăm.

În aceeași clipă se auzi cum cineva alerga pe culoar. Apoi ușa se deschise trîntită la perete.

În prag apăru, cu cravata desfăcută, transpirat, inginerul Nicolae Danciu.

— Iată și gazda. Vă căuta domnul acesta din fotoliu. Și nu vă speriați, nu s-a inundat nimic. Iar avutul dumneavoastră cel mai de preț — și Alec îi arătă săculețul și cutia pline cu bijuterii — sînt intacte. Plus acest teribil de interesant carnețel, aflat în păstrare la mine.

— Ce s-a întîmplat, se bîlbîi Danciu?

Armașu se întoarse spre maior.

— Arestează-l, te rog, pe inginerul Nicolae Danciu pentru uciderea cu premeditare a lui Andrei Florescu! Și pe ceilalți doi pentru complicitate. Iar pe toți trei pentru jefuirea magazinului de bijuterii. Și întorcîndu-se spre Danciu:

— Nu te-a ajutat cu nimic această crimă. Nu numai Florescu era cel care vă putea divulga furtul, ci chiar voi înșivă.

CAPITOLUL XXIV

Citeva zile mai tîrziu, maiorul Dinu se afla, ca și la începutul acestei povestiri, acasă la Alexandru Armașu, sorbind pe îndelete dintr-un păhărel de coniac.

Alec pregătea cu gesturi foarte gospodărești cafeaua, pe care o servi apoi în cestile sale din lut ars, frumos pictate cu motive folclorice. Terminînd treaba, se așeză și el într-un fotoliu.

— Probabil ai venit să-ți povestesc cum l-am dibuit pe Danciu.

— Recunosc că da. Nu-mi iese din cap cum ne-a putut păcăli. Ca să spun așa, — pe lîngă celelalte,

— îi port pică și pentru asta, glumi maiorul.

— Cred că ar fi interesant să-ți relatez cronologic faptele. Așa o să ajung și la momentul cînd Danciu mi-a devenit suspect.

— Cum vrei.

Armașu se întinse în fotoliu cît mai comod cu putință, își bău paharul de coniac și după ce sorbi din cafeaua încă fierbinte, începu :

— Pentru mine a fost clar de la început că asasinul era cineva foarte apropiat victimei, tocmai pentru că a încercat să mă convingă de contrariul.

— Adică ?

— A simulat spargerea broaștei „Yale", ca să lase impresia că a intrat forțînd ușa, ca un străin oarecare, ca un hoț, de exemplu. Dar a făcut-o din interiorul camerei. Înțelegi ?

— Da. Și de asta m-ai pus să sparg din nou broasca așa cum fusese cînd am găsit-o. Ai vrut să te convingi dacă se putea intra după ce fusese forțată.

— Exact. Doar că n-a stricat-o în deajuns. Pentru că, așa cum ai văzut, nu se putea intra. Deci, concluzie firească : simulacru de spargere. Asasinul voia să ne inducă în eroare. De fapt, el intrase cu victima. Apoi, nu se vedeau nici un fel de urme care să indice că avusese loc o luptă. Mi-am zis că ori Andrei Florescu adormise și fusese ucis prin somn sau se trezise chiar în momentul cînd era cu cureaua după gît și era prea tîrziu, ori era treaz și a fost luat prin surprindere de către asasin, care l-a ucis cu gesturi brutale și foarte sigure. Dar din moment ce intrase în cameră împreună cu victima, aceasta nu putuse să doarmă. Nu te culci în prezența unui musafir. Deci prima ipoteză cade : Florescu nu dormea.

— Așa cum s-a și dovedit, de altfel.

— Să lăsăm deocamdată la o parte ce s-a dovedit ulterior sau ce-au recunoscut la sfîrșitul anchetei Danciu și ceilalți doi. Urmărim acum calea deducțiilor pe care le-am făcut eu. Armașu mai turnă coniac în pahare și apoi continuă :

— Trebuia găsită măcar o persoană care să fi văzut ceva în noaptea aceea, pentru că mi se părea imposibil să nu fi văzut nimeni nimic. Florescu intrase în casă la orele nouă și la zece, zece și ceva se stinsese lumina la geamul său. De acum încolo nimeni nu știa nimic ! Imposibil ! N-am acceptat nici un moment această idee. Trebuia să găsesc totuși un om care să fi văzut ceva.

— Un tip cu insomnie ?

— Lasă că ajungem și acolo. Cu ocazia primei vizite la atelierul său, Hortansa Protopopescu mi-a spus că venea mai rar să lucreze, iar în ultimul timp aproape de loc. Și pentru că veni vorba de această doamnă, să știi că am suspectat-o o vreme de complicitate. Știam că nu ea este asasinul, dar mă gîndeam că are poate vreun amestec. Dar să lăsăm asta. Pensionarii Calafeteanu — dacă mai ții minte — mi-au spus pe de altă parte că l-au văzut destul de rar pe acasă în săptămînile din urmă. Am făcut imediat legătura : Acasă nu prea era văzut, la atelier nu mergea. Atunci unde stătea în majoritatea timpului ? Cu ce se ocupa ? Fiind în vacanță, nici la școală nu putea fi. Deci apăruse ceva nou. Nu-și petrecea timpul nici cu Agatha Milcoveanu și nici cu ceilalți prieteni. Însemna că omul are totuși o ocupație, că face ceva neștiut de nimeni dintre obișnuiții casei. Același bătrîn Calafeteanu, cînd soția sa a făcut observația că Florescu nu dădea bună ziua, i-a răspuns că profesorul era gînditor și distrat și că, mai ales în ultimul timp, părea că urmărește sau e urmărit de ceva sau cineva. Formidabili bătrînii ăștia ! Iar experiența de viață nu e o vorbă de clacă ! Și acum ai să vezi cum răspunsurile cele mai inofensive m-au dus pe calea cea bună. Agatha

Milcoveanu avea să-mi confirme — fără voia mea sau a ei — că prietenul său era în ultima vreme cu gîndul aiurea, că părea preocupat de ceva, așa ca atunci cînd te muncește o problemă ce trebuia rezolvată. Observă că o dată reținute aceste lucruri aparent neimportante, mi-a fost destul de ușor să aflu ceva mai tirziu că Florescu urmărește pe cineva pentru vreo faptă murdară și că acest cineva a aflat și voia ori să-l convingă să le devină complice, ori să-l lichideze, ceea ce a și făcut pînă la urmă, el fiind un om incoruptibil, dominat de pasiunea adevărului și a cinstei.

— Ai dreptate. N-am pus la început mare preț pe aceste observații.

— E drept, ele par simple impresii ce pot fi uneori și false. Tot Agatha Milcoveanu avea să-mi confirme și altceva : că Andrei Florescu se pregătea pentru a merge într-o excursie. Or, pictorul Jean Pruteanu spusese că prietenul lui pictase în ultimul timp peisaje montane. Legătura între cele două mărturii se impunea : El picta asemenea peisaje, pentru că le văzuse de curînd. Tot Pruteanu va recunoaște desenele din bloc-notesul verde, ca fiind ultimele la care lucrase Florescu. Ele reprezentau același peisaj montan. Deci acolo își petrecea el timpul. Aceasta m-a convins de un lucru : la București, în ambianța cunoscută, epuizasem toate posibilitățile, dumneata întîi și eu după aceea. Relațiile cunoscute nu ne puteau oferi nimic. Trebuia aflat ce făcea victima în excursiile sale și cu cine mergea în munți. Acolo era misterul. Între timp aflasem sigur de la cei doi simpatici pensionari că Florescu mai avea două cunoștințe despre care noi nu știam nimic — unul din ei grăsuț și chel — și că în noaptea aceea era

cineva în cameră, probabil ucigașul, care i-a cerut să tragă perdeaua ca să nu fie văzut. (Deci îi era teamă să nu fie recunoscut de cineva de afară !).

— Ard, totuși, de nerăbdare să aflu mai devreme cum l-ai dibuit pe Danciu.

— Acum pot să-ți spun. Pentru asta hai să ne întoarcem în decorul montan spre care ne-au îndreptat desenele lui Florescu, ca și la mărturiile lui Pruteanu și ale Agathei Milcoveanu. Danciu mi-a spus că și-a petrecut ultimele zile de dinaintea crimei într-o excursie la munte ! Tipul nu era prost să conteste că fusese plecat. În primul rînd, că l-aș fi prins cu minciuna și apoi pentru că excursia aceasta era și un excelent alibi ! Paradoxal la prima vedere, dar în fond de o logică impecabilă. El presupune pe bună dreptate că ancheta o să se desfășoare în București, la locul crimei. Fiind cît mai departe de capitală, era cu atît mai în afara oricăror bănuieli. El n-a venit în București decît în noaptea crimei pentru o jumătate de oră, după care în mare viteză s-a reîntors la locul de la care plecase și unde nici nu i se observase absența, știindu-se că e în hotel ! Și nimănui nu-i putuse trece prin minte să ancheteze pe cei plecați din București, mai ales că el a avut grijă să se întoarcă abia peste două zile după comiterea crimei. Aici a fost pasul decisiv pe care l-am făcut eu : am mutat ancheta din București de la locul crimei, deci căutînd să cercetez unde își petrecuse Florescu în mod misterios vremea din urmă.

Armașu făcu o pauză pentru a-și aprinde o țigară, apoi sorbi o gură de cafea.

— Dar asta n-ar fi fost de ajuns pentru a mi-l face suspect. La urma urmei putea fi și el la munte

ca atîția alții, fără să aibă nici un amestec în toată povestea asta. Cînd te-am rugat să-mi dai fișele tuturor am observat că inginerul Danciu avusese cam multe locuri de muncă și nu prea stătuse mult în nici unul, și ce m-a pus pe gînduri a fost mai ales un fapt : numeroasele și îndelungatele perioade de timp în care nu era angajat nicăieri. Din ce trăia oare în aceste perioade de timp ? Și apoi chiar prietenia între el și Florescu m-a dus la niște bănuieli. Prea se împrieteniseră repede. Se cunoscuseră, de fapt, cu cîteva luni în urmă !

— Da, completă maiorul. De fapt s-au întîlnit prima dată cînd Florescu a surprins pe cei doi furînd bijuteriile. El nu știa că, la rîndul său, e supravegheat și apoi urmărit pînă acasă

— Exact. Aflîndu-i adresa, lui Danciu i-a fost relativ ușor să se împrietenească cu el, pentru a afla ce putuse vedea Florescu, ce știe în povestea furtului și mai ales ce are de gînd să facă. Lucrurile s-au precipitat cînd el și-a dat seama că pictorul a hotărît să ancheteze de unul singur cazul, din pasiune polițistă sau, pur și simplu, de dragul adevărului. Aici atît victima, cît și asasinul, au comis aceeași eroare : s-au dat oarecum de gol unul față de altul. E drept, asasinul mai puțin. Florescu avea doar niște bănuieli, Danciu, în schimb, era convins. Cînd lucrurile s-au complicat a trecut la acțiune : a încercat întîi să-l corupă, ceea ce n-a reușit, cu toate serile petrecute la Sinaia, ca apoi să-l amenințe. Ori de teamă ori, dimpotrivă, din prea multă încredere în sine, Florescu n-a venit să vă spună nimic. De fapt, îl țineau tot timpul sub observație, încercînd să-l îmbete. Era și asta o metodă.

Drumul nostru la Sinaia m-a pus pe urma lor. Depistînd localul din schiță și recunoscîndu-l chelnerul și ajutorul său, mi-a fost ușor, venind cu pozele tuturor celor ce puteau fi implicați, să aflu sigur că Danciu era cu el la Sinaia. Cei doi l-au recunoscut și pe el în fotografie. Plus frînturile de conversație auzite de ospătar : „Știe sau nu știe unde l-am pus" și altele. Mi-am dat seama că Florescu le devenise primejdios prin ceva. Sturzu m-a informat că l-a văzut într-o „Skodă" albă cu un tip. Mașina era aceeași cu cea văzută la Sinaia. Cercul se strîngea mereu. A venit apoi — sau mai înainte, dacă nu mă înșel — descoperirea mea că Danciu îi dăduse o mare sumă de bani împrumut ! Prieten, prieten, dar de unde avea el acești bani, cînd de luni de zile stătea fără servici ? Suspect, nu ?

— Da, interveni maiorul. Erau banii din furtul acela de la-bancă, de astă primăvară !

— Exact. Asta o știi acuma, glumi Alec. Și să mergem mai departe. De ce îi dădea o asemenea sumă ? Simplu. Știa că Florescu nu poate să i-o restituie, cel puțin deocamdată. Cu asta îl avea și el la mînă pe pictor și-l putea șantaja (îi dăduse banii, așa cum s-a dovedit la proces în prezența unor martori). Și încă un fapt, iarăși mărunt, ai să spui dumneata : Făcîndu-i o vizită cînd nu era acasă, i-am găsit ochelarii într-un dulap. Ții minte ce spunea Elefterie, că tipul care se urca în mașină în noaptea crimei purta ochelari ? Danciu are un început de miopie și uneori poartă ochelari. Atunci și-i pusese probabil doar așa că, dacă îl vede, totuși, cineva, să deruteze, el în mod obișnuit nemaipurtîndu-i. Naivă manevră, dar să știi că m-a derutat o vreme, pentru că mereu căutam un tip cu ochelari !

— Simplu, dar te poate induce în eroare așa ceva, observă maiorul.

— Într-adevăr. Apoi amicul din Baia Mare, căruia i-am dat un telefon, s-a interesat cam ce făcuse Danciu acum cîțiva ani, cînd lucra acolo. M-am îngrozit cînd am citit : excrocherii, bătăi, violuri și toate așa de bine ascunse sau mușamalizate, după aceeași tehnică : Avea cîțiva șefi de acolo la mînă, cu care juca poker și făcea chefuri și ăștia îl scoteau basma curată Tipul, de o abjecție inimaginabilă, mi se părea în stare de orice. Venit, însă, la București a derutat pe toată lumea printr-o comportare ireproșabilă la uzina unde lucra și asta explica referințele bune ce le aveați voi. În afara serviciului însă.. și Bucureștiul nu: e Baia Mare... ce să mai vorbim. Nu-l știa nimeni ce face în viața particulară. Bănuielile mele s-au adeverit cînd i-am prins pe ceilalți doi căutîndu-i bijuteriile și cînd am găsit și jurnalul lui Florescu în care acesta își ținea evidența anchetei. Asta i-a fost, se pare, fatal pictorului ! Într-o zi a făcut imprudența să scape o vorbă față de Danciu cum că ar avea un asemenea jurnal.

— N-am înțeles, totuși, de ce nu l-a distrus după ce l-a ucis pe Florescu.

— Și prin asta Danciu a dat măsura mizerabilității sale. Ai observat că în jurnal e vorba numai de ceilalți doi, cărora li se dă numele și adresa. Florescu pe ei îi prinsese furînd și acestora căuta să le demonstreze vinovăția. Pe Danciu nici nu-l cunoscuse încă ; ulterior s-a „împrietenit“ Danciu cu el, pentru a-l supraveghea. Florescu mult mai tîrziu a început să-l bănuiască, fără însă a spune nimic în jurnal. Ei, aici era totul : ținînd jurnalul, Danciu îi avea la mînă într-un fel pe ceilalți doi. Despre el

nu era vorba acolo. La o adică, o încurcătură să zicem, el putea oferi jurnalul care proba vinovăția acestora. Ultimele pagini unde răzbate ceva-ceva, așa ca o bănuială și referitor la el, puteau fi pur și simplu rupte. Jurnalul putea fi folosit și pentru a lichida oarecare pretenții exagerate ale complicilor.

Armașu se opri, își mai aprinse o țigară si-l întrebă pe maior :

— Mai vrei să știi ceva...

— Ai intuit de la început cum a avut loc crima ?

— Nu chiar de la început. Era aproape imposibil. Treptat, mi-am dat seama că Florescu a intrat în cameră cu propriul său asasin fără să știe că la ușă, în holul întunecos, intrase un al doilea care păzea, iar în stradă în mașină era și al treilea. Ei încercaseră și în noaptea aceea să-l ducă la Sinaia, dar nu izbutiseră. S-au dus doar la un local din București. Dacă reușeau, îl asasinau în mașină și-l aruncau undeva pe marginea șoselei. Pentru că Florescu începuse să fie foarte bănuitor, Danciu l-a condus acasă cu un taxi, iar pe urmele lor venea Skoda albă cu ceilalți doi. Florescu nu știa asta. Intrat în cameră cu Danciu, care lăsase intenționat ușa întredeschisă ca să pătrundă celălalt, Florescu nu se simțea prea bine și s-a întins în pat ca să se odihnească puțin. Era cu spatele la ușă. Danciu a intrat în baie a luat cureaua de ascuțit briciul. Știam că acesta e arma cu care s-a comis crima, cînd am văzut ce brici fin avea victima — un brici ce trebuie mereu ascuțit cu o curea — și s-a apropiat pe nesimțite de picior. Acesta nu i-a dat nici o atenție. Cum spuneam, nu se simțea, de altfel, prea bine, deși nu băuse cine știe ce mult. În același timp a intrat în cameră și cel din hol, care l-a imobilizat

brusc pe Florescu, în timp ce Danciu cu o mișcare rapidă i-a strecurat cureaua în jurul gîtului, strîngîndu-i-l imediat. Și apoi au dispărut, nu înainte de a defecta broasca „Yale". Peste cîteva secunde în cameră a intrat furios „gelosul" Elefterie, să-l „omoare" el. Era prea tîrziu ; o făcuseră deja alții.

Tăcură o bună bucată de vreme, fumînd și sorbind din cînd în cînd din coniac sau din cafele. Într-un tîrziu, maiorul se ridică.

— Mă duc. Am zăbovit și așa destul. Mîine plec cu familia într-o scurtă excursie. Mai am un loc în mașină. Vii cu noi, singuraticule ?

Alec, fără să scoată nici un cuvînt, acceptă printr-o înclinație a capului.

— Atunci venîm să te luăm mîine dimineață.

★

A doua zi, pe la șapte și jumătate, maiorul coborî din mașină în fața „atelierului de ceasornicărie", cum îi spunea el de obicei casei lui Armașu. Dădu să sune și rămase înmărmurit. De ușă atîrna un lacăt enorm pe care Alec îl punea numai cînd pleca la drum lung. Se duse în spatele casei unde își ținea el vechiul său „Ford" Nu mai era acolo

Maiorul se întoarse la mașina sa. Era foarte trist. Știa că n-o să-l mai vadă multă vreme pe Alec. Poate plecase undeva în Nord, în orașul acela în care se refugia cîteodată cînd era bolnav și dorea să fie singur. Poate ceruse un concediu să se refacă după oboseala ultimelor zile. Poate nu se simțea prea bine. Poate... Cine știe...

Maiorul plecă îngîndurat, pășind fără grabă.

Redactor : MIHAIL GRĂDINARU
Tehnoredactor CONSTANTIN FLOREA

Apărut 1972. Format 70×100/32 Coli de tipar 6.
Editura JUNIMEA Iaşi
Palatul Culturii

Tiparul executat la Întreprinderea poligrafică Bacău
România

EDITURA JUNIMEA
IAȘI

Lei 3,75